

ЗВІТ

ректора Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна професора В.С. Бакірова за 2016 рік

Особлива увага у 2016 році приділялася підвищенню результативності наукових досліджень, забезпеченню високої якості підготовки фахівців, посиленню ролі університету як центру культури та просвітництва, соціальному захисту і соціальній підтримці учасників освітнього процесу, розвитку матеріально-технічної бази, забезпеченню фінансової стабільності університету. Протягом року в університеті постійно проходили акції та заходи, спрямовані на об'єднання колективу навколо цінностей демократії, патріотизму та національної ідентичності.

Виконано головне завдання Програми розвитку університету на 2010-2020 рік: університет за даними міжнародних рейтингів впевнено залишається у групі університетів світового класу.

У звіті наведено інформацію про основні результати роботи по організації наукових досліджень та інноваційної діяльності, вдосконаленню навчального процесу довузівської підготовки, кадровому забезпеченню навчальної та виховної роботи, підготовки фахівців і кадрів вищої кваліфікації, міжнародної активності, культурно-просвітницької діяльності, фінансового стану університету та господарчих робіт, виконанню умов колективного договору, соціальної підтримки працівників і студентів. Використані дані управління якості освіти, науково-дослідної частини, планово-фінансового відділу, міжнародного відділу, Центру довузівської підготовки, ЦНБ, Центру веб-комунікацій, служби головного інженера, профспілок.

I. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Наукові дослідження спрямовувалися на пріоритетні фундаментальні і прикладні проблеми, підтримувалися наукові школи, що сформувалися в університеті. Створюювалися міжкафедральні і міжфакультетські наукові колективи, для здійснення комплексних наукових розробок, продовжувалося плідне співробітництво з науковими інститутами Національної академії наук України, галузевими науково-дослідними інститутами.

У 2016 році виконувалися 83 НДР, що фінансувалися із загального фонду державного бюджету, з них – 62 фундаментальні дослідження, 21 – прикладні, в тому числі 3 – дослідження молодих учених. Виконувалося 5 НДР зі збереження об'єктів, що становлять національне надбання, 39

госпдоговірних НДР, 1 НДР за грантом Державного фонду фундаментальних досліджень, 2 проекти за програмою Horizon-2020 (табл.1.1).

У 2016 році за рахунок Фонду розвитку і модернізації навчально-наукового обладнання виконувалися 27 робіт на загальну суму 2 млн. грн. (у 2015 році – 1 млн. грн.). Крім того, у 2016 році університет придбав наукове обладнання на суму 1,5 млн. грн.

Слід зазначити, що основу фінансування науково-дослідних робіт складають кошти загального фонду державного бюджету. Крім того, наукова діяльність в університеті здійснюється також за рахунок позабюджетних коштів. У 2016 році загальний обсяг позабюджетного фінансування НДР склад понад 12 млн. грн. Переважна частина цих коштів припадає на фінансування робіт, що проводяться за міжнародними грантами і програмами. У 2016 році, зокрема, виконувалися:

- проект «EUBORDERSCAPES» – «Кордони Європейського Союзу – встановлення кордонів, політичний ландшафт і соціальна арена: потенціали і виклики еволюції концепцій кордонів у світі періоду закінчення холодної війни». Термін: 2012-2016 рр. Фінансується за рахунок 7 рамкової програми ЄС. Керівник дослідницької групи від університету – канд. соц. наук, доцент кафедри соціології Філіппова О. А.

- проект «Метод фазових стосунків для гранично-шороховатих поверхонь стосовно виявлення людської присутності», керівник проекту – професор Ю. Г. Шкуратов.

- проект «Магنونіка. Взаємодія і проблематика: комплексні питання динаміки спінових хвиль», віце-координатор професор Р.В. Вовк.

П'ять об'єктів університету включено до переліку наукових об'єктів, що становлять національне надбання України (Гербарій, Когерентно-оптичний процесор зображень Астрономічної обсерваторії, Комплекс для дистанційного зондування навколоземного космічного простору Радіофізичної обсерваторії, Фонд книжкових пам'яток Центральної наукової бібліотеки, «Колекції ліній Drosophila» кафедри генетики та цитології біологічного факультету). Обсяг коштів, виділених на підтримку цих об'єктів, склав 905,39 тис. грн.

У 2016 році вченими університету видано 76 монографій (з них 14 за кордоном), 33 випуски «Вісника ХНУ імені В. Н. Каразіна», 42 збірники наукових праць, 4492 статті та тез доповідей, з них 1002 – у зарубіжних виданнях (408 з них розміщені в наукометричній базі даних Scopus станом на 5 грудня 2016 року), отримано 32 патенти, на 18 з них університет має права власності, подано 28 заявок на винаходи. (табл.1.2).

Університет посідає друге місце серед університетів України за показниками наукометричної бази даних Scopus: індекс Гірша – 57, кількість публікацій – 8077, кількість цитувань – 35148.

У 2016 році на базі університету було проведено 152 наукових конференцій, з них 69 – міжнародні.

Роботи науковців університету були відзначені преміями, нагородами, стипендіями. Премію імені К. Д. Синельникова Національної академії наук України отримав Бережної Ю. А., фізико-технічний факультет.

Іменні стипендії Харківської обласної державної адміністрації отримали:

імені М. М. Бекетова – Калугін О. М., хімічний факультет;

імені В. Н. Каразіна – Кочарян О. С., факультет психології;

імені І. І. Мечникова – Пономарьов В. І., медичний факультет;

імені Остроградського – Гордевський В. Д., д. факультет математики і інформатики;

імені К. Д. Синельникова – Вовк Р. В., фізичний факультет;

імені В. Н. Каразіна (для молодих науковців) – Хижняк О. В., соціологічний факультет.

Організація науково-дослідної роботи потребує збільшення кількості публікацій у виданнях, що індексуються наукометричними системами SCOPUS і Web of Science, включення видань університету до цих систем. Недостатньо захистів кандидатських та докторських дисертацій за результатами завершених НДР, захисту результатів НДР охоронними документами. Потрібна більш активна участь у програмах Horizon-2020 та інших міжнародних програмах.

У 2016 році було проведено 18 наукових та науково-практичних конференцій за участю студентів. Серед них слід відзначити: Міжнародну конференцію «Вектори психології-2016», XV Всеукраїнську студентську наукову конференцію «Каразінські читання: Іноземна філологія. Пошук молодих», Міжнародну науково-практичну конференцію студентів, аспірантів та молодих науковців «Регіон-2016: суспільно-географічні аспекти».

Переможцями Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за різними галузями у 2016 році стали 34 студенти.

У Харківському регіональному конкурсі студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук у 2016 році переможцями стали 11 студентів університету.

У 2016 році студентами опубліковано 980 наукових статей та тез доповідей (з них самостійно – 460).

Таблиця 1.1

Розподіл обсягів науково-дослідних робіт з усіх видів фінансування по наукових підрозділах							
№ з/п	Факультет	Міністерство освіти і науки України				Фонд фундаментальних	
		§ 1		Національне надбання. Наукові конференції		фундаментальних	
		кількість	обсяг, тис. грн.	кількість	обсяг, тис. грн.	кількість	обсяг, тис. грн.
1	Біологічний	1	94.60	2	143.30		
2	Геології, географії, рекреації та туризму	2	239.50				
3	Екологічний	1	94.60				
4	Економічний						
5	Іноземних мов	1	84.00				
6	Інститут астрономії	5	2733.60	1	338.20		
7	Інститут біології	7	1448.50			1	199.00
8	Інститут хімії	3	824.50				
9	Історичний	1	101.20				
10	Комп'ютерних наук	1	1003.90				
11	Медичний						
12	Математики і інформатики	4	857.40				
13	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу						
14	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	26	12298.80	2	377.90		
15	Соціологічний	3	1161.90	1	15.00		
16	Факультет психології						
17	Фізико-енергетичний						
18	Фізико-технічний	18	8658.30				
19	Фізичний	5	1319.80				
20	Філологічний	1	97.80				
21	Філософський						
22	Хімічний	4	1374.40				
23	Юридичний						
24	ЦМО						
25	Музей природи						
26	ЦНБ			1	61.00		
27	Центр болгаристики						
28	Відділ міжнародних програм та академічної мобільності						
29	Цільові надходження на придбання обладнання						
30	Благодійні внески						
	Всього	83	32392.80	7	935.40	1	199.00

Таблиця 1.2

Оприлюднення результатів науково-дослідної роботи у 2016 р.

№ з/п	Факультет, підрозділ	Вісники	Збірники наукових праць	Монографії	Статті		Тези доповідей		Патенти	Конференції		Виставки	
					Усього	У міжнародних виданнях	Усього	У міжнародних виданнях		Усього	міжнародні	Проведені в університеті	В яких університет
1.	Біологічний	1			71	36	113	25	1	1	1		
2.	Геології, географії, рекреації та туризму	1	7	4	120	35	256	7		7	5		
3.	Екологічний	2	3	1	82	10	45	7		5	4		
4.	Економічний	2	4	1 2	125	30	161	9		3	2		
5.	Іноземних мов	2	6	4	313	26	274	9		28	6		
6.	Історичний	1	3	9	104	43	1	1		16	9		
7.	Комп'ютерних наук	4			6	2	36	36	3	8	2		
8.	Медичний	2		2	256	49	249	43	13	18	4		
9.	Математики і інформатики	1			35	26	59	56		6	6		
10.	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	1	4	11	128	28	110	11		4	2		
11.	Психології	2		1	30	10	3			1	1		
12.	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	1	1	8	118	49	207	76	7	4	4		
13.	Соціологічний	1	3	5	63	5	19	6		3	3		
14.	Фізико-енергетичний				29	9	24	20	1	2	2		
15.	Фізико-технічний		2		148	84	120	35	1	12	2		1
16.	Фізичний			1	79	41	83		1	1			
17.	Філологічний	1	1	3	95	16	14	3		6	2		
18.	Філософський	7	6	9	238	46	128	20		12	3		
19.	Хімічний	2		1	49	44	62	11	4	1			
20.	Юридичний	2		2	61	4	49	12		4	3		
21.	НДІ астрономії				35	32	40	40					
22.	НДІ біології			1	17	10	17	3	1				
23.	НДІ хімії			2	25	19	20	9					
24.	Загальноуніверситетськ і відділи									1	1		1
25.	Центр міжнародної освіти		2		62	8	68			3	3		
26.	ЦНБ				36					5	3		
27.	Ботанічний сад				7	2	2			1	1		
	Усього	33	42	76	2332	664	2160	439	32	152	69	189	2

II. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ – ОСНОВНІ КІЛЬКІСНІ ТА ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ

2.1. Напрями і спеціальності підготовки фахівців

У 2015/2016 навчальному році розширився спектр напрямів і спеціальностей підготовки фахівців, розвивалися та вдосконалювалися організаційні форми навчального процесу.

Підготовка фахівців у 2015/2016 навчальному році проводилася за 47 напрямами та 65 спеціальностями відповідно до ліцензії (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Напрями та спеціальності підготовки фахівців з вищою освітою в 2015/2016 навчальному році

№ з/п	Назва напрямку підготовки, спеціальності
1	2
Підготовка бакалаврів	
1	6.010203 Здоров'я людини
2	6.020101 Культурологія
3	6.140103 Туризм
4	6.020301 Філософія
5	6.020302 Історія
6	6.020303 Філологія
7	6.020304 Богослов'я (християнська теологія)
8	6.030101 Соціологія
9	6.030102 Психологія
10	6.030104 Політологія
11	6.030202 Міжнародне право
12	6.030203 Міжнародні економічні відносини
13	6.030204 Міжнародна інформація
14	6.030205 Країнознавство
15	6.030206 Міжнародний бізнес
16	6.030301 Журналістика
17	6.030302 Реклама і зв'язки з громадськістю
18	6.030401 Право
19	6.030501 Економічна теорія
20	6.030502 Економічна кібернетика
21	6.030503 Міжнародна економіка
22	6.030506 Прикладна статистика
23	6.030507 Маркетинг
24	6.030508 Фінанси і кредит
25	6.030509 Облік і аудит
26	6.030601 Менеджмент
27	6.040101 Хімія
28	6.040102 Біологія
29	6.040103 Геологія

30	6.040104 Географія
31	6.040106 Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування
32	6.040201 Математика
33	6.040202 Механіка
34	6.040203 Фізика
35	6.040204 Прикладна фізика
36	6.040206 Астрономія
37	6.040301 Прикладна математика
38	6.040302 Інформатика
39	6.050101 Комп'ютерні науки
40	6.050102 Комп'ютерна інженерія
41	6.050201 Системна інженерія
42	6.050801 Мікро- та наноелектроніка
43	6.051401 Біотехнологія
44	6.130102 Соціальна робота
45	6.140101 Готельно-ресторанна справа
46	6.170101 Безпека інформаційних і комунікаційних систем
47	6.170202 Охорона праці
Підготовка спеціалістів, магістрів	
1	8.01020301 Здоров'я людини
2	7.02010101 Культурологія 8.02010101
3	8.02030101 Філософія
4	7.02030201 Історія 8.02030201
5	7.02030203 Архівознавство 8.02030203
6	7.02030204 Археологія 8.02030204
7	7.02030301 Українська мова та література 8.02030301
8	7.02030302 Російська мова та література 8.02030302
9	7.02030302 Англійська мова та література 8.02030302
10	7.02030302 Німецька мова та література 8.02030302
11	7.02030302 Французька мова та література 8.02030302
12	7.02030302 Латинська мова та література 8.02030302
13	7.02030303 Прикладна лінгвістика 8.02030303
14	7.02030304 Переклад 8.02030304

15	7.03010101 Соціологія 8.03010101
16	7.03010201 Психологія 8.03010201
17	7.03010401 Політологія 8.03010401
18	7.03020301 Міжнародні економічні відносини 8.03020301
19	7.03030101 Журналістика 8.03030101
20	7.03040101 Правознавство 8.03040101
21	8.03050101 Економічна теорія
22	8.03050201 Економічна кібернетика
23	7.03050301 Міжнародна економіка 8.03050301
24	7.03050601 Прикладна статистика 8.03050601
25	7.03050701 Маркетинг 8.03050701
26	7.03050801 Фінанси і кредит 8.03050801
27	7.03050802 Банківська справа 8.03050802
28	7.03050901 Облік і аудит 8.03050901
29	7.03050601 Менеджмент організацій і адміністрування 8.03050601
30	8.03060104 Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності
31	7.04010101 Хімія 8.04010101
32	7.04010201 Біологія 8.04010201
33	8.04010205 Біохімія
34	7.04010209 Генетика 8.04010209
35	7.04010212 Фізіологія людини і тварин 8.04010212
36	7.04010301 Геологія 8.04010301
37	7.04010301 Гідрогеологія 8.04010301
38	8.04010305 Геологія нафти і газу
39	7.04010401 Географія 8.04010401
40	7.04010402 Економічна і соціальна географія 8.04010402

41	8.04010406 Географія рекреації та туризму
42	7.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища 8.04010601
43	7.04020101 Математика 8.04020101
44	7.04020201 Теоретична та прикладна механіка 8.04020201
45	8.04020301 Фізика
46	8.04020302 Фізика конденсованого стану
47	8.04020401 Прикладна фізика
48	7.04020402 Радіофізика і електроніка 8.04020402
49	8.04020403 Експериментальна ядерна фізика та фізика плазми
50	7.04020405 Біофізика 8.04020405
51	7.04020406 Медична фізика 8.04020402
52	8.04020601 Астрономія
53	7.04030101 Прикладна математика 8.04030101
54	7.04030201 Інформатика 8.04030201
55	7.05010101 Інформаційні управляючі системи 8.05010101 та технології
56	7.05020101 Комп'ютеризовані системи управління та 8.05020101 автоматика
57	7.05080102 Фізична та біомедична електроніка 8.05080102
58	7.12010001 Лікувальна справа
59	7.14010301 Туризмознавство 8.14010301
60	8.18010018 Адміністративний менеджмент
61	8.18010019 Медіа-комунікації
62	8.18010024 Прикладна економіка
63	7.17010101 Безпека інформаційних і комунікаційних систем 8.17010101
64	8.18010014 Управління фінансово-економічною безпекою
65	8.18010016 Бізнес-адміністрування

У період з березня по червень 2016 року Акредитаційною комісією України акредитовано у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна підготовку бакалаврів, магістрів за напрямками та спеціальностями:

- 6.020301, 8.02030101 Філософія
- 6.030202 Міжнародне право
- 6.030302 Реклама і зв'язки з громадськістю
- 8.18010014 Управління фінансово-економічною безпекою
- 8.18010016 Бізнес-адміністрування.

З метою розвитку бізнес-освіти, адаптації навчальних програм у сфері управління та адміністрування до сучасного бізнес-середовища створено навчально-науковий інститут «Каразінська школа бізнесу».

2.2. Контингент осіб, які навчаються на денній і заочній формі навчання (громадяни України і іноземні студенти)

Загальна кількість осіб, які навчаються в університеті – 18 709 осіб.

Серед них - 16152 студенти, з яких громадян України – 12045 осіб (9836 – за денною, 2209 – за заочною формами навчання); іноземних громадян – 4107 осіб з 93 країн світу (3929 – за денною, 178 – за заочною формами навчання).

За бюджетні кошти навчаються 7089 осіб, серед яких 7066 – громадяни України (6608 – денна, 458 – заочна форми навчання) та 23 особи – іноземні громадяни (денна форма навчання).

За кошти фізичних і юридичних осіб навчаються 9063 студента (56,2 % від загальної кількості). Серед них 4979 студентів – громадяни України, 41,3 % від загальної кількості студентів-громадян України (3228 осіб – за денною, 1751 – за заочною формами навчання) і 4084 іноземних студента (3906 осіб за денною і 178 осіб за заочною формами навчання).

В аспірантурі навчаються 266 громадян України: 184 – за денною, 81 – за заочною та 1 аспірант за вечірньою формою навчання і 18 іноземців, у докторантурі – 15 громадян України.

У Центрі довузівської освіти, Лінгвістичному центрі, Центрі міжнародної освіти та Центрі післядипломної підготовки навчаються 2298 осіб.

2.3. Успішність студентів і випуск фахівців на денній і заочній формах навчання

У 2015/2016 навчальному році одним із головних пріоритетів залишалося забезпечення високого рівня навчального процесу, дотримання державних стандартів вищої освіти та вимог Міністерства освіти і науки України. Порівнюючи показники успішності студентів у літню екзаменаційну сесію 2015/2016 навчальному році з успішністю 2014/2015 навчального року, можна відзначити, що показник абсолютної успішності збільшився і становив 88,8% (проти 87,9%). Показник якісної успішності зменшився і дорівнює 40,3% (41,7% у 2014/2015 навчальному році) (табл. 2.2,2.3).

Аналіз підсумків літньої екзаменаційної сесії 2015/2016 навчального року вказує на те, що показник «кількість боржників» вагомо збільшився і дорівнює 821 (9,7% студентів) (у 2014/2015 навчальному році – 706 (8,2% студентів). Найбільша кількість осіб, які отримали оцінку «незадовільно», на таких факультетах: економічному – 119 (11,3%), медичному – 99 (14,1%), комп'ютерних наук – 68 (16,5%) , міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу – 67 (7,8%), математики і інформатики – 64 (17,4), біологічному – 57 (15,0%) (табл. 2.4). Найменша кількість осіб, які отримали оцінку «незадовільно», на таких факультетах:

філософському – 10 (5,3%), радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем – 10 (3,5%), геології, географії, рекреації і туризму – 12 (3,4%) (табл. 2.4). Багато студентів, які не з'явилися на іспити без поважних причин: міжнародних відносин та туристичного бізнесу – 45 (5,2%), соціологічному факультеті – 22 особи (3,9%), комп'ютерних наук – 18 (4,45%). Усього по університету – 139 осіб (1,6%). Слід відзначити, що цей показник значно знижує абсолютну та якісну успішність на факультеті і в університеті. На хімічному, геології, географії, рекреації і туризму, математики і інформатики, екологічному факультетах та факультеті математики і інформатики не було студентів, які не з'явилися на екзамени без поважних причин.

Усього в університеті 888 (10,5%) студентів-відмінників. Найбільший цей показник на таких факультетах: економічному – 112 (10,6%), медичному – 88 (12,6), міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу – 84 (9,7%), іноземних мов – 69 (8,3), філологічному – 68 (11,3), . Низький цей показник на екологічному факультеті – 11 осіб (6,7%). Слід відзначити, що, насамперед, це студенти 5 курсу (магістри і спеціалісти) – 192 особи.

Значно збільшився показник відсіву студентів – 1080 осіб. Він становить у 2015/2016 навчальному році 11,0% (7,6% у 2014/2015 навчальному році). За академічну заборгованість відраховано 539 осіб – 5,5% (у 2014/2015 навчальному році – 4,4%) (табл. 2.5).

Найбільший відсів був на таких факультетах:

- економічному – 125 осіб (10,7%), із них за академічну неуспішність відраховано 70 осіб (5,9%);
- іноземних мов – 115 осіб (11,7%), із них за академічну неуспішність відраховано 27 осіб (2,7%);
- філологічному – 101 особа (10,3%), із них за академічну неуспішність відраховано 65 осіб (9,1%);
- медичному – 95 осіб (12,9%); із них за академічну неуспішність відраховано 56 осіб (7,7%);

У 2015/2016 навчальному році за денною та заочною формами навчання випуск фахівців – громадян України за рівнями вищої освіти склав: за ступенем «бакалавр» – 2091 особа, «магістр» – 396 осіб, за освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст» – 240 осіб. Треба зазначити, що загальний випуск магістрів зменшився за рахунок подовження терміну навчання на всіх факультетах.

Серед випускників денної форми навчання 127 спеціалістів (у тому числі 57 контрактників) та 249 магістрів (62 контрактники). За ступенем «бакалавр» отримали дипломи 1657 особи (з них 432 контрактники) (табл. 2.6).

Дипломи магістрів із відзнакою отримали 95 випускників, спеціалістів – 21 випускник (табл. 2.7).

Таблиця 2.2

Основні показники успішності студентів, %

Форма навчання	Сесія	Абсолютна успішність		«5»		«5» і «4»		Тільки «3»	
		14/15	15/16	14/15	15/16	14/15	15/16	14/15	15/16
Денна	Зимова	85,4	88,5	9,1	10,7	30,6	30,1	6,2	8,6
	Літня	87,9	88,8	12,1	10,5	29,7	29,8	5,2	7,0
Заочна	Зимова	84,0	84,0	4,3	3,1	26,6	25,6	13,2	11,0
	Літня	89,0	85,0	6,4	4,2	27,0	23,5	11,0	11,6

Таблиця 2.3

Основні показники екзаменаційних сесій за факультетами (денне відділення), %

№ з/п	ФАКУЛЬТЕТ	Сесія	2014/2015 навчальний рік		2015/2016 навчальний рік	
			Абсолютна	Якісна	Абсолютна	Якісна
1	Біологічний	зимова	85	50	87	41
		літня	87	56	84	39
2	Геології, географії, рекреації і туризму	зимова	83	40	90	38
		літня	89	45	94	44
3	Економічний	зимова	73	38	86	42
		літня	83	36	87	38
4	Екологічний	зимова	83	41	82	41
		літня	87	48	92	38
5	Іноземних мов	зимова	92	39	94	39
		літня	92	40	96	41
6	Комп'ютерних наук	зимова	77	29	84	37
		літня	85	35	81	32
7	Історичний	зимова	99	44	99	56
		літня	91	44	90	44
8	Математики і інформатики	зимова	81	33	79	32
		літня	86	44	83	32
9	Медичний	зимова	84	40	82	36
		літня	96	45	86	40
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	зимова	78	39	89	35
		літня	80	34	88	32
11	Психології	зимова	77	42	79	41
		літня	78	42	83	33
12	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	зимова	89	39	93	36
		літня	90	36	97	42
13	Соціологічний	зимова	98	36	98	39
		літня	93	38	91	40

14	Фізико-технічний	зимова літня	90 87	59 56	85 86	52 60
15	Фізико-енергетичний	зимова літня	86 90	50 52	94 84	49 52
16	Фізичний	зимова літня	85 87	50 56	81 81	45 52
17	Філологічний	зимова літня	90 89	48 50	89 91	56 55
18	Філософський	зимова літня	82 95	53 56	94 93	47 52
19	Хімічний	зимова літня	91 90	38 42	87 95	41 44
20	Юридичний	зимова літня	97 89	26 26	98 92	27 23
По університету		зимова літня		40 42	88 88	41 40

Таблиця 2.4

**Кількість боржників на факультетах у 2015/2016 навчальному році
(денна форма навчання)**

№ з/п	Факультети	Отримали «2» після літньої сесії 2014/2015 навч. року	З них відраховано на 01.09.2016 р.	Отримали «2» після літньої сесії 2015/2016 навч. року
1	Біологічний	34	7	57
2	Геології, географії, рекреації і туризму	8	8	12
3	Економічний	128	13	119
4	Екологічний	23	-	14
5	Іноземних мов	61	8	37
6	Комп'ютерних наук	43	13	68
7	Історичний	0	-	29
8	Математики і інформатики	54	16	64
9	Медичний	30	9	99
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	92	5	67
11	Психології	51	7	41
12	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	26	8	10
13	Соціологічний	27	6	33
14	Фізико-технічний	15	10	17
15	Фізико-енергетичний	10	4	26
16	Фізичний	24	8	38
17	Філологічний	52	32	45
18	Філософський	6	6	10

19	Хімічний	19	4	14
20	Юридичний	3	3	21
Усього		706	167	821

Таблиця 2.5

Відрахування студентів денної форми навчання у 2015/2016 навчальному році

Контингент денного відділення	Факультет	Денна			
		Усього		Академічна заборгованість	
		Кількість	%	Кількість	%
419	Біологічний	54	12,9	29	6,9
402	Геології, географії, рекреації і туризму	56	13,9	33	8,2
1173	Економічний	125	10,7	70	5,9
184	Екологічний	18	9,9	10	5,4
982	Іноземних мов	115	11,7	27	2,7
563	Комп'ютерних наук	60	10,7	34	6,0
369	Історичний	23	6,2	10	2,7
415	Математики і інформатики	63	15,2	35	8,4
732	Медичний	95	12,9	56	7,7
977	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	84	8,6	31	3,2
290	Психології	20	6,9	6	2,1
324	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	35	10,8	31	9,6
643	Соціологічний	85	13,2	17	2,6
190	Фізико-технічний	37	19,5	25	13,2
218	Фізико-енергетичний	12	5,5	8	3,7
240	Фізичний	29	12,1	17	7,1
714	Філологічний	101	14,1	65	9,1
206	Філософський	15	7,3	10	0,5
328	Хімічний	25	7,6	15	4,6
439	Юридичний	28	6,4	10	2,3
9808	Усього	1080	11,0	539	5,5

Випуск фахівців-громадян України

Форма навчання	Бакалаври		Спеціалісти		Магістри	
	2015 рік	2016 рік	2015 рік	2016 рік	2015 рік	2016 рік
Денна	953	1657	304	127	824	249
Заочна	436	434	146	113	261	147
Усього	1388	2091	449	240	1085	396

Таблиця 2.7.

Випуск фахівців у 2015/2016 навчальному році за освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст», рівнем вищої освіти «магістр» (денна форма навчання)

№ з/п	Факультет	Випуск	Дипломи з відзнакою	
			Кількість	%
1	Біологічний	2	-	-
2	Геології, географії, рекреації і туризму	4	-	-
3	Економічний	137	47	34,3
4	Екологічний	7	2	28,5
5	Іноземних мов	5	-	-
6	Комп'ютерних наук	17	5	29,4
7	Фізико-технічний	37	23	62,0
8	Фізико-енергетичний	35	18	51,4
9	Історичний	6	1	16,7
10	Математики і інформатики	-	-	-
11	Медичний	69	14	20,3
12	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	26	2	7,7
13	Психології	1	-	-
14	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	-	-	-
15	Соціологічний	17	2	11,7
16	Фізичний	-	-	-
17	Філологічний	1	-	-
18	Філософський	-	-	-
19	Хімічний	5	-	-
20	Юридичний	7	2	28,5
Усього		376	116	30,8

Студенти-заочники здобувають освіту на 15 факультетах, використовуючи різні форми: заочну (за держзамовленням і на умовах контракту), заочну паралельну, а також другу вищу освіту.

У 2015/2016 навчальному році за заочною формою навчалися 2209 студентів, з них за кошти юридичних і фізичних осіб – 1751 особа.

У 2016 році отримали дипломи 694 випускники (із них 566 – студенти-контрактники, що становить 82%). За ступенем «бакалавр» дипломи отримали 434 особи (з відзнакою – 6 осіб (1,4%)), «спеціаліст» – 113 осіб (з відзнакою – 14 осіб (12,4%)), «магістр» – 147 осіб (з відзнакою – 9 осіб (6,1%)) (табл. 2.6).

За результатами літньої екзаменаційної сесії 2015/2016 навчального року абсолютний показник успішності за заочною формою навчання підвищили біологічний та юридичний факультети на 7%, хімічний факультет – на 3%, факультет психології – на 6%, факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу – на 5%, економічний факультет – на 2% (табл. 2.8).

Абсолютна успішність за підсумками літньої екзаменаційної сесії 2015/2016 навчального року в порівнянні з зимовою екзаменаційною сесією 2015/2016 навчального року підвищилась на 1% в цілому.

За 2015/2016 навчальний рік відсів за заочною формою навчання склав 297 осіб (13,4%), у тому числі: за академічну неуспішність – 166 особи, за порушення фінансових умов контракту – 113 особи (табл. 2.9).

Другу вищу освіту здобували 184 особи за заочною формою навчання. У 2016 році захистили дипломи 60 студентів за ступенем «бакалавр».

Таблиця 2.8

Абсолютна успішність студентів заочної форми навчання (літня сесія) (%)

№ з/п	Факультети	Навчальний рік	
		2014/2015	2015/2016
1	Біологічний	90,0	97,0
2	Геології, географії, рекреації і туризму	85,0	77,0
3	Економічний	91,0	93,0
4	Іноземних мов	90,0	70,0
5	Історичний	89,0	86,0
6	Математики і інформатики	95,0	83,0
7	Психології	86,0	92,0
8	Комп'ютерних наук	57,0	67,0
9	Соціологічний	85,0	82,0
10	Філологічний	93,0	75,0
11	Філософський	80,0	68,0
12	Хімічний	97,0	100,0
13	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	75,0	80,0
14	Юридичний	93,0	100,0
15	Екологічний	100,0	100,0
По університету в цілому		88,8	84,9

Відрахування студентів заочної форми навчання у 2015/2016 навчальному році

№ з/п	Факультет	Контингент	Усього		За академічну заборгованість	
			Кількість	%	Кількість	%
1	Біологічний	169	5	3,5	4	2,8
2	Геології, географії, рекреації і туризму	96	12	12,5	4	4,2
3	Економічний	403	58	14,4	38	9,4
4	Іноземних мов	301	39	13,0	10	3,3
5	Історичний	102	4	4,3	0	0
6	Факультет математики і інформатики	12	2	20,0	2	20,0
7	Психології	149	16	11,0	11	7,6
8	Соціологічний	132	23	17,4	2	1,5
9	Філологічний	201	66	33,0	49	24,5
10	Філософський	59	4	6,2	4	6,2
11	Хімічний	41	7	22,6	5	16,1
12	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	198	20	11,0	13	7,0
13	Юридичний	259	26	10,0	17	6,5
14	Комп'ютерних наук	24	8	33,3	4	16,7
15	Екологічний	63	7	11,1	3	4,8
	Усього	2209	297	13,4	166	7,5

2.4. Практична підготовка та працевлаштування випускників і студентів

У 2016 навчальному році факультети працювали згідно з наскрізними програмами практики. Програми проведення усіх видів практик спрямовані на формування у студентів сучасних практичних компетентностей і наближення практичної підготовки до потреб ринку праці. Було укладено 936 договорів на проведення практики. За межами університету (на виробництві та у філіях кафедр) пройшли практику 919 студентів.

Стаціонарні бази практик використовують такі факультети, як біологічний, геології, географії, рекреації і туризму та факультет радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем. У 2016 році стан університетських баз практик значно поліпшився. На навчальних базах університету пройшли практичну підготовку 235 студентів.

На засіданнях кафедр і вчених рад факультетів обговорювалися питання підготовки до проведення практики та її методичного забезпечення, аналізувалися результати проходження практики студентами, удосконалено програми усіх видів практик. Факультети проводять систематичну роботу з пошуку нових місць проведення практики у співпраці з місцевими органами самоврядування, спрямовують свою діяльність у подальшому розширенні зв'язків з потенційними роботодавцями.

Студенти-практиканти отримали позитивні відгуки щодо рівня їхньої теоретичної та методичної підготовки. Усі студенти, які пройшли практику одержали залік. Було забезпечено належний науковий і методичний рівні керівництва студентами під час проведення практики, 100 % керівників практик мали вчені ступені та звання .

Практика проводилася організовано, без порушень та нещасних випадків, чому сприяв ретельний контроль з боку керівників практики студентів та відділу охорони праці університету.

У 2016 році вперше було проведено тиждень кар'єри Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна – «Karazin career week». В рамках заходу на факультетах були проведені презентації роботодавців і програм стажування студентів, зустрічі з успішними випускниками, проведені тренінги з розвитку кар'єри та пошуку першої роботи. Також, в рамках тижня кар'єри, був проведений ярмарок вакансій університету, у заході взяли участь понад 40 роботодавців та близько 1000 відвідувачів.

У 2016 році значно посилилась інформаційна складова роботи Центру працевлаштування студентів та випускників, так, на сайті Центру, у розділі банку вакансій, було розміщено близько 800 вакансій для студентів університету.

Традиційно в університеті проводилися презентації роботодавців. Зокрема, було проведено презентації компаній SunInBev Ukraine, Philip Morris Ukraine, ПриватБанк, УкрСибБанк, GameLoft, EY Ukraine, Державної служби зайнятості та ін.

Важливим компонентом роботи Центру працевлаштування було проведення тренінгів для студентів університету стосовно пошуку роботи, складання резюме, проходження співбесіди та адаптації на першому робочому місці. Особлива увага приділялася питанням, пов'язаним із розвитком у студентів підприємницьких навичок.

Іншим напрямком діяльності на цьому напрямку була організація екскурсій на підприємства та організації, які є потенційними роботодавцями. Так, у 2016 році пройшли екскурсії до виробничих підрозділів компаній SunInBev Ukraine, Philip Morris Ukraine та банків ПАТ КБ «ПриватБанк» і «УкрСибБанк».

У жовтні 2016 р., вже вдруге, відбувся фестиваль кар'єри Каразінського університету «Старт кар'єри», в рамках заходу було організовано понад 90 презентацій роботодавців на факультетах університету.

У листопаді 2016 р. відбулася третя практична школа управління персоналом «Karazin HR School», в рамках якої учасники отримали практичні навички управління персоналом, що дозволило підвищити конкурентноздатність випускників факультетів психології, соціологічного та економічного. Лекторами школи виступили менеджери по роботі з персоналом компаній NixSolutions, SunInBev Ukraine, Philip Morris Ukraine, ПриватБанк, ILF.

1 грудня 2016 р. відбувся зимовий ярмарок вакансій університету, що став найбільшим ярмарком вакансій в історії університету, до заходу було залучено 50 роботодавців.

2.5. Розвиток академічної мобільності

В університеті імені В. Н. Каразіна реалізується декілька програм подвійних дипломів з

Політехнічним університетом Лодзі (Польща) – бакалавріат за спеціальністю «Менеджмент», бакалавріат за напрямом підготовки «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування», магістратура за спеціальністю «Механіка»;

- Політехнічною школою (Франція) – магістерська програма за спеціальністю «Експериментальна ядерна фізика та фізика плазми»;
- Університетом Лілль-1, наук і технологій (Франція) – магістерська програма спеціальністю «Хімія / передова спектроскопія в хімії»;
- Університетом Ніцци – Софії Антиполіс (Франція) – магістерські програми за спеціальностями «Інформатика», «Комп'ютерні науки» та «Хімія».

За програмами подвійних дипломів у 2016 році виїхало:

- 2 студенти екологічного факультету (Політехнічний університет Лодзі, Польща);
- 5 студентів економічного факультету (Політехнічний університет Лодзі, Польща);
- 2 студенти факультету математики і інформатики (Університет Ніцци – Софії Антиполіс, Франція);
- 3 студенти хімічного факультету (1 3 студент до Університету Лілль-1, наук і технологій, 2 студенти до Університету Ніцци – Софії Антиполіс, Франція).

Університет брав участь у виконанні 5 проектів Темпус Європейського Союзу:

- Проект «IMPRESS» – «Підвищення ефективності студентських служб»;
- Проект «TRADIR» – «Навчання альтернативному вирішенню суперечок як підхід до забезпечення прав людини»;
- Проект «EANET» – «Створення мережі випускників-підприємців»;
- Проект «QANTUS» – «Кваліфікаційні рамки для наук про навколишнє середовище в українських університетах»;

- Проект «SEHSI» – Регіональний сталий розвиток на основі синергетичної взаємодії «екологія-людина» (багатодисциплінарні навчальні курси для магістрів, аспірантів та студентів, які навчаються протягом життя, за напрямком «інженерія»).

У 2016 році за проектами програми Темпус Європейського Союзу до Білорусі, Великої Британії, Італії, Литви, Польщі, Франції та ФРН виїхали 14 фахівців екологічного, юридичного факультетів і факультету психології, Центру міжнародного співробітництва та адміністрації університету, а також 6 студентів економічного та юридичного факультетів до Білорусі, Великої Британії, Литви і ФРН.

За проектами програми «Еразмус+» Європейської комісії до Іспанії, Польщі, Словаччини, Франції, ФРН та Чехії виїхали 12 фахівців фізико-технічного, хімічного факультетів та факультетів іноземних мов, комп'ютерних наук, математики і інформатики, Центру міжнародного співробітництва та адміністрації університету. 42 студенти екологічного, економічного, фізичного, юридичного та хімічного факультетів та факультетів комп'ютерних наук, математики і інформатики, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем виїздили до Іспанії, Італії, Польщі, Словаччини, Франції, ФРН та Чехії. 4 аспіранти хімічного, юридичного факультетів та факультету математики і інформатики перебували в Італії, Іспанії та Франції.

За програмою «Еразмус Мундус» виїхав 1 фахівець Центру болгаристики та балканських досліджень ім. М. Дринова до Болгарії та 1 аспірант факультету геології, географії, рекреації і туризму до Португалії.

Для участі у проекті Жана Моне виїздили 3 фахівці факультету іноземних мов (Литва, ФРН).

У межах міжнародного дослідницького проекту «EUBORDERSCAPES» до Автономного університету Барселони (Іспанія) виїздили 2 фахівці соціологічного факультету та докторант філософського факультету, до ФРН – фахівець соціологічного факультету.

Для участі у програмі «Відкритий світ» до США було відряджено 2-х фахівців юридичного факультету.

За програмою «Тисяча провідних науковців» 3 фахівці факультету радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем перебували в КНР для метою обговорення наукового співробітництва.

В Італії брали участь в Єврошколі «Італія: мистецтво культурної дипломатії» перебували 12 студентів і 3 фахівці факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу.

За програмою імені Леонарда Ейлера Німецької служби академічних обмінів (ДААД) до Університету Дуйсбург-Ессен (ФРН) виїхав студент фізичного факультету.

В межах програми «Навчальні візити до Польщі» до Польщі було направлено 5 студентів економічного, філологічного та філософського факультетів.

У 2016 році право на академічну мобільність реалізували 45 фахівців університету, в тому числі, в межах договорів про співробітництво та на основі індивідуальних запрошень, які виїздили до Азербайджану, Антарктики, Бельгії, Болгарії, Грузії, Естонії, Ізраїлю, Іспанії, Італії, Литви, Польщі, Словаччини, США, Франції, ФРН та Чехії для наукового стажування, підвищення кваліфікації та викладання. Найбільше закордонних виїздів за програмами академічної мобільності було на факультетах: історичному, іноземних мов, медичному, математики і інформатики, хімічному та філологічному.

За цей же період право на академічну мобільність реалізував докторант соціологічного факультету, який виїздив до Ізраїлю для наукового стажування, та 11 аспірантів факультету геології, географії, рекреації і туризму, математики і інформатики, філософського, хімічного та юридичного факультетів. Аспіранти перебували в Іспанії, Італії, Польщі, Португалії та Франції.

Загальна кількість студентів, які взяли участь у програмах академічної мобільності у 2016 році, становить **152** особи. Студенти виїздили до Бельгії, Іспанії, Італії, Казахстану, КНР, Нідерландів, Польщі, Росії, Словаччини, США, Угорщини, Франції, ФРН та Чехії для навчання, мовного та наукового стажування. Найбільше закордонних виїздів за програмами академічної мобільності було на факультетах іноземних мов, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, а також на економічному та фізичному.

У 2016 році для участі в міжнародних олімпіадах та турнірах за кордон виїздили 8 студентів.

Про високу якість підготовки фахівців свідчать результати участі студентів в олімпіадах та інших студентських змаганнях.

За результатами I туру Всеукраїнської студентської олімпіади 2016 р., в якому взяли участь понад 150 студентів університету, до II туру було залучено 100 студентів, 22 учасники здобули призові місця (табл. 2.10).

Таблиця 2.10

**Переможці Всеукраїнських студентських олімпіад
у 2015/2016 навчальному році**

№	Дисципліна	Прізвище, ім'я, по батькові	Місце
1.	Політологія	Шопін Михайло Романович	I
2.	Соціологія	Щербак Ігор Сергійович	I
3.	Екологія, охорона навколишнього середовища і збалансоване природокористування	Матвєєва Карина Миколаївна	I
4.	Математика	Смірнов Деніс Олегович	I
5.	Математика	Лисичкін Сергій Валерійович	II
6.	Фізика	Шимків Дмитро Васильович	II

7.	Фізика	Мазанов Максим Володимирович	II
8.	Безпека життєдіяльності	Варченко Дмитро Іванович	II
9.	Екологічна безпека	Цехмістрова Юлія Вікторівна	II
10.	Соціологія	Дікань Богдан Олександрович	II
11.	Загальна екологія (та неоекологія)	Пшенічна Анна Андріївна	II
12.	Психологія	Костюкова Марина Валеріївна	II
13.	Географія	Логвінова Марина Олександрівна	II
14.	Інформатика	Андрющенко Владислав Володимирович	II
15.	Історія	Новак Олександр Сергійович	II
16.	Екологічна безпека	Юрченко Юлія Дмитріївна	III
17.	Біологія	Дрогваленко Микола Олександрович	III
18.	Екологія, охорона навколишнього середовища і збалансоване природокористування	Малий Юлія Олександрівна	III
19.	Теоретична механіка	Кривонос Людмила Василівна	III
20.	Економічна теорія	Свічка Анна Володимирівна	III
21.	Філософія і релігієзнавство	Сіренко Юлія В'ячеславівна	III
22.	Економічна кібернетика	Гадецький Вадим Вадимович	III

Студенти університету брали активну також участь у міжнародних олімпіадах і конкурсах. Так, у квітні 2016 року в Білоруському державному університеті транспорту (м. Гомель) проходила XII Міжнародна студентська олімпіада із теоретичної механіки. За результатами теоретичного туру студента 2 курсу фізико-технічного факультету Кирила Геращенка та студента 1 курсу фізичного факультету Максима Мазанова було нагороджено дипломами другого ступеня. У командному заліку каразінці посіли четверте місце (8-й абсолютний результат).

Студентка філологічного факультету Малиш Надія отримала диплом III ступеня за участь у VI Міжнародному мовно-літературному конкурсі учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка серед студентів ВНЗ III-IV рівня акредитації.

За результатами VIII Міжнародного конкурсу студентських науково-дослідних робіт "What are we responsible for?", що проводився з 26 вересня по 1 листопада 2016 року, перемогу здобула Анастасія Корнієнко, студентка 2 курсу факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу. Анастасія отримала диплом I ступеня у номінації «Нестандартне рішення» (куратор – доцент кафедри ділової іноземної мови та перекладу факультету іноземних мов Марина Медвідь)

У квітні 2016 року на базі Білоруського державного університету та Національної академії наук Білорусі проходив II Студентський турнір природничих дисциплін «СТЕНД». Каразінський університет представляла команда «13 том

Ландау-Ліфшиця», до складу якої увійшли Ірина Запорожець (капітан команди, хімічний факультет, 5 курс), Сергій Козіонов (випускник фізико-технічного факультету цього року), Микита Оніжук (хімічний факультет, 4 курс), Анна Федорова (біологічний факультет, 4 курс) та Олексій Желавський (хімічний факультет, 2 курс). Команда університету увійшла до складу фіналістів. За результатами турніру Анна Федорова, Микита Оніжук та Ірина Запорожець були нагороджені дипломами за найкращу доповідь, Сергій Козіонов – за найкраще опонування. Ірина Запорожець стала золотим медалістом олімпіади.

2.7. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників інших ВНЗ і вчителів

У 2016 році Центр післядипломної освіти організував стажування 74 науково-педагогічних та педагогічних працівників інших вищих навчальних закладів на кафедрах університету, в тому числі 56 – за договорами про співпрацю та 18 – за умовами контракту.

Крім цього, 22 викладачі вищих навчальних закладів м. Харкова та інших міст України навчалися на курсах «Технології дистанційної освіти у вищому навчальному закладі» за умовами контракту.

Центром післядипломної освіти та методичним відділом заочного (дистанційного) навчання Інституту на підставі дозвільних документів Міністерства освіти і науки України та Департаменту освіти і науки Харківської обласної державної адміністрації відновлено, після багаторічної перерви за цим напрямом діяльності, підвищення кваліфікації вчителів закладів системи загальної середньої освіти, викладачів професійно-технічних навчальних закладів і коледжів, що надають відповідний рівень загальної середньої освіти.

Упродовж жовтня-грудня 2016 р. здійснили підвищення кваліфікації 87 вчителів і викладачів відповідних закладів за 8 напрямками (українська мова та українська література; математика; історія України та всесвітня історія; географія; англійська мова; географія та географія України; зарубіжна література, література (інтегрований курс), російська мова; управлінські кадри (директори та заступники директорів із навчально-виховної роботи); предмету «Православна культура Слобожанщини»). Підвищення кваліфікації здійснюється на контрактній основі.

Загалом у Центрі післядипломної освіти підвищили кваліфікацію 183 особи.

III. Вступна кампанія 2016 року

3.1. Прийом на навчання до університету у 2016 році

У 2016 році проведено прийом на підготовку здобувачів вищої освіти ступенів бакалавр, магістр, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст за 39 спеціальностями у 16 галузях знань нового переліку (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Спеціальності підготовки здобувачів вищої освіти з 2016 року за ступенями (освітньо-кваліфікаційними рівнями) бакалавр, спеціаліст, магістр

№ з/п	Код та найменування спеціальності	Галузь знань	
Рівень вищої освіти – ПЕРШИЙ (бакалаврський)			
1.	014 Середня освіта (здоров'я людини)	01 Освіта	
2.	034 Культурологія	03 Гуманітарні науки	
3.	033 Філософія		
4.	032 Історія та археологія		
5.	035 Філологія		
6.	041 Богослов'я	04 Богослов'я	
7.	054 Соціологія	05 Соціальні та поведінкові науки	
8.	052 Політологія		
9.	053 Психологія		
10.	055 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії		
11.	056 Міжнародні економічні відносини		
12.	051 Економіка		
13.	061 Журналістика	06 Журналістика	
14.	075 Маркетинг	07 Управління та адміністрування	
15.	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність		
16.	072 Фінанси, банківська справа та страхування		
17.	071 Облік і оподаткування		
18.	073 Менеджмент		
19.	074 Публічне управління та адміністрування		
20.	081 Право	08 Право	
21.	082 Міжнародне право	09 Біологія	
22.	091 Біологія		
23.	101 Екологія		10 Природничі науки
24.	102 Хімія		
25.	103 Науки про Землю		
26.	104 Фізика та астрономія		
27.	105 Прикладна фізика та наноматеріали		
28.	111 Математика	11 Математика та статистика	

29.	113 Прикладна математика	
30.	122 Комп'ютерні науки та інформаційні технології	12 Інформаційні технології
31.	123 Комп'ютерна інженерія	
32.	125 Кібербезпека	
33.	151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології	15 Автоматизація та приладобудування
34.	153 Мікро- та наносистемна техніка	
35.	162 Біотехнології та біоінженерія	16 Хімічна та біоінженерія
36.	231 Соціальна робота	23 Соціальна робота
37.	241 Готельно-ресторанна справа	24 Сфера обслуговування
38.	242 Туризм	

Рівень вищої освіти – ДРУГИЙ (магістерський)

1.	014 Середня освіта (здоров'я людини)	01 Освіта
2.	034 Культурологія	03 Гуманітарні науки
3.	033 Філософія	
4.	032 Історія та археологія	
5.	035 Філологія	
6.	054 Соціологія	05 Соціальні та поведінкові науки
7.	052 Політологія	
8.	053 Психологія	
9.	056 Міжнародні економічні відносини	
10.	051 Економіка	
11.	061 Журналістика	06 Журналістика
12.	075 Маркетинг	07 Управління та адміністрування
13.	071 Облік і оподаткування	
14.	072 Фінанси, банківська справа та страхування	
15.	073 Менеджмент	
16.	081 Право	08 Право
17.	082 Міжнародне право	
18.	091 Біологія	09 Біологія
19.	101 Екологія	10 Природничі науки
20.	102 Хімія	
21.	103 Науки про Землю	
22.	104 Фізика та астрономія	
23.	105 Прикладна фізика та наноматеріали	
24.	111 Математика	11 Математика та статистика
25.	113 Прикладна математика	
26.	122 Комп'ютерні науки та інформаційні технології	12 Інформаційні технології
27.	125 Кібербезпека	
28.	151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології	15 Автоматизація та приладобудування
29.	153 Мікро- та наносистемна техніка	
30.	242 Туризм	24 Сфера обслуговування

Освітньо-кваліфікаційний рівень СПЕЦІАЛІСТ

1.	014 Середня освіта (здоров'я людини)	01 Освіта
2.	034 Культурологія	03 Гуманітарні науки

3.	032 Історія та археологія	
4.	035 Філологія	
5.	054 Соціологія	05 Соціальні та поведінкові науки
6.	052 Політологія	
7.	056 Міжнародні економічні відносини	
8.	051 Економіка	
9.	061 Журналістика	06 Журналістика
10.	075 Маркетинг	07 Управління та адміністрування
11.	071 Облік і оподаткування	
12.	072 Фінанси, банківська справа та страхування	
13.	073 Менеджмент	
14.	081 Право	08 Право
15.	091 Біологія	09 Біологія
16.	101 Екологія	10 Природничі науки
17.	102 Хімія	
18.	103 Науки про Землю	
19.	105 Прикладна фізика та наноматеріали	
20.	111 Математика	11 Математика та статистика
21.	113 Прикладна математика	
22.	122 Комп'ютерні науки та інформаційні технології	12 Інформаційні технології
23.	125 Кібербезпека	
24.	151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології	15 Автоматизація та приладобудування
25.	222 Медицина	22 Охорона здоров'я
26.	231 Соціальна робота	23 Соціальна робота
27.	242 Туризм	24 Сфера обслуговування

У 2016 році вперше здійснено прийом на перший рівень вищої освіти – (бакалаврський) за спеціальностями: «035. Філологія. Арабська мова» (факультет іноземних мов), «151. Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» (факультет комп'ютерних наук), «055. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» (факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу), «074. Публічне управління та адміністрування», «076. Підприємство, торгівля та біржова діяльність» (економічний факультет); на другий (магістерський) та за рівнем «спеціаліст» за спеціальностями «151. Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» (факультет комп'ютерних наук).

Конкурсний відбір вступників на основі повної загальної середньої освіти у 2016 році здійснювався за результатами зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень, підтверджених сертифікатами Українського центру оцінювання якості освіти. Вступні випробування проводилися лише для абітурієнтів, які вступали на спеціальність «Журналістика» (творчий конкурс), а також для осіб, яким Правилами прийому надане таке право. Прийом абітурієнтів, які вступали на навчання на основі повної загальної середньої освіти, здійснювався за 38 спеціальностями і 63 освітніми програмами.

Основною особливістю вступної кампанії 2016 року для вступників на навчання за денною формою на основі повної загальної середньої освіти була нова модель розподілу державного замовлення. означає, що вищі навчальні заклади не Обсяг державного замовлення визначався в залежності від кількості заяв вступників на участь у загальнонаціональному конкурсі за кожною спеціальністю.

Денна форма навчання. Загальний ліцензований обсяг складав 3745 місць (у 2015 р. – 3715 місць). Зараховано на місця державного замовлення – 1250 осіб (у 2015 році – 1227 осіб). До університету у 2016 р. на *денну* форму навчання було подано 25801 заяв абітурієнтів (у 2015 р. – 18109 заяв), не зважаючи на загальне зменшення кількості абітурієнтів по країні на 7%. Це дало змогу університету зайняти дев'яте місце в Україні за кількістю заяв вступників.

3215 абітурієнтів мали атестат з відзнакою (у 2015 р. – 2973).

Від абітурієнтів, які претендували на зарахування за квотами, було подано 138 заяв, зараховано на місця державного замовлення 29 осіб.

Конкурс у цілому по університету на *денну* форму навчання на місця *державного замовлення* складав 17,09 (у 2015 р. – 13,87).

Найбільший конкурс був за такими спеціальностями: «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» – 114,3; «Міжнародне право» – 103,3; «Право» – 97,9; «Комп'ютерна інженерія» – 78,9; «Міжнародні економічні відносини» – 76,6; «Готельно-ресторанна справа» – 67,2; «Філологія: Східні мови та літератури» – 62,6; «Медицина» – 44,45.

Студенткою факультету математики і інформатики стала володарка бронзової медалі Міжнародної олімпіади з математики Сіліна Ольга, а на фізичний факультет вступив срібний призер Міжнародної олімпіади з фізики Ніколаєнко Олександр.

Заочна форма навчання. За державним замовленням на заочну форму навчання зараховано 25 осіб (у 2015 році – 49), Конкурс у цілому по університету на заочну форму навчання на місця державного замовлення – 4,4 (у 2015 р. – 5,92). Найбільший конкурс на заочну форму навчання був на такі спеціальності: «Історія та археологія» – 16, «Право» – 8,25; «Маркетинг» – 8,0.

У 2016 році на навчання для здобуття ступеня бакалавра з фінансуванням підготовки за рахунок юридичних та фізичних осіб, зараховано на денну форму навчання 683 абітурієнти (у минулому році – 690), на заочну – 149 (у минулому році – 143).

Прийом абітурієнтів, які вступали на навчання для здобуття ступеня «магістр», здійснювався за 30 спеціальностями. На *денну* форму навчання було зараховано 913 осіб на місця державного замовлення (у минулому році – 595) і 207 вступники було зараховано на навчання з оплатою підготовки за кошти фізичних, юридичних осіб (у 2015 році – 79). На заочну форму навчання було зараховано 77 абітурієнтів на місця держзамовлення (у 2015 році – 34) і 307 осіб зараховано на навчання за контрактом (у 2015 році – 201).

Прийом абітурієнтів, які вступали на навчання для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст», здійснювався за 22 спеціальностями. На денну форму навчання зараховані 68 абітурієнтів на місця держзамовлення (у 2015 році – 42) і 9 вступників – на контракт (у 2015 році – 21). На заочну форму навчання на місця державного замовлення вступило 18 осіб (у 2015 році – 8), а за контрактом – 72 абітурієнти (у 2015 році – 111).

Вступні випробування та творчі конкурси були проведені в строк, згідно з розкладом. Усі предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії працювали на високому професійному рівні, чітко та злагоджено. Найбільша кількість абітурієнтів брала участь у вступному випробуванні з іноземної мови під час вступу до магістратури.

Комп'ютерне забезпечення роботи Приймальної комісії здійснювалося під керівництвом співробітників Центру комп'ютерних технологій і було оперативним та чітким. Як і у попередні роки, відбіркові комісії факультетів працювали у тісній взаємодії з Єдиною державною електронною базою освітніх послуг (ЄДЕБО). Формування рейтингових списків вступників, списків рекомендованих до зарахування та наказів про зарахування на навчання здійснювалось за допомогою ЄДЕБО.

18 листопада 2016 року завершилося зарахування на навчання до університету іноземних громадян. На перший курс денної форми навчання було прийнято 715 осіб, із них 688 – на медичний факультет. На перший курс заочної форми навчання зараховано 10 іноземців. До магістратури вступили на денну форму навчання 34 особи, а на заочну – 3 особи.

Прийом до аспірантури і докторантури

В 2016 році прийом до аспірантури і докторантури проходив відповідно до умов, визначених постановою Кабінету Міністрів України № 261 від 23 березня 2016 року «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук».

Обсяг підготовки науково-педагогічних кадрів через аспірантуру за рахунок бюджетного фінансування в 2016 році склав 31 місце з 17 спеціальностей і 2 місця з 2-х спеціальностей у докторантурі.

Всього на навчання за державним замовленням зараховано 38 осіб (37 – на денну форму навчання та 1 – на вечірню). На навчання за контрактом в аспірантуру зараховано 16 осіб (2 – на денну форму навчання та 14 – на заочну).

До докторантури на навчання за державним замовленням зараховано 2 особи.

IV. ЯКІСТЬ ОСВІТИ. НАУКОВО-МЕТОДИЧНА РОБОТА

Особливості науково-методичної роботи у 2015/2016 навчальному році визначалися завданнями із впровадження в освітній процес положень нового Закону України «Про вищу освіту», перш за все забезпеченням високої якості освіти.

У 2016 році було розроблено та введено у дію наказами ректора низку документів, які регламентують освітню діяльність в умовах її реформування, сприяють забезпеченню якості освіти:

- Положення про планування роботи, звітування й оцінювання науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (затверджено рішенням ученої ради університету від 25 квітня 2016 р., введено в дію наказом ректора від 26 травня 2016 р. № 0201-1/012);

- Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна (затверджено рішенням ученої ради університету від 25 квітня 2016 р., введено в дію наказом ректора від 23 травня 2016 р. № 0201-1/243);

- Статут Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (затверджено рішенням ученої ради університету від 30 листопада 2015 р. та погоджено конференцією трудового колективу 25 грудня 2015 р.);

- Положення про визначення рейтингу кафедр Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (затверджено рішенням ученої ради університету від 25 квітня 2016 р., введено в дію наказом ректора від 6 червня 2016 р. № 0201-1/281).

Проекти документів були розміщені на сайті університету, пройшли обговорення на засіданнях вчених рад факультетів, Науково-методичної ради університету. Були враховані численні пропозиції щодо змін та доповнень до цих документів.

Важливим кроком у модернізації освітньої діяльності університету стала розробка **системи внутрішнього забезпечення якості**, побудованої згідно з принципами, викладеними в Законі України «Про вищу освіту», «Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG)» (2015 р.) і національному стандарті України ДСТУ ISO 9001:2015, а саме:

- відповідність європейським та національним стандартам якості вищої освіти;

- автономія вищого навчального закладу, який несе відповідальність за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;

- системний підхід, що передбачає управління якістю на всіх стадіях освітнього процесу;

- процесний підхід до управління;
- здійснення моніторингу якості;
- постійне підвищення якості;

- залучення студентів, роботодавців та інших зацікавлених сторін до процесу забезпечення якості;
- відкритість інформації на всіх етапах забезпечення якості.

Положення про систему забезпечення якості вищої освіти (систему внутрішнього забезпечення якості) Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна затверджено рішенням ученої ради університету від 29 травня 2015 р., введено в дію наказом ректора від 8 липня 2015 р. № 0501-1/283.

Проблеми внутрішньої системи забезпечення якості освіти обговорювалися на засіданні вченої ради університету 31 жовтня 2016 р.

У жовтні 2016 р. університет розпочав роботу з впровадження системи менеджменту якості відповідно до вимог національного стандарту України ДСТУ ISO 9001:2015 «Система управління якістю. Вимоги». За період з жовтня по грудень 2016 року розроблено та затверджено рішенням вченої ради університету низку документів: Політика Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна у сфері якості на 2017–2020 роки, Стратегічні цілі Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна в сфері якості на 2017–2020 роки, Цілі Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна у сфері якості на 2016/2017 навчальний рік, Настанова з якості Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Порядок проведення внутрішніх аудитів системи управління якістю та здійснення коригувальних і запобіжних дій. 13 фахівців університету пройшли навчання й отримала сертифікати внутрішніх аудиторів системи управління якістю. В січні-березні 2017 року університет проведе роботу із налагодження системи управління якістю відповідно до стандарту ISO 9001:2015, здійснить низку внутрішніх аудитів і після цього звернеться до міжнародного аудитора для отримання сертифікату.

З метою оптимізації системи управління та підвищення якості освітнього процесу, відповідно до рішення вченої ради університету наказом ректора від 18.12.2016 р. № 0201–1/536 в університеті створено **Управління якості освіти**, до складу якого увійшли Навчальний центр організації освітнього процесу, Навчальний центр менеджменту якості та моніторингу освітнього процесу, Навчальний центр соціально-виховної та позаосвітньої діяльності, Навчальний центр практичної підготовки і працевлаштування, Навчальний центр методичної роботи, Навчальний центр комп'ютерних технологій, Навчальний центр технічного забезпечення та виставкової діяльності.

Система моніторингу якості освітнього процесу в університеті складається з двох основних блоків: моніторингу знань студентів і моніторингу організації та якості освітнього процесу.

Під час моніторингу знань студентів, окрім обов'язкових заходів з модульного, а також семестрового і підсумкового контролів та державної атестації, у 2016 році здійснювався вхідний контроль, що дозволив з'ясувати реальний рівень знань

першокурсників; проводилися ректорські контрольні роботи; контроль залишкових знань (відстрочений контроль).

З метою подальшого вдосконалення системи контролю рівня знань студентів та підготовки до зовнішнього тестування студентів і випускників в університеті продовжено експеримент з покращення ректорського контролю. У квітні 2016 року співробітниками навчального відділу було проведено ректорські контрольні роботи за тестовими технологіями.

У 2017 році новостворений Навчальний центр менеджменту якості та моніторингу освітнього процесу разом з Інститутом післядипломної освіти та заочного (дистанційного) навчання проводитимуть ректорський контроль в оновлений, більш об'єктивний спосіб – як відтермінований контроль знань здобувачів ступенів бакалавра і магістра з використанням банку завдань для тестування. Головна мета такого контролю – отримання інформації стосовно реальних результатів навчання і даних для перегляду освітніх програм і навчальних планів.

У 2016 році систематично здійснювалися заходи з моніторингу організації та якості освітнього процесу: адміністративний контроль проведення занять та екзаменів, перевірка стану навчально-методичного забезпечення, відкриті заняття, визначення індивідуальних рейтингів і звітування науково-педагогічних працівників за підсумками навчального року; визначення рейтингів кафедр за підсумками навчального року; опитування студентів; конкурси: на здобуття премій університету; на краще науково-методичне забезпечення навчального процесу; на кращу студентську групу. Згадані заходи дозволяють отримувати інформацію про реальний стан справ, наявні проблеми і недоліки, виявляти підрозділи та окремих викладачів, які мають суттєві здобутки і корисний досвід у певних питаннях.

У період з 25 листопада 2015 р. по 25 січня 2016 р. навчальний відділ і навчально-методичний центр із залученням заступників деканів і методистів факультетів провели моніторинг організації освітнього процесу на факультетах і кафедрах. Особлива увага приділялася:

- відповідності розкладів занять та реального навчального навантаження науково-педагогічних працівників навчальним планам;
- відповідності обсягу навчального навантаження кількості виділених ставок;
- виконанню науково-педагогічними працівниками індивідуальних планів роботи на навчальний рік;
- науково-методичному забезпеченню освітнього процесу.

При перевірці було виявлено низку загальних для різних факультетів і кафедр недоліків: завищення навантаження, невідповідність документації з організації освітнього процесу нормативам університету тощо.

У лютому 2016 р. результати перевірки обговорювалися на засіданні Науково-методичної ради університету, було прийнято рішення проводити такий моніторинг

систематично, що передбачено менеджментом якості відповідно до вимог стандарту ISO 9001:2015.

З 2011 року в університеті проводиться визначення рейтингів науково-педагогічних працівників університету, яке допомагає об'єктивному аналізу якості їхньої роботи і слугує активізації та стимулюванню професійної діяльності викладачів й усуненню наявних недоліків, спрямовує діяльність науково-педагогічних працівників на розв'язання актуальних для університету задач.

Відповідно до оновленого «Положення про планування роботи, звітування науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна», у червні 2016 р. на кафедрах і факультетах визначено рейтингові показники науково-педагогічних працівників за підсумками 2015/2016 навчального року, а на початку 2016/2017 навчального року ці результати було розглянуто на засіданнях кафедр і учених рад факультетів та університету, оприлюднено на сайтах факультетів.

З 2015 року в університеті запроваджено оцінювання педагогічних і наукових працівників (регулюються відповідними положенням).

З 2006 року проводиться порівняльна оцінка ефективності діяльності (визначення рейтингів) кафедр університету за підсумками навчального року. Метою визначення рейтингів є виявлення підрозділів, що роблять найбільший внесок у підвищення якості підготовки фахівців, розвиток наукових досліджень, поширення передового досвіду кафедр. Критерії оцінки охоплюють кваліфікаційні показники науково-педагогічних і наукових працівників, науково-методичну діяльність, видання підручників, навчальних посібників, монографій, статей, підготовку кадрів вищої кваліфікації. У червні – липні 2016 р. проведено одинадцять визначення рейтингу кафедр.

4.1. Підвищення педагогічної майстерності

Важливим чинником якості освітнього процесу є педагогічна майстерність викладача, його вміння використовувати сучасні методи навчання. Удосконаленню педагогічної майстерності викладачів та впровадженню сучасних методів навчання сприяли методичні конференції й семінари, майстер-класи, показові й відкриті заняття тощо. Проведено 11 конференцій і семінарів міжнародного та всеукраїнського рівнів, зокрема, XXV Міжнародну науково-практичну конференцію «Актуальні проблеми безперервної географічної освіти і картографії» (вересень 2016 р.), XIX Міжнародну науково-практичну конференцію «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування: освіта–наука–виробництво» (листопад 2016 р.), V Міжнародну конференцію «Методичні та психолого-педагогічні проблеми викладання іноземних мов на сучасному етапі: шляхи інтеграції школи та ВНЗ» (квітень 2016 р.); Міжнародну інтернет-конференцію «Міжнародний досвід підготовки фахівців-екологів» (березень 2016 р.).

Значна увага приділялась організації відкритих занять – графік їхнього проведення було розміщено на сайтах факультетів. Загалом по університету проведено 1324 відкритих заняття.

Методичні семінари та майстер-класи найкраще організовано на факультетах психології, іноземних мов, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, філософському, соціологічному, біологічному, екологічному, економічному та філологічному. На факультетських і кафедральних методичних семінарах обговорювалися: питання впровадження нового університетського Положення про організацію освітнього процесу; компетентнісний підхід до побудови освітніх програм; міжнародний досвід організації вищої освіти; проблеми розробки і впровадження сучасних освітніх технологій, зокрема комп'ютерних, удосконалення системи оцінювання якості результатів навчання, організації практичної підготовки студентів, особливості впровадження дистанційної освіти.

3 вересня 2016 року методичний семінар факультету іноземних мов став міжвузівським, відбулося 8 засідань семінару. Також з вересня 2016 р. факультет іноземних мов запровадив міжвузівські методичні семінари іноземними мовами (проведено 4 таких семінарів англійською, німецькою та французькою мовами) Створено плей-листи «Методичні семінари іноземними мовами» та «Методичний семінар факультету іноземних мов» на каналі факультету іноземних мов на You Tube, де розміщуються відеозаписи методичних семінарів, які проводить факультет.

Велика увага приділялася підвищенню педагогічної майстерності молодих викладачів.. З 2010 року при навчально-методичному центрі працює школа педагогічної майстерності для науково-педагогічних працівників, які мають педагогічний стаж до 10 років. За 2010–2016 роки у школі підвищили кваліфікацію 239 викладачів, заняття проводили фахівці факультету психології. Кращі випускні роботи слухачів школи були опубліковані у збірнику науково-методичних праць «Проблеми сучасної освіти». За результатами опитування, яке проводилося після завершення навчання, слухачі школи дали високу оцінку такій формі підвищення педагогічної майстерності.

На кафедрі англійської мови працює «Семінар молодого викладача», метою якого є допомогти молодим викладачам опанувати ефективні методики викладання англійської мови.

На факультетах використовувалися методи активізації освітнього процесу: ділові та рольові ігри (факультети соціологічний, економічний, геології, географії рекреації і туризму, юридичний, іноземних мов), аналіз ситуацій (соціологічний, економічний факультети), тренінги, розробка та захист студентами соціальних проектів (факультет психології). На факультеті геології, географії рекреації і туризму створено дискусійний клуб студентів і мовний клуб ділового спілкування. На юридичному факультеті запроваджено таку форму навчання юристів, як юридична клініка; на фізичному факультеті накопичено цікавий досвід проведення навчального

експерименту. Студенти факультету іноземних мов залучаються до конкурсу художнього перекладу.

На соціологічному факультеті впроваджуються інноваційні форми інтеграції теорії та практики у підготовці здобувачів вищої освіти:

- ГО «ШУМ» – громадська організація студентів, створена з метою набуття професійних компетенцій та навичок, практичної роботи у галузі реклами та зв'язків із громадськістю;

- навчально-практична платформа «Аналітичний клуб Соціореаліті», що має на меті набуття досвіду реальної журналістики, аналітики, ведення блогів;

- навчально-практична платформа «Діалог з роботодавцем», націлена на відпрацювання комплексу теоретичних та практичних знань, формування сталих практик співпраці між бізнес-середовищем та університетом;

- навчально-практична платформа «Лабораторія бізнес-комунікацій», метою якої є відпрацювання комплексу теоретичних знань з реалізації рекламної та PR-діяльності в реальній бізнес-ситуації.

Значна увага приділялася організації вивчення студентами іноземних мов. Питання обговорювалося на засіданнях науково-методичної та вченої рад університету. Наказ ректора від 6 червня 2016 р. № 0201-1/280 «Про введення в дію рішення вченої ради з питання «Про організацію вивчення студентами іноземних мов» передбачає:

- уніфікування вивчення нормативних дисциплін університету «Іноземна мова» та «Іноземна мова за фахом»;

- введення до навчальних планів дисципліни за вибором «Іноземна мова для науковців» (для бакалаврів);

- дисципліну в якості факультативу «Іноземна мова» (для магістрів);

- забезпечення кількості студентів у групах з вивчення іноземних мов не більше 16 осіб;

- розробку програм заходів зі стимулювання вивчення студентами іноземних мов.

В університеті значна увага приділяється виданню навчальної та навчально-методичної літератури. У 2016 році видано 99 підручників і навчальних посібників, 170 найменувань методичної літератури (табл.4.1).

Кращий досвід науково-педагогічних кадрів університету узагальнено у методичних та періодичних виданнях: видано сьомий випуск науково-методичних праць «Проблеми сучасної освіти», до якого увійшло 25 статей; 55 авторів збірника – фахівці 12 факультетів і Центру міжнародної освіти. Статті присвячено психологічним проблемам в освіті, компетентнісному підходу в організації навчального процесу, інформаційним освітнім технологіям, а також методичним проблемам викладання різних дисциплін у вищій школі. В окремому розділі представлено кращі випускні роботи слухачів школи педагогічної майстерності.

Факультет геології, географії, рекреації і туризму щорічно видає збірник статей «Проблеми безперервної географічної освіти і картографії»; Центр міжнародної освіти – збірник наукових праць «Викладання мов на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки», факультет іноземних мов – матеріали шкіл-семінарів «Нові підходи до вивчення іноземної мови».

Сучасний освітній процес передбачає широке використання технічних засобів навчання та інформаційно-комунікаційних технологій. Традиційними стали: читання лекцій з використанням мультимедійних презентацій; використання елементів дистанційного навчання; надання студентам доступу до електронних навчальних матеріалів, розміщених у репозитарії університету, на веб-сайтах факультетів, кафедр і окремих викладачів; використання комп'ютерних технологій при контролі знань; застосування у навчальному процесі пакетів програм загального призначення та спеціалізованих навчальних комп'ютерних програм.

Поширюється практика виконання студентами на заняттях та під час самостійної роботи віртуальних лабораторних робіт, проведення занять з використанням доступу до баз даних і періодичних видань за допомогою мережі Інтернет, розміщення на YouTube записів лекцій та їхніх фрагментів (факультети історичний, філософський). На економічному факультеті проводиться імітаційна практика, на факультетах геології, географії, рекреації і туризму; психології, а також у Центрі міжнародної освіти в навчальному процесі використовуються електронні дошки. На факультеті іноземних мов використовуються веб-комунікативні технології.

Впровадження прогресивних навчальних технологій потребує сучасного технічного оснащення. Сьогодні для використання ТЗН обладнано 92 аудиторії, використовується 128 одиниць мультимедійної техніки, 50 одиниць телевізійних та відеозасобів (табл. 4.2). В кошторисі університету на 2017 рік передбачено суттєво збільшити кошти, спрямовані на переобладнання навчальних аудиторій для роботи з сучасним мультимедійним обладнанням.

Видання навчальної та навчально-методичної літератури

№ з/п	Факультет	Вид навчальної та навчально-методичної літератури	
		Підручники та навчальні посібники	Методичні матеріали
1.	Біологічний	12	9
2.	Геології, географії, рекреації і туризму	6	16
3.	Екологічний	3	3
4.	Економічний	7	10
5.	Іноземних мов	16	20
6.	Історичний	4	-
7.	Комп'ютерних наук	-	-
8.	Медичний	6	60
9.	Математики і інформатики	1	3
10.	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	4	12
11.	Психології	-	-
12.	Факультет радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	6	12
13.	Соціологічний	2	1
14.	Фізико-енергетичний	2	2
15.	Фізико-технічний	5	1
16.	Фізичний	2	-
17.	Філологічний	3	9
18.	Філософський	6	5
19.	Хімічний	1	2
20.	Юридичний	3	3
21.	Центр міжнародної освіти	10	4
22.	Навчально-методичний центр	-	1
	По університету	99	170

Технічні засоби навчання

№ з/п	Факультет	Мультимедійні проектори	Теле- та відеозасоби	Аудиторії з ТЗН
1	Біологічний	13	4	8
2	Геології, географії, рекреації і туризму	12	4	10
3	Екологічний	5	1	1
4	Економічний	6	-	8
5	Іноземних мов	5	14	8
6	Історичний	5	3	-
7	Комп'ютерних наук	8	2	4
8	Медичний	12	1	4
9	Математики і інформатики	5	-	4
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	5	1	4
11	Психології	3	4	5
12	Факультет радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	9	-	2
13	Соціологічний	7	2	4
14	Фізико-енергетичний	1	-	-
15	Фізико-технічний	8	2	5
16	Фізичний	6	1	9
17	Філологічний	3	6	4
18	Філософський	4	1	1
19	Хімічний	7	-	3
20	Юридичний	1	1	2
21	Центр міжнародної освіти	3	3	6
	По факультетах	128	50	92
22	Відділ ТЗН	2	2	2
	По університету	130	52	94

4.2. Електронна освіта

Центр електронного навчання відповідно до рішень ректорату, Вченої ради університету та Координаційної ради з питань розвитку електронного (дистанційного) навчання виконав ключові позиції розвитку дистанційного навчання, а саме:

- розширення системи дистанційного навчання як для заочної, так і для очної форм навчання. У 2015 році дистанційні курси використовували 3578 студентів (541 студент заочної та 3037 студентів очної форм навчання), у 2016 р. використовують 4872 студенти (753 студента заочної та 4119 студентів очної форм навчання);
- використання дистанційних курсів на постійній основі на всіх курсах бакалавріату та магістратури. З 1 вересня 2016 р. у системі дистанційного навчання стали доступними для студентів 15 факультетів 297 навчальних курсів – порівняно з 14 факультетами та 264 навчальними курсами у 2015 р.;
- наповнення банку дистанційних курсів сягнуло позначки 970 дистанційних курсів – порівняно з 820 курсами 2015 р.;
- у 2016 році сертифіковано 24 дистанційні курси та 8 підготовлено до сертифікації (загалом отримали сертифікати 62 курси);
- за 2016 рік проведено навчання на 5 потоках курсів підвищення кваліфікації викладачів «Технології дистанційної освіти у вищому навчальному закладі» за оновленою програмою навчання у кількості 120 годин. Сертифікати отримали 113 викладачів та співробітників університету, а також 21 викладач інших ВНЗ України;
- Центр електронного навчання займається розробкою та супроводом мовних курсів для іноземних громадян при підтримці Центру міжнародної освіти. В системі наявні 44 дистанційних курси, з них 32 готові до використання, та 12 з них - мовні курси навчання, 4 курси сертифіковані;
- Центр електронного навчання підтримує проведення дистанційного навчання вчителів різного фаху та курсів підвищення кваліфікації в Інституті післядипломної освіти та заочного (дистанційного) навчання за такими напрямками: «Українська мова та література», «Англійська мова», «Математика», «Історія», «Зарубіжна література» та інтегрований курс «Література та російська мова», «Географія», «Практична психологія», «Соціальна педагогіка», «Навчання заступників директорів з навчально-виховної роботи ЗНЗ та директорів»;
- Центр електронного навчання постійно підтримує свої інформаційні можливості шляхом розміщення навчальної, методичної та наукової інформації на своїй сторінці <http://dist.karazin.ua>. На сторінках факультетів створено каталог відкритих джерел електронного навчання за фахом. Зі 106 кафедр університету надіслали інформаційні дані 63 кафедри, з них найбільш повні переліки надали кафедри юридичного факультету, факультету математики та інформатики, факультету радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем, факультету іноземних мов, біологічний, соціологічного, медичного

- факультетів та факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу;
- з метою подальшого вдосконалення електронного (дистанційного) навчання та впровадження системи Moodle в освітній процес зроблено перехід системи на більш сучасну версію 2.9. Проведені методичні семінари з методики роботи з дистанційними курсами, які відвідували 30 представників ВНЗ міста Харкова;
 - активно впроваджується програма запису презентаційних відеолекцій провідних викладачів університету та каталог відкритих відео лекцій та презентаційних відеороликів навчальних курсів на базі Центру електронного навчання;
 - відповідно до наказу ректора № 0205-1/64 від 14.04.2016 р. відкрито перший відкритий дистанційний курс для всіх бажаючий «Моє здоров'я», на якому з вересня по листопад 2016 р. навчалось 60 осіб;
 - розроблено методичні рекомендації щодо форм презентації тестів (завдань) для проведення ректорських контрольних робіт, що стало ще одним кроком у створенні банку поточного та підсумкового контролю знань з метою забезпечення моніторингу якості освіти;
 - у травні 2016 р. проведено II Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Дистанційне навчання – старт із сьогодення у майбутнє» (zareєстрована у УкрНТІ), метою якою був обмін досвідом викладачів із провідних ВНЗ України та практиків з питань методики навчання з використанням дистанційних технологій.

Завданнями на 2017 рік є:

- відкриття дистанційних курсів з варіативних дисциплін та дисциплін вільного вибору студента;
- відкриття дистанційних курсів для навчання іноземних громадян за підтримки Центру міжнародної освіти;
- відкриття дистанційних курсів для навчання з отриманням сертифікату, який засвідчує проходження курсу;
- створення банку завдань контролю результатів навчання студентів за дисциплінами обсягом 6 та більше кредитів.

V. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

Станом на грудень 2016 року в університеті працюють 1595 штатних науково-педагогічних працівників та 218 наукових працівників, серед яких – два академіки НАН України, 2 члени-кореспонденти НАН України, 262 доктори наук, професори і 920 кандидатів наук, доцентів (табл.5.1).

Таблиця 5.1

Кадровий склад університету на 01.12.2016 р

№	Науково-педагогічні, наукові та інші працівники	Кількість штатних працівників, осіб	
		2015/2016 н.р.	2016/2017 н.р.
1	Науково-педагогічні працівники	1583	1595
2	Наукові працівники	235	218
3	Доктори наук, професори, у т. ч.	254	262
	3.1. науково-педагогічні працівники	233	240
	3.2. наукові працівники	21	22
4	Кандидати наук, доценти, у т. ч.	886	920
	4.1. науково-педагогічні працівники	795	804
	4.2. наукові працівники	91	99
5	Навчально-допоміжний персонал	695	687
6	Допоміжний персонал НДЧ	85	76
7	Адміністративно-управлінський персонал	388	395
8	Господарський і обслуговуючий персонал	1159	1182
	Усього	4145	4153

До викладацької роботи залучено 467 зовнішніх сумісників, серед яких – 17 академіків і членів-кореспондентів НАН України, 108 докторів наук і 185 кандидатів наук.

Таким чином, усього в навчальному процесі та науковій роботі брали участь 370 докторів наук, професорів і 1105 кандидатів наук, доцентів.

Серед науково-педагогічних працівників 65,4 % мають наукові ступені та вчені звання (табл. 5.2).

Найбільший відсоток кадрів вищої кваліфікації мають факультети: історичний (97,2%), радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем (97,5 %), юридичний (90,4%).(табл. 5.3).

Серед деканів факультетів 60,8% – докторів наук, професорів і 39,1% – кандидатів наук, доцентів; середній вік – 55,7 років; серед завідувачів кафедр 67,7% – докторів наук, професорів, 32,2% – кандидатів наук, доцентів; середній вік – 58 років. (табл. 5.4, 5.5.).

Штатні науково-педагогічні працівники

Науково-педагогічні працівники	2015/2016 н.р.		2016/2017 н.р.	
	Кількість	%	Кількість	%
Усього	1583	100%	1595	100%
У тому числі:				
докторів наук, професорів	233	14,7	240	15,0
кандидатів наук, доцентів	795	50,2	804	50,4
Усього науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями	1028	64,9	1044	65,4
Середній вік	48		47	
До 30 років	138	8,5	151	9,4
30 – 39 років	422	26,2	446	27,9
40 – 49 років	408	25,3	423	26,5
50 – 59 років	284	17,9	216	13,5
Понад 60 років	331	20,5	359	22,5
Пенсійного віку, чол.	210	59,4	207	59,4
Пенсійного віку, жін.	143	42,2	141	40,5
Усього науково-педагогічних працівників пенсійного віку	353	22,2	348	21,8

Таблиця 5.3

Штатні науково-педагогічні працівники на факультетах
(станом на 01.12.2016 р.)

№ з/п	Факультети, підрозділи	Кількість осіб	У тому числі							
			Доктори наук, професори		Кандидати наук, доцент		Викладачі з н.ст. і вч. зв.		Викл. без н.ст. і вч. звання	
			К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%
1	Біологічний	71	10	14,0	41	57,7	51	71,8	20	28,1
2	Геології, географії, рекреації і туризму	50	9	18,0	28	56,0	37	74,0	13	26,0
3	Екологічний	20	4	20,0	7	35,0	11	55,0	9	45,0
4	Економічний	121	13	10,7	74	61,1	87	71,9	34	28,0
5	Іноземних мов	230	12	5,2	74	32,1	86	37,3	144	62,6
6	Історичний	37	13	35,1	23	61,1	36	97,2	1	2,7
7	Комп'ютерних наук	52	17	32,6	16	30,7	33	63,4	19	36,5
8	Медичний	196	15	7,6	90	49,9	105	53,5	91	46,4
9	Математики і інформатики	61	14	22,9	36	59,0	50	81,9	11	18,0
10	Міжнародних екон. відносин і тур. бізнесу	79	9	11,3	40	50,6	49	62,0	30	37,9
11	Психології	35	5	14,2	22	62,8	27	77,1	8	22,8

12	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	40	14	35,0	25	62,5	39	97,5	1	2,5
13	Соціологічний	66	8	12,1	37	56,0	45	68,1	21	31,8
14	Фізико-енергетичний	21	2	9,5	16	76,1	18	85,7	3	14,2
15	Фізико-технічний	37	12	32,4	21	56,7	33	89,1	4	10,8
16	Фізичний	59	14	23,7	36	61,0	50	84,7	9	15,2
17	Філологічний	101	12	11,8	67	66,3	79	78,2	22	21,7
18	Філософський	91	22	24,1	59	64,8	81	89,0	10	10,9
19	Хімічний	45	12	26,6	28	62,2	40	88,8	5	11,1
20	Юридичний	63	19	30,1	38	60,3	57	90,4	6	9,5
21	Центр міжнародної освіти	78	1	1,2	21	26,9	22	28,2	56	71,7
22	Кафедра фізичного виховання і спорту	34	-	-	2	5,8	2	5,8	32	94,1
23	Каразінська школа бізнесу	8	3	37,5	3	37,5	6	75,0	2	25,0
	Усього по університету	1595	240	15,0	804	50,4	1044	65,4	551	34,5

Таблиця 5.4

Керівники факультетів і кафедр

№ з/п	Керівний склад	2015/2016		2016/2017	
		К-ть	%	К-ть	%
1	Декани, директори центрів	22	100	23	100
	Із них докторів наук, професорів	14	63,6	14	60,8
	кандидатів наук, доцентів	8	36,3	9	39,1
	За віком:				
	Середній вік	55,0		55,7	
	До 30 років	-	-	-	-
	30 – 39 років	1	4,5	1	4,3
	40 – 49 років	3	13,0	5	21,7
	50 – 59 років	11	50,0	9	39,1
	Понад 60 років	7	32,0	8	34,7
	Пенсійного віку	7	32,0	8	7
2	Завідувачі кафедр	124	100	124	100
	Із них докторів наук, професорів	90	72,5	84	67,7
	кандидатів наук, доцентів	34	27,4	40	32,2
	За віком:				
	Середній вік	58		58	
	30 – 39 років	3	2,3	5	4,0
	40 – 49 років	24	19,8	24	19,8
	50 – 59 років	31	25,3	30	24,1
	Понад 60 років	66	53,2	65	52,4
Пенсійного віку	72	57,1	70	56,4	
3	Науково-педагогічні працівники				
	Середній вік	48		47	
	До 30 років	138	8,5	151	9,4
	30 – 39 років	422	26,2	446	27,9
	40 – 49 років	408	25,3	423	26,5
	50 – 59 років	284	17,9	216	13,5
	Понад 60 років	331	20,5	359	22,5
	Пенсійного віку, чол.	210	59,4	207	59,4
	Пенсійного віку, жін.	143	42,2	141	40,5
	Усього науково-педагогічних працівників пенсійного віку	353	22,2	348	21,8

**Штатні науково-педагогічні працівники пенсійного віку
(станом на 01.12. 2016 р.)**

№ з/п	Факультети, підрозділи	2015/2016			2016/2017		
		Осіб	З них пенс. віку	% осіб пенс. віку	Осіб	З них пенс. віку	% осіб пенс. віку
1	Біологічний	77	16	20,7	71	15	21,1
2	Геології, географії, рекреації і туризму	59	18	30,5	50	18	36,0
3	Екологічний	22	4	18,1	20	4	20,0
4	Економічний	123	29	23,5	121	30	24,7
5	Іноземних мов	228	36	15,7	230	34	14,7
6	Історичний	38	12	31,5	37	13	35,1
7	Комп'ютерних наук	45	16	35,5	52	18	34,6
8	Медичний	156	11	7,0	196	12	6,1
9	Механіко-математичний	62	21	33,8	61	22	36,0
10	Міжнародних економічних відносин та тур. бізнесу	78	14	17,9	79	14	17,7
11	Психології	36	6	16,6	35	6	17,1
12	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	45	24	53,3	40	23	57,5
13	Соціологічний	63	8	12,6	66	12	18,1
14	Фізико-енергетичний	20	3	15,0	21	4	19,0
15	Фізико-технічний	35	15	42,8	37	14	37,8
16	Фізичний	63	34	53,9	59	30	50,8
17	Філологічний	105	23	21,9	101	20	19,8
18	Філософський	93	19	20,4	91	18	19,7
19	Хімічний	51	14	27,4	45	14	31,1
20	Юридичний	50	4	8,0	63	4	6,3
21	Центр міжнародної освіти	93	20	21,5	78	16	20,5
22	Кафедра фізичного виховання і спорту	31	6	19,3	34	5	14,7
23	Каразінська школа бізнесу	-	-	-	8	2	25,0
	Усього по університету	1583	353	22,2	1595	348	21,8

В університеті на штатних посадах факультету іноземних мов та філологічного факультету працюють 4 викладачі з Італії, КНР, Польщі та ФРН.

103 фахівці з Австрії, Бельгії, Білорусі, Великої Британії, Італії, Канади, КНР, Латвії, Литви, Македонії, Норвегії, Пакистану, Польщі, Росії, Словаччини, Словенії, США, Туреччини, Угорщини, Франції, ФРН, Хорватії, Швейцарії та Японії прочитали лекції для студентів і співробітників університету.

У 2016 році почалася реалізація плану підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників університету на 2016-2020 роки. Цей план розроблявся за безпосередньої участі кожної кафедри з урахуванням як побажань кожного викладача, так і виходячи з потреб кафедри щодо отримання конкретних результатів. 110 викладачів університету підвищили свою наукову та методичну кваліфікацію шляхом стажування як на споріднених кафедрах університету, так і в інших вищих навчальних та наукових закладах, організаціях і установах м. Харкова та інших міст. 46 викладачів стажувалися на кафедрах університету (майже 42% від загальної кількості), 25 – на кафедрах інших навчальних закладів (близько 23%), 35 – у наукових установах (близько 32%), 4 особи – на інших базах (4%). З відривом від роботи стажування проходили лише 5 викладачів (4,5%).

Підсумками роботи стажистів стали підготовка розділів підручників, навчальних та методичних посібників, статей, тез доповідей на конференціях; вдосконалення курсів та спецкурсів, завдань для контролю знань студентів.

Підвищення кваліфікації викладачів відбувалося не лише шляхом стажування, а також на різноманітних курсах.

Так, 34 викладачі, які мають стаж роботи до 10 років, підвищили свою кваліфікацію в Школі педагогічної майстерності. 9 випускних робіт слухачів школи було опубліковано в університетському збірнику науково-педагогічних праць «Проблеми сучасної освіти».

Відповідно до програми дистанційного навчання в 2016 році було продовжено роботу курсів «Технології дистанційної освіти у вищому навчальному закладі», які закінчили 79 викладачів університету (5 груп).

У 2016 році штатними співробітниками і докторантами університету захищено 9 докторських дисертацій:

Замула О.А. – факультет комп'ютерних наук; Бабенко В.О – факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу; Шамраєва В.М. – факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу; Олефір В.О. – факультет психології; Трусова В.М. – фізико-технічний факультет; Добровольський О.В. – фізичний факультет; Попов Л.С. – філологічний факультет; Титар О.В. – філософський факультет; Рубанов В.В. – філософський факультет.

Кандидатські дисертації захистила 71 особа.

У 2016 році вчене звання професора отримали 4 особи: Дубовий В.К. (факультет математики і інформатики), Матюшенко І.Ю. (факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу), Міщенко В.О. (факультет комп'ютерних наук), Прокопенко В.В. (філософський факультет).

Вчені звання доцента отримали 19 осіб.

Звання «Заслужений діяч науки і техніки України» отримали:

Бережної Ю. А., фізико-технічний факультет; Черногор Л. Ф., факультет радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем.

Указом Президента України орденом Богдана Хмельницького III ступеня нагороджено випускника університету молодшого лейтенанта М. І. Мислу (помертньо).

Указом Президента України державну стипендію для видатних діячів науки, освіти, культури і мистецтва, охорони здоров'я, фізичної культури і спорту та інформаційної сфери призначено завідувачу кафедри хірургічних хвороб професору Є. Д. Хворостову.

Премії Президента України для молодих вчених отримали аспірантка фізико-технічного факультету У.С. Немченко та доцент фізико-технічного факультету В. М. Трусова.

Директору Центру краєзнавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна професору С.М. Куделку присвоєно звання «Почесний громадянин міста Харкова».

Звання «Почесний доктор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна» присвоєно академіку Б. В. Гриньову – директору Державного фонду фундаментальних досліджень України, науковому керівнику Інституту сцинтиляційних матеріалів НАН України; професору Є. К. Бистрицькому – директору міжнародного фонду «Відродження»; професору В. Й. Целуйко – завідувачу кафедри кардіології та функціональної діагностики Харківської медичної академії післядипломної освіти.

Звання «Заслужений професор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна» отримали С. І. Посохов (історичний факультет), Л. М. Хижняк (соціологічний факультет); звання «Заслужений викладач Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна» – В. В. Александров (економічний факультет).

VI. ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

Головним здобутком ЦНБ у 2016 році стало забезпечення доступу з комп'ютерів університету до пошукових платформ Web of Science (протягом року), а з грудня 2016 року – і SCOPUS. Платформи є головними у світі базами наукової літератури і патентів із природничих, технічних, біологічних, суспільних, гуманітарних наук і мистецтва. Університет підписав Декларацію про приєднання до Консорціуму e-VERUM і став учасником **проекту** TOPNAДО (Томсон Рейтер для науково-дослідних та освітніх установ).

У 2016 році ЦНБ продовжувала вести роботу як за традиційними – вдосконалення процесів інформаційно-бібліографічного обслуговування читачів, формування і збереження фондів, їх оптимізація, створення комфортного бібліотечного простору для користувачів – так і новітніми напрямками, увага до яких з боку користувачів значно посилилася упродовж останніх років: культура академічної доброчесності і роль бібліотеки у цьому питанні, розширення доступу до світових

інформаційних ресурсів, допомога користувачам у проведенні наукометричного аналізу, створення електронної бібліотеки, поповнення університетського репозитарію.

У 2016 році продовжувалася робота щодо забезпечення належного зберігання та функціонування Фонду книжкових пам'яток ЦНБ як наукового об'єкта, що у 2013 році отримав статус національного надбання.

ЦНБ продовжувала плідно працювати з міжнародними організаціями і фондами. Продовжилося членство у проєкті ELibUkr «Електронна бібліотека України», в Асоціації «Інформатіо-Консорціум» з доступу до електронних наукових ресурсів у режимі он-лайн. Проводилась активна робота з подальшої інтеграції унікальних фондів ЦНБ у європейський та світовий науково-освітній простір шляхом наповнення електронних архівів. Бібліотека є партнером Всесвітньої цифрової бібліотеки – WDL, ініційованої Бібліотекою Конгресу США за сприяння ЮНЕСКО, партнером Європейської цифрової бібліотеки «Європеана» – загальноєвропейської віртуальної бібліотеки.

ЦНБ продовжувала активну співпрацю з відділом преси, освіти та культури посольства США в Україні, активно підтримувала та розвивала ділові зв'язки з бібліотеками, інформаційними центрами та громадськими товариствами країн Євросоюзу, з Генеральним Консульством Республіки Польща у Харкові, Фондом А. Левентіса (Кіпр), Фондом Грецької культури (Одеська філія), з дослідницьким Центром польської бібліографії імені Естрейхерів Ягеллонського університету (Краків, Республіка Польща), Науковою бібліотекою Політехніки Лодзі (Республіка Польща), Академічною бібліотекою Латвійського університету (Рига, Латвія), Представництвом ООН в Україні.

Результатом такої творчої співпраці з міжнародними організаціями та фондами стало отримання літератури, обладнання, матеріалів та виконання послуг на загальну суму 818 тис. грн.

Вперше були залучені та підтвердили свою згоду стати міжнародними консультантами ЦНБ щодо перспектив її сучасного розвитку віце-президент for Public Libraries with LSSI (Library Systems and Services Inc.) Стів Коффман (США), професор Ягеллонського університету, фахівець зі стародруків Вацлав Валецький (Республіка Польща), заступник директора Академічної бібліотеки Латвійського університету, фахівець із оцифрування фондів Валдіс Мазуліс (Латвія).

Фонд ЦНБ на 01.12. 2016 року налічує більше 3,4 млн. примірників. Загальна площа ЦНБ становить 10484 м²: у головному корпусі – 7182 м², на вул. Університетській, 23 – 2794 м², на пр. Курчатова, 31 – 508 м².

Для читачів у ЦНБ працюють 5 абонементів, 12 читальних залів, 2 спеціалізованих зали каталогів, служба міжбібліотечного абонементу, зал інформаційного сервісу, Центр інтернет-технологій, Центр «Вікно в Америку». Цілодобово працює електронний каталог з електронним замовленням <http://library.univer.kharkov.ua/OpacUnicode/index.php?lang=ua>

На веб-сторінці ЦНБ працюють: електронний архів (репозитарій) університету – eKhNUIR <http://dspace.univer.kharkov.ua>; «eScriptorium» – архів рідкісних видань і рукописів (повні електронні версії або фрагменти) для науки та освіти <http://escriptorium.univer.kharkov.ua/?locale=uk>; довідково-бібліографічна служба «Віртуальний бібліограф». На власних сторінках у соціальних мережах ЦНБ надає інформацію про свою діяльність, рекомендує книги до читання, анонсує події. Бібліотека має власний профіль у <http://scholar.google.com.ua/citations?user=sc0owxgAAAAJ&hl=uk> та представлена окремою сторінкою у Вікіпедії.

6.1. Комплектування фондів

За 2016 рік (станом на 01.12.2016 р.) до бібліотечного фонду було включено 15282 прим., 6770 назв, у тому числі: книг – 8695 прим., журналів – 3025 прим., дисертацій – 81 прим., авторефератів – 3446 прим., видань на електронних носіях – 15 прим. Розподіл літератури, що надійшла до бібліотеки за мовами: українською мовою – 9832 прим., іноземними мовами – 2330 прим., російською мовою – 3120 прим. Отримано 9479 прим. наукової літератури, 5170 прим. навчальної та 633 прим. художньої. На комплектування фондів книжковими виданнями у 2016 році витрачено

191 185 грн., отримано в дар на безоплатній основі літератури на суму 375 417 грн.

У 2016 році на передплату газет витрачено 99 099 грн., журналів – 195 622 грн.

Фонд бібліотеки постійно поповнюється дарами, у 2016 році отримано 4982 примірники. Серед дарувальників – як приватні особи, так і українські й іноземні організації: благодійна фундація «Фонд Анастасіоса Левентіса», посольство США в Україні, генеральне консульство Республіки Польща в Харкові, видавництво «Наукова Думка», Національна бібліотека Сербії, Харківська правозахисна група, адміністрація, студенти та викладачі університету ВНЗ України.

Видавництво ХНУ імені В.Н. Каразіна поповнило фонди ЦНБ у 2016 р. 2643 примірниками навчальної і наукової літератури на суму 103547 грн.

Протягом року у ЦНБ проводилася інвентаризація окремих частин фонду: видань XVI ст. та видання XIX ст., що зберігаються у відділі книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів, фонду відділу наукової та художньої літератури, фондів окремих читальних залів і кафедральних бібліотек.

Фонд ЦНБ на 01.12.2016 р.	
Назв	477 942
Примірників	3 433 772
Книг	2 117 494
Журналів	1 198 048
Газет	9 286
Дисертацій	7 730
Авторефератів	91 531
Рукописів	972
Карт	2 538
Звітів	2 675
На електронних носіях	3 498
Наукової	1 846 184
Навчальної	1 159 081
Художньої	377 550
Державною мовою	525 943
Іноземними мовами	2 453 545
в т.ч. російською мовою	2 192 720

6.2. Обслуговування користувачів. Упровадження автоматизованих технологій

Протягом 2016 року всіма структурними підрозділами бібліотеки обслуговано близько 70 тис. користувачів, відвідування бібліотеки становило близько 400 тис., відвідування веб-сайту – 1 млн. 100 тис., книговидача – близько 1 млн. 500 тис. примірників на різних носіях інформації.

Завдяки упровадженню АІБС «Absotheque Unicode» на необмежену кількість робочих місць продовжує розвиватися локальна бібліотечна мережа. Проводилася підготовча робота для впровадження автоматизованого обслуговування на навчальному абонементі для студентів філологічного факультету. На всіх інших абонементів та у читальних залах обслуговування вже відбувається в автоматизованому режимі.

26 бібліотек ВНЗ Харкова входять до корпоративного проекту «Єдина картка читача бібліотек ВНЗ Харкова». Науково-педагогічні працівники, аспіранти, здобувачі та студенти університету отримують реєстраційну штрих-кодову картку як «Єдину картку читача бібліотек ВНЗ Харкова» за рахунок спецкоштів університету.

Зростає обсяг електронного каталогу, до якого станом на 01.12.2016 р. внесено понад 877 тис. записів, відображено інформацію про 1 млн. 308 тис. примірників. За минулий рік до електронного каталогу внесено більш ніж 53 тис. записів і зафіксовано близько 550 тис. відвідувачів з 143 країн світу, а також – 658 тис. відвідувань, більше 1 млн. 190 тис. переглядів сторінок. Бібліотека має свої профілі з посиланням на електронний каталог ЦНБ у провідних світових каталогах бібліотек: libraries.org (з 2000 р.), LibWeb та WorldCat (з 2005 р.). На території ЦНБ працює вільна зона wi-fi.

Розпочалася робота зі створення нової версії електронного ресурсу «Книгозабезпеченість навчального процесу», що надасть можливість зі сторінки електронного каталогу/електронного замовлення через Інтернет отримувати інформацію про забезпеченість кожної дисципліни навчальними виданнями – як традиційними виданнями, так і повнотекстовими електронним версіями, розміщеними в електронному архіві університету – eKhNUIR. Цю роботу планується продовжувати спільно з усіма факультетами університету. Повнотекстові документи е-архівів відображаються в електронному каталозі ЦНБ, що підвищує показники книгозабезпеченості навчальних дисциплін і реалізує технологічні вимоги щодо інформаційного забезпечення відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

В електронному архіві університету – eKhNUIR, який супроводжує ЦНБ, представлено 11220 назв документів. За останній рік його відвідали близько 53 тис. користувачів з 119 країн світу. Політику архіву (The open access policy adopted by V.N. Karazin Kharkiv National University mandates that all published journal articles and conference papers be deposited in Electronic Archive of V.N. Karazin Kharkiv National University (eKhNUIR) if there are no legal objections by publishers) щодо ресурсів

відкритого доступу зареєстровано у Реєстрі Директив та політик репозитаріїв відкритого доступу <http://roarmap.eprints.org/> ROARMAP (Registry of Open Access Repository Mandates and Policies за посиланнями - <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/569>) та <http://www.eprints.org/openaccess/policysignup/fullinfo.php?inst=Central%20Scientific%20Library%20of%20V.N.%20Karazin%20Kharkiv%20National%20University>

Архіви також зареєстровано у міжнародних гарвестерах: у світовому реєстрі ROAR (Саутгемптонський університет, Велика Британія); DOAR «Покажчику Репозитаріїв відкритого доступу» (Ноттінгемський університет, Великобританія), а також в українському гарвестері Simple Metadata in Open Ukraine Archives (система пошуку у відкритих архівах України). Електронний архів eKhNUIR має міжнародний класифікаційний індекс ISSN 2310-8665 і, завдяки цьому, має статус повноцінного електронного видання (ресурсу, що постійно оновлюється), в якому можна публікувати результати досліджень як в першоджерелі, нарівні з друкованими періодичними виданнями.

У світовому рейтингу "The Ranking Web of World repositories" за даними на липень 2016 р. серед більш ніж 2000 електронних архівів світу, електронний архів університету посідає 579-те місце у світі, а в українському рейтингу університетських електронних архівів – 4-те місце. Архів рідкісних видань і рукописів для науки та освіти «eScriptorium» містить на 01.12.2016 р. повні електронні версії (або фрагменти) рідкісних видань і рукописів у кількості 4245 назв і користується популярністю у світі. До його повнотекстових копій документів звертаються користувачі з 82 країн світу, на документи архіву посилаються Всесвітня цифрова бібліотека WDL (у якій представлено 9 документів з фондів ЦНБ) та Європейська цифрова бібліотека «Європеана» (понад 60 документів).

Отримано нові комп'ютери для користувачів Центру інтернет-технологій та інших пунктів обслуговування. Доступ до світових інформаційних повнотекстових баз даних здійснюється з усіх комп'ютерів, підключених до Інтернет. Працівники ЦНБ допомагають науковцям реєструватися у БД Index Copernicus (Польща), Google Scholar та інших.

Фахівці ЦНБ отримали відповідні сертифікати та надають консультації, проводять заняття щодо роботи у наукометричних базах даних. Бібліотека протягом року працювала над збільшенням об'єму тестових доступів відділених інформаційних ресурсів.

**Бази даних, доступ до яких надавався у режимі он-лайн
протягом 2016 року**

№ з/п	Назва	Зміст
Придбані БД		
	Web of Science	Найвідоміша наукометрична бібліографічна база наукових публікацій.
	SCOPUS	Найбільша у світі база компанії Elsevier, включає понад 50 млн. записів
Бази даних бібліотеки Міжнародної інформаційної служби з доступом у Центрі «Вікно в Америку»		
1	CQ Resources, Ebrary, Encyclopedia Britannica, Gale Resources, Global Issues in Context тощо	Колекції іноземними мовами із суспільних та гуманітарних наук, медицини, мови і літератури, філософії та релігії, освіти, бізнесу, природничих наук тощо.
Тестові доступи 2016 р.		
1	CUL Online	Онлайн-бібліотека навчальної літератури – понад 760 україномовних навчальних посібників та підручників з економічних, гуманітарних та природничих наук.
1	POLPRED.com	Моніторинг промисловості та послуг у Росії і за кордоном, огляд преси та повні тексти повідомлень провідних інформаційних агенцій, документи аналітики й огляди преси.
2	Ebrary: Academic Complete Collection	44 тис. назв цифрових книг: бізнес та економіка, інформаційні технології, освіта, інженерія і технології, історія та політика, гуманітарні науки, мовознавство, літературознавство і лінгвістика, право, науки про життя, медицина, фізика, психологія, філософія, соціологія й антропологія.
3	BioOne	Журнали з біології, екології та питань охорони навколишнього середовища.
4	EastView	Україномовна і російськомовна періодика з природничих та гуманітарних дисциплін.
5	Китайські наукові бази даних	China Academic Journals Full-text Database (CJFD); China Yearbooks Full-text Database (CYFD); China Doctoral Dissertations / Masters' Theses Full-text Database (CDMD); China STM English Journals&Proceedings Focus (CSTM) Journals Translation Project

6	PressReader	Ресурс містить цифрові копії понад 5000 найменувань газет та журналів. На ресурсі представлена преса зі 100 країн світу 60 мовами. Портал пропонує ліцензовані видання та поновлюється щоденно.
7	SAGE	Провідне міжнародне видавництво, що видає понад 650 журналів і 800 книг у галузях: науки про здоров'я, медико-біологічні науки та науки про життя , матеріалознавство та інжиніринг, суспільні та гуманітарні науки.
8	Bibliotech	Підручники з хімії для ВНЗ на платформі OUP
9	Cambridge Journals Online	Платформа електронних журналів від Cambridge University Press, через яку користувачі отримують доступ до понад 360 журналів із 40 дисциплін (історія, політичні науки, біологія, хімія, економіка та інші), глибина цифрового архіву яких сягає 1770 року.
10	OECD iLibrary	Електронна бібліотека Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). Понад 10 000 електронних книг, 46 530 розділів, майже 120 000 таблиць і графіків, 5 000 статей, 5 млн. одиниць даних із 42 баз даних, що сягають 1960-х років та охоплюють понад 80 країн. Це один із найбільш всеохоплюючих ресурсів із даними для економістів, соціологів, освітян та екологів.
11	De Gruyter	Колекція електронних книжок німецького наукового видавництва DE GRUYTER – близько 1600 назв наукових видань з 28 предметних галузей.

6.3. Культурно-просвітницька діяльність

Бібліотека є просвітницьким осередком, який сприяє вихованню гармонійної, морально досконалої особистості, відкритої до інтелектуального та творчого розвитку. Культурно-просвітницький напрямок у діяльності бібліотеки вважається одним з основних, оскільки завдяки йому реалізується вплив на духовність, культуру студентської молоді, правове, політичне, екологічне, естетичне та інше виховання.

Орієнтуючись на Державну програму розвитку і функціонування української мови, бібліотека експонувала книжкові виставки, які сприяли вихованню у студентів розуміння важливості розвитку і використання державної мови, традицій держави та її культури. Експонувалися виставки, тематика яких є актуальною у світлі подій останнього часу, які відбуваються в Україні. У 2016 році у бібліотеці було організовано понад 25 виставок української тематики, експозицій, присвячених державним святкам та пам'ятним датам української історії, ювілеям видатних політичних, громадських та культурних діячів України, професійним святкам України: «Євроінтеграція України», «Словникова основа нашої мови», «Мова – це дорога

спадщина віків і поколінь», «Ми є. Були. І будемо ми. Її Вітчизна наша з нами...», «Заради нашого життя» (Героям Небесної Сотні), «Біль і тривоги Чорнобиля», «Сорочку мати вишила мені, червоними і чорними нитками...», «До Всеукраїнського тижні права», «Вони полягли за Вітчизну» (Письменники-харків'яни, які загинули на фронтах Другої світової війни), «Європейський день мов», «Мовний етикет українців» та інші.

Цікаві і змістовні експозиції виставок, присвячені університетським датам і подіям: «Харківське історико-філологічне товариство», «Михайло Грушевський – науковець і політик», «Т. Г. Шевченко і Слобожанщина», «Ахієзер О.І. – фізик-теоретик», «Ковалевський М. М. – соціолог, історик, правознавець», «Закоханий у національну старовину – Олекса Стороженко, український письменник» та інші були розгорнуті протягом року. Спільно з кафедрою експериментальної фізики фізичного факультету було організовано цикл виставок: «Історія фізичного кабінету Харківського університету», «М. Д. Пильчиков (1857–1908): Життєвий шлях та науково-педагогічна діяльність».

Бібліотека плідно співпрацює з Музеєм історії університету, редакцією університетської газети, Центром краєзнавства імені академіка П. Т. Тронька, з Інститутом Конфуція, Центром болгаристики імені М. Дринова, іншими міжнародними центрами, з факультетами університету. Спільно з Інститутом Конфуція було організовано виставку «Китай далекий і таємничий» до Всеукраїнського етапу XV Міжнародного конкурсу «Міст китайської мови». У березні 2016 р. у Центрі болгаристики імені М. Дринова відбулися VIII Дринівські читання. Бібліотека підготувала виставку «Дринов М. С. – видатний історик, філолог, професор Харківського університету», експонувалася виставка дитячих малюнків «Болгарська весна у Харкові». До 200-річчя від заснування газети «Харківський університет» у ЦНБ відбулися урочистості, до яких фахівці бібліотеки підготували виставку університетських газет, що вже два століття поспіль зберігаються у фондах бібліотеки.

У липні 2016 року в Музеї історії університету відбулася виставка рідкісних польських видань XVII-XVIII ст., з якою ознайомились ректор Варшавського університету професор Марчін Палис, Генеральний консул Республіки Польща в Харкові Я. Яблонський, працівники консульства, директор Центру східноєвропейських досліджень Варшавського університету професор Ян Маліцький, ректори університетів України.

2016 рік згідно з Указом Президента було оголошено роком англійської мови в Україні. 28 травня 2016 р. в Україні пройшов найчисельніший в історії України урок англійської мови. Урок проводив Центр «Вікно в Америку», було зареєстровано 142 учасники. У межах заходів до Року англійської мови в Україні також було організовані виставки «Українське художнє слово англійською», «Читаємо англійською», «Поезія Америки», «Сучасний англомовний світ» та інші.

ЦНБ активно співпрацює з громадськими і мистецькими організаціями, національно-культурними товариствами, науковими і навчальними закладами, творчими спілками. До Днів грецької культури у м. Харкові у бібліотеці пройшла низка заходів: «круглий стіл», присвячений 240-річчю від дня народження Іоанна Каподістрії – грецького державного діяча і першого правителя незалежної Греції, «круглий стіл» «Про перспективні напрямки історичної реконструкції філософії Аристотеля», присвячений 2400-річчю від дня народження великого грецького мислителя і вченого, планшетна фотовиставка «100-річчя від дня народження Василіса Цицаніса (1915-1984)», планшетна виставка «Григоріос Ксенопулос (1867-1951). Його життя і творчість», презентація перевиданої книги О. М. Деревиського «Гомерівські гімни», фотовиставка «За мотивами А. І. Куїнджі».

До Всесвітнього дня книги й авторського права та Дня англійської мови 21.04.2016 року було організовано захід «Пікнік на узбіччі, або Мандруюча бібліотека». У холі першого поверху Головного корпусу університету експонувалися цікаві книжково-ілюстративні виставки, було організовано миттєву видачу наукової, навчальної, художньої літератури, проводилися консультації з використання електронних ресурсів ЦНБ. У відвідувачів була унікальна можливість познайомитися з рідкісними виданнями з фонду відділу книжкових пам'яток, а саме: першим друкованим виданням Євкліда в перекладі математика-астронома Джованні Кампано «Елементи геометрії» (Венеція, 1482) та книгою-травником Леонарда Фукса, надрукованою в Базелі в 1543 році, з описом п'яти сотень лікарських рослин і малюнками, вручну розфарбованими аквареллю.

Яскравою подією 2016 року стала презентація доповненого перевидання книги випускника Харківського університету, видатного українського історика, академіка Дмитра Яворницького «Дніпрові пороги» (1928, 2016 рр.). Для реопублікування праці «Дніпрові пороги» видавець О. О. Савчук працював із примірниками вищезазначеного видання, які зберігаються у фонді бібліотеки. При підготовці нової книги були використані особливості оформлення першого видання.

23.10.2016 року в Харкові проходив фестиваль «День однієї вулиці» (організатор – громадська організація «День музики»), який цього разу відбувся на вул. Університетській. Фестиваль проводився за підтримки Харківської міської ради, агенції USAID та в межах проекту «Тижні Німеччини у Харкові» за ініціативи посольства ФРН. Цей соціокультурний проект об'єднує історію міста, культуру і творчість та спрямований на збереження історії Харкова, знайомство з унікальними різноманітними центральних вулиць, поліпшення туристичної привабливості, формування позитивного іміджу міста. ЦНБ було організовано і проведено 20 тематичних екскурсій з історії університетської бібліотеки. Захід відвідали близько 800 осіб.

29 листопада 2016 року відбулася презентація програми «Американські мюзикли в бібліотеці», організована за підтримки посольства США в Україні. Програма передбачала низку заходів, пов'язаних між собою темою мюзиклів.

Протягом 2016 року у бібліотеці експонувалося 8 художніх виставок, було організовано 41 екскурсію для учнів шкіл, студентів, представників різних організацій міста Харкова.

6.4. Наукова і методична діяльність ЦНБ

Наукова робота є одним з пріоритетних напрямів діяльності ЦНБ. Працівники бібліотеки поєднують у своїй роботі бібліотечно-бібліографічну практику з історико-книгознавчими дослідженнями, здійснюють виявлення, формування, зберігання, наукове опрацювання та дослідження фонду стародрукованих книг і рідкісних видань XIX–XX ст., працюють над збереженням фонду, у т.ч. електронних видань, створюють покажчики, представляють дослідження у фахових виданнях, організують та беруть участь у наукових семінарах і конференціях.

У 2016 році, згідно з додатковою угодою до Договору № Н/103-2014 від 11.02.2015 р., виконано роботи зі збереження та забезпечення належного функціонування Наукового об'єкта, що становить національне надбання «Фонд книжкових пам'яток». Для застосування превентивної, фазової консервації як технології збереження документів придбано спеціальні картонно-паперові матеріали для консервації унікальних документів – рукописних книг, архівних документів і рукописних матеріалів із фонду книжкових пам'яток ЦНБ. Також придбано картонні футляри для зберігання частини фонду підшивок харківських газет «Южный край» (1880-1917) і «Харьковские губернские ведомости» (1838-1917).

Від Міністерства освіти і науки України отримано фінансову підтримку (наказ № 153 від 24.02.2016 р.) на додаткові заходи, необхідні для забезпечення збереження та належного функціонування наукового об'єкта у обсязі 50000 грн. Ці кошти направлені на застосування таких заходів, як створення цифрових копій двох річних підшивок (1880-1882 рр.) особливо цінного періодичного видання – газети «Южный край», що виходила у Харкові щоденно з 1 грудня 1880 р. до 3 грудня 1919р.

Значна пошукова та книгознавча робота була проведена працівниками бібліотеки у межах спільного проекту Центру краєзнавства ім. академіка П. Т. Тронька ХНУ імені В. Н. Каразіна, ХДНБ імені В.Г. Короленка і ЦНБ ХНУ імені В. Н. Каразіна «Реконструкція фонду Харківської губернської публічної бібліотеки (1831-1886) за матеріалами сучасних бібліотек м. Харкова». Опрацьовано систематичний каталог публічної бібліотеки, укладений І. Срезневським (1834), на основі якого проводиться робота з виявлення книг з печатками Харківської публічної бібліотеки у фонді книжкових пам'яток ЦНБ.

20 жовтня 2016 року фахівці ЦНБ взяли участь у п'ятиденному навчально-тематичному семінарі з підвищення кваліфікації завідувачів бібліотек ВНЗ I-II рівнів акредитації м. Харкова та Харківської області, організованому Харківським обласним навчально-методичним центром підвищення кваліфікації культосвітніх закладів, за темою «Бібліотека вищого навчального закладу: сучасні тенденції оновлення». У межах цього семінару, в якому взяли участь 37 слухачів, фахівці бібліотеки представили теми: стратегія і тактика розвитку сучасної бібліотеки; організація і

збереження бібліотечних фондів: сучасні проблеми; відкритий доступ до інформації: електронні ресурси; соціокультурна діяльність бібліотеки ВНЗ та інші.

На базі університетської бібліотеки щорічно проходять науково-практичні конференції, семінари, «круглі столи». У травні 2016 р спільно з Центром болгаристики та балканських досліджень імені М. Дринова, Балтійською міжнародною академією, Академічною бібліотекою Латвійського університету було організовано XVI Кирило-Мефодіївські читання у межах міжнародного проекту «Розмаїття культур» – «Отъ вась бо на вся страны вьсегда добри законъ исходить»: слов'янські джерела в бібліотеках». Серед учасників – науковці з міст: Харків, Полтава, Рига (Латвія), Лодзь (Польща), Софія (Болгарія). Для учасників читань також було підготовлено виставку «Слов'янська колекція у фонді відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів ЦНБ».

30.09.2016 року з нагоди 130-річчя від дня народження відомої харків'янки Варвари Каринської (1886-1983) відбулися II читання «У милому місті моєму». Захід організували Музей видатних харків'ян імені К. І. Шульженко, Центральна наукова бібліотека та Центр краєзнавства імені академіка П. Т. Тронька університету за підтримки Департаменту культури Харківської міської ради.

ЦНБ була співорганізатором міжнародного симпозіуму «Українсько-польські архітектурні візії: Погляд крізь часи та епохи», що проходив на базі Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова.

ЦНБ була співорганізатором науково-практичної конференції «Читання в епоху розвитку електронних ресурсів: Книга чи Інтернет», яка проходила на базі НТБ Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка.

Діяльність бібліотеки, проблеми, першочергові завдання – усі ці аспекти роботи ЦНБ висвітлювалися у публікаціях бібліотечних фахівців. Протягом року було надруковано 39 статей та 12 статей про ЦНБ. Працівники бібліотеки брали участь у конференціях і семінарах (у 17 заходах взяли участь 49 фахівців).

За сприяння Міністерства культури Республіки Польща спільно з фахівцями Ягеллонського університету та Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника було надруковано збірку «Libri Descripti. Materiały Międzynarodowej Konferencji Naukowej "Opis edycji rzadkich i unikatowych"», Charków, 16-19 września 2013 roku; Матеріали міжнародного науково-практичного семінару «Експертиза рідкісних і цінних видань» Харків, 16-19 вересня 2013 року.

У 2016 році бібліографи ЦНБ працювали над укладанням та редагуванням бібліографічних посібників. Вийшли друком: Слобожанщина в мемуарах, щоденниках і подорожніх записках з XVIII століття до сьогодення: бібліогр. покажчик / уклад. Н. В. Аксьонова, О. В. Дьякова, Ю. Ю. Полякова, Т. О. Чугуй; Академік Віль Савбанович Бакіров – заслужений професор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна : біобібліогр. нарис / наук. ред. С. І. Посохов ; уклад. С. Б. Глибицька, А. О. Давидова ; бібліогр. ред. С. Р. Марченко. Підготовлено до друку покажчик «Слов'янознавство у Харківському університеті» та

«Польські стародруки у фондах ЦНБ ХНУ імені В.Н. Каразіна». Продовжується робота над укладанням бібліографічних посібників, а саме: «Біобібліографічний словник вчених Харківського університету. Т. 3. Філологи»; «Візантиністика у Харківському університеті»; «Показчики до часописів «Харьковский Демокрит», «Украинский вестник», «Украинский журнал»; «Історія ЦНБ за 210 років»; «Показчик змісту «Вісника ХНУ»; «Історія драматичного театру в Харкові. Ч. 1. 1791–1917», також присвячені вченим університету – «Василь Іванович Танцюра»; «Гольдин Микола Сергійович» та ін.

Також було підготовано статті до електронної енциклопедії «Бібліотечна Харківщина», присвячені історії бібліотеки та видатним бібліотекарям ЦНБ.

До Харківського зонального методичного об'єднання бібліотек ВНЗ III-IV рівнів акредитації входить 35 бібліотек ВНЗ державної форми власності Харківської, Полтавської і Сумської областей. На засіданнях директорів бібліотек обговорювалися питання статистичного обліку основних показників роботи бібліотек, методики впровадження сучасних форм і методів бібліотечної роботи, надавалась методична, практична та консультативна допомога.

ЦНБ постійно прагне до створення сучасного рівня інформаційного забезпечення освітньої і наукової діяльності університету на основі вдосконалення автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи і розширення оперативного доступу користувачів до максимально широкого кола інформаційних ресурсів з наданням різноманітного спектра сервісних послуг.

Існують проблеми, які потребують вирішення у 2017 році. Це створення у Північному корпусі сучасного інформаційно-бібліотечного центру для факультетів, що знаходяться у цьому корпусі, а також обладнання книгосховища для частини фондів, проведення ремонту історичної будівлі на вул. Університетській, 23. Актуальним питанням розвитку бібліотеки є створення лабораторії реставрації та консервації рідкісних видань і рукописів.

VII. Університетський музейно-виставковий комплекс

7.1. Музей історії університету

Музей проводить екскурсійну, фондову, виставкову, методичну, науково-дослідну, навчальну, профорієнтаційну та просвітницьку роботу. Протягом 2016 р. музей відвідали близько 4,3 тис. студентів, слухачів Центру міжнародної освіти, школярів, учасників наукових конференцій, гостей університету. Усього проведено понад 180 екскурсій. Музей також взяв участь в акціях Ніч науки, День випускника та у проекті «Відкрий для себе Каразінський» для школярів різного віку. У межах цих заходів музей відвідало близько 2650 осіб.

У 2016 р. до фондів музею надійшло понад 178 одиниць зберігання, які пройшли наукову обробку й були розміщені у фондосховищі, зокрема, матеріали до

150-річчя університету, значки та прапор студентських будівельних загонів, особисті речі та документи учасників АТО. Було описано, упорядковано та створено каталог фотоархіву Є. В. Симоновського (1999-2002).

Експозиція музею поповнилася вітриною, присвяченою каразінцям, які загинули при виконанні службових обов'язків у зоні проведення АТО.

Організовано та проведено 5 тимчасових виставок: «Студенти університету у «смутні часи» (1920-1930-ті рр.)», «Прилади XIX-XX ст. із колекції фізичної лабораторії Харківського університету», «Світ університетських речей», «Виставка бон і монет з колекцій викладачів університету», «Місця університетської пам'яті». На базі музею відбулися літературний перфоманс до Дня Перемоги «Поезія втрат і надій», акція «Запали свічку» на вшанування пам'яті жертв Голодомору та традиційне святкування Дня архівіста. До Міжнародного Дня музеїв у Музеї було організовано конкурс селфі серед студентів університету, до 212-ї річниці з Дня заснування університету – квест «Місцями університетської пам'яті» для студентів історичного факультету. У музеї відбулася презентація видань з історії Харківського університету: «Ректори Харківського університету (1805-2014)» (Харків, 2015), «Почесні члени Харківського університету» (Харків, 2015), Якоб Л. Г. «Спогади про моє життя» (Харків, 2016), «Харківський університет (1917-1941 рр.) у спогадах його викладачів та вихованців» (Харків, 2016).

Музей бере участь в навчальній роботі. На базі музею проводилися заняття з дисциплін «Вступ до спеціальності» (1 курс, історичний факультет) та «Музейний менеджмент» (4 курс, факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу), «Проблеми менеджменту в архівній справі» (5-6 курси, історичний факультет). Музейну практику пройшли студенти 2-го курсу історичного факультету. Відбулися заняття з музеєзнавства для студентів Харківської державної академії культури. Упродовж року в музеї відбувались засідання Клубу університетських історій. Співробітники музею брали участь у роботі Асоціації вузівських музеїв м. Харкова.

Співробітниками музею щороку складається «Календар пам'ятних дат університету», ведуться електронні книги «Почесні доктори» та «Заслужені професори» Харківського університету, оновлюються матеріали музейного сайту, ведеться «Хроніка подій університетського життя». Музей готує публікації в соціальних мережах у межах проекту «З історії Каразінського університету». Створюються бази даних університетських «місць пам'яті»: іменних аудиторій університету, пам'ятних дошок, присвячених професорам і видатним особам, чие життя пов'язане з діяльністю університету. На базі музею спільно з історичним факультетом продовжується реалізація усноісторичного проекту «Образи науки: Харківський університет у 1940-1980-х рр.» (зібрано понад 200 інтерв'ю). Співробітники Музею взяли активну участь у VII Музеєзнавчій конференції «Луньовські читання», Міжнародному науково-практичному семінарі, присвяченому обговоренню збірника документів «Поляки на Харківщині» (м. Харків).

7.2.Музей природи

Основна мета діяльності Музею природи – проведення наукової, навчальної та освітньої роботи: створення експозицій, призначених для максимально повного вивчення, збереження музейних фондів біологічних та геологічних колекцій, їх раціонального використання у науково-дослідницькій роботі. Колекції музею широко використовуються в дослідженнях, які проводяться фахівцями музею, вітчизняними вченими та науковцями із-за кордону.

Значну роль у сприянні розвитку наукової та науково-експозиційної діяльності музею відіграють наукові конференції. Співробітники музею природи у 2016 році взяли участь у міжнародних, всеукраїнських конференціях, симпозіумах, семінарах, виставках, надрукували в міжнародних та вітчизняних виданнях 20 наукових статей.

Одним з напрямів музейної діяльності є науково-експозиційна робота. Протягом року було започатковано 4 наукові експозиції, які знайшли використання при проведенні навчальних занять, популяризації різноманітних напрямів біологічних та геологічних наук, екологічних та природоохоронних знань серед широких верств населення.

Музей природи за науковими договорами співпрацює з Національними природничими парками «Подільські Товтри» Хмельницької області, «Шацький» Волинської області, «Нижнєворсклянський» Полтавської області та «Гетьманський» Сумської області.

Співробітники Музею природи у 2016 році співпрацювали з закордонними науково-дослідними установами та ВНЗ Австрії, Азербайджану, Туреччини, США, Німеччини, Швеції, Болгарії. Продовжено роботу за проектом Volkswagen Stiftung «Biodiversity and Evolution of the Central Asian and Caucasian vipers (Viperidae)».

Музей природи бере активну участь у роботі Міжнародної асоціації ICOM, де має свого представника у Раді природничої секції ICOM України.

Для розширення інформаційного простору музей має свій сайт, на сторінках якого висвітлюються новини музею. За звітній період його відвідало 13534 особи.

Музей є консультативним науково-методичним центром для краєзнавчих музеїв України, для викладачів вищих та середніх навчальних закладів, фахівців науково-дослідних установ. Експозиції та наукові колекції музею використовуються для написання курсових та дипломних проектів студентами університету та інших ВНЗ міста. Наші фахівці готують школярів до участі в українських та міжнародних олімпіадах, багато з них посідають призові місця. Співробітники брали участь у проведенні обласного конкурсу МАН, олімпіад юних біологів та юних геологів, обласного дитячого мінералогічного конкурсу.

Музей природи брав участь у проведенні акцій «Ніч науки» та «День науки». Експозиційні зали з екскурсійним обслуговуванням музею оглянуло біля 1260 осіб.

У музеї працює реставраційно-таксидермічна лабораторія. Для виконання реставраційних та таксидермічних робіт використовуються нові методи, матеріали та

обладнання, що дозволяють створювати динамічні високохудожні фігури тварин. За рік було створено 14 опудал рідкісних тварин та реконструкцій тварин минулого.

З метою поширення природничо-наукових знань серед населення, музей веде екскурсійно-лекційну роботу за 16 темами. Протягом 2016 року музей відвідали понад 30 тис. екскурсантів. Для соціально незахищених верств населення співробітники музею проводили благодійні екскурсії, було прийнято біля 3000 осіб.

7.3 Музей археології

У 2016 році музей археології продовжував працювати як навчальний, науковий та музейно-методичний центр.

Для популяризації університетської освіти та висвітлення наукового вкладу харківських вчених у розробку проблем археології Східної Європи співробітники Музею археології постійно організовують та проводять екскурсії.

У 2016 році було проведено більш ніж 300 екскурсій. Співробітники музею брали участь у заходах «Пізнай Каразінський» (травень-червень 2016 р.), «Професії майбутнього» (квітень 2016 р.), «Ніч науки» (вересень 2016).

В цілому за 2016 рік виставкову залу музею відвідали майже 7500 осіб.

Важливим напрямком діяльності музею є виставкова робота. У березні 2016 році у виставковій залі музею було відкрито нову виставку «Протоболгари в басейні Сіверського Дінця», присвячену пам'яті випускника університету, відомого вченого, хазарознавця, д.і.н., проф. О.О.Тортики, з вересня по листопад 2016 на виставці «Городище в с. Мохнач – пам'ятка різних епох і народів» відвідувачі мали змогу ознайомитися з матеріалами багаторічних досліджень відомої археологічної пам'ятки. Щорічно проводяться виставки-презентації за результатами польових робіт науковців. У листопаді 2016 року відкрито виставку результатів археологічних досліджень харківських експедицій 2016 року, де представлено результати досліджень 10 археологічних експедицій Харкова.

У травні 2016 році спільно з історико-культурним заповідником «Більськ» підготовлено археологічну виставку «Більське городище. Новітня епоха досліджень», що розкриває досягнення харківських та полтавських науковців у вивченні найбільшого у Європі городища раннього залізного віку.

Восени 2016 року разом з історико-культурним заповідником «Святі гори» підготовлено виставку «Матеріальна і духовна культура населення Подонеччя в період середньовіччя, яку було урочисто відкрито 29 вересня 2016 р. у м. Святогорськ Донецької області.

У 2016 році Музей залишався осередком роботи з учнівською молоддю. В музеї щотижня проходять заняття дитячого археологічного гуртка. У 2016 році на базі музею фахівцями історичного факультету були прочитані лекції та проведені екскурсії з презентаціями для студентів та школярів, відбулися засідання студентського археологічного гуртка, зустрічі з вченими.

Три співробітники музею є керівниками археологічних експедицій, що проводять щорічні наукові дослідження на території Полтавської (Більське городище)

та Харківської (Циркунівське городище) областей, ведуть активну наукову роботу, протягом року взяли участь у багатьох наукових конференціях різного рівня (Україна, Польща), міжнародних проєктах (Естонія, Германія).

Завдяки роботі археологів університету, щорічно збільшуються фонди музею. Загальна кількість надходжень до фонду тимчасового зберігання для наукової обробки у 2016 році склала 5265 екз. Протягом року при музеї продовжувала роботу фондово-закупівельна комісія, яка сприяє поступовому упорядкуванню численних колекцій, що накопичувались у фондах музею протягом останніх 70 років. Для покращення фондової роботи і подальшого розвитку музею у 2016 році співробітники музею взяли участь у семінарі керівників та працівників музеїв вищих навчальних закладів Харківщини (16 травня 2016 р.), а також у тренінгу: у рамках проєкту «Культура чи культура: розвиток участницьких практик у музеї» (11-15 червня 2016 р.).

7.4. Центр сучасного мистецтва «ЄрміловЦентр»

У 2016 році в ЄрміловЦентрі проведено 12 виставкових проєктів. У проєктах центру протягом року брали участь 137 українських та закордонних митців. Серед проєктів слід виділити такі, як:

- «Три покоління українських митців у колекції Тетяни та Бориса Гриньових», де було представлено зріз українського мистецтва ХХ та початку ХХІ століть;
- «Килим» – за участю 20 молодих українських митців;
- «30 + 5», присвячений 30-річчю Чорнобильської катастрофи та 5-й річниці Фукусімської трагедії. У проєкті брали участь дизайнери–графіки з 30 країн світу;
- «Odessa Contemporary Art», в якому презентовано сучасне мистецтво Одеси.
- «Буріме:25 років», за участю відомих харківських художників творчого об'єднання «Буріме».

Окрім виставкових проєктів, у центрі проходило багато різноманітних культурно–просвітницьких заходів: майстер-класи художників, дизайнерів та архітекторів, лекції з історії українського авангарду, сучасного мистецтва та графічного дизайну, дискусії, конференції, перформанси та кінопокази. Відбулася масштабна фотовиставка «День-2015» у співпраці з відомим виданням – газетою «День», фотовиставка «Відчуваю Словенію. Відчуваю 25» у співпраці з посольством Республіки Словенія в Україні.

У 2016 році ЄрміловЦентр започаткував нову ініціативу з проведення літніх резиденцій. У серпні 2016 року в центрі працювали митці з Харкова та Львова, а також художниця з Великої Британії Джин Хі Парк. За підсумками резиденції відкрилася виставка «Коло спілкування», а британська художниця показала два перформанси.

ЄрміловЦентр активно співпрацює з європейськими культурними та дипломатичними інституціями. У співпраці з посольством Норвегії в Україні було організовано кінопоказ та зустріч з автором фільму – відомим норвезьким миротворцем, номінантом на Нобелівську премію миру Стейнаром Бріном (травень 2016 року). У червні 2016 року в центрі відбувся експериментальний медіа-проект за участю 10 митців з австрійського університету «FH-joanneum» м. Грац та 8 українських художників, де митці створювали роботи безпосередньо в просторі ЄрміловЦентру. У серпні 2016 року у співпраці з Британською Радою в Україні було організовано участь британських митців у програмі резиденцій ЄрміловЦентру. У жовтні в межах програми фестивалю «ГаліціяКульт» організовано «Школу перформансу» за підтримки Польського інституту в Україні. Студенти та відвідувачі центру змогли відвідати лекції та майстер-класи відомих польських митців.

7.5. Навчальний центр «ЛандауЦентр»

У 2016 році ЛандауЦентр провів 40 науково-просвітницьких заходів, зокрема, екологічну виставку «Переосмислення: вчимося у Природи» (в співпраці з німецьким культурним центром «Гете-Інститут» при посольстві Федеративної Республіки Німеччина в Україні), три наукових шоу (за участі команди просвітників «Лабораторія божевільних учених»), захід «Комп'ютер: від простого до складного» (разом із компанією PCShop). Поповнювався парк наукових експонатів, серед яких експонати «Краса в русі», «Повітряні викрутаси», «Лампа Тесли», «Дифракція й інтерференція», кімната оптичних ілюзій, кімната Еймса тощо.

За 2016 рік «ЛандауЦентр» відвідало більш ніж 50 тис. осіб, серед яких, окрім школярів Харківщини, екскурсанти з Полтавської, Дніпропетровської, Сумської областей. Популярним стало родинне просвітництво: проводилися сімейні наукові свята, на яких родини виступали і учасниками, і гостями заходу.

7.6. Художня галерея імені Генріха Семирадського

В Художній галереї імені Генріха Семирадського було презентовано 8 виставкових проєктів: «Різдвяна казка» за участю молодих художників – учнів Харківського художнього училища; персональні виставки відомих харківських митців – учасників творчого об'єднання «Буріме»: Олександра Шеховцова, Олександра Лисенка, Валентина Грицаненка та Олега Лазаренка; персональний проєкт Євгена Світличного та виставка сучасного сакрального мистецтва. У травні 2016 року відбулася презентація проєкту «Музичні інструменти народів світу», в межах якого, окрім виставки, відбулися лекції, концерти, майстер-класи тощо. У серпні-вересні 2016 року до Дня Незалежності України було організовано виставку вишиванок з колекції університетського Центру краєзнавства та етнічного живопису заслуженого художника України Михайла Попова.

Діяльність галереї включає також кінопокази, творчі вечори та зустрічі з митцями.

VIII. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОВУЗІВСЬКОЇ ОСВІТИ

Організацію довузівської освіти зосереджено в Центрі довузівської освіти, який об'єднує підготовчі курси, школу дистанційного навчання і Малий каразінський університет. Організаційну та навчальну роботу в Центрі забезпечують 10 штатних працівників та 63 викладачі та працівники, залучені до педагогічної роботи.

У 2015/2016 навчальному році в підрозділах Центру довузівської освіти навчалися 1800 осіб.

Основними завданнями центру підрозділу є:

- підготовка учнів за предметами незалежного оцінювання якості освіти та вступних випробувань; залучення молоді до вступу в університет;
- пошук та підтримка обдарованих дітей, сприяння їх подальшій освіті;
- постійна співпраця з факультетськими комісіями сприяння новому набору та активна участь у програмі «Абітурієнт-2016», «Абітурієнт-2017»;
- профорієнтаційна робота серед школярів, участь в організації масових заходів для учнівської молоді;
- активне співробітництво з середніми навчальними закладами Харкова і області й інших міст України з метою пропаганди освіти взагалі і фундаментальної університетської освіти зокрема;
- виконання функцій інформаційного центру приймальної комісії протягом року
- надання інформаційних послуг щодо факультетів і спеціальностей та умов прийому до університету.

8.1. Підготовка до вступу в університет

Підготовка до вступу в університет учнів навчальних закладів Харкова та Харківської області здійснюється за предметами зовнішнього незалежного оцінювання якості освіти (ЗНО) та вступних випробувань на підготовчих курсах (вечірня та недільна форми навчання), на у 2015/2016 навчальному році в 36 групах за десятима предметами навчалися 418 слухачів. У квітні 2016 року 224 випускники підготовчих курсів пройшли підсумкову атестацію. В 2016 році до університету вступили 150 випускників підготовчих курсів.

У 2016 році до складання ЗНО в 40 групах готуються 440 слухачів підготовчих курсів (за вечірньою та недільною формами навчання).

Профорієнтацію серед випускників навчальних закладів віддалених районів Харківської області та інших регіонів України та підготовку школярів до вступу в ВНЗ здійснює Школа дистанційного навчання, яку в 2016 році закінчили 28 учнів. Навчальна робота відбувається за індивідуальною формою.

У 2016/2017 навчальному році за технологією дистанційного навчання до складання ЗНО готуються 22 учні. Для слухачів школи дистанційного навчання протягом року проведено дистанційні сесії в режимі on-line (січень, квітень, листопад), «тиждень консультацій» в режимі on-line (березень, листопад).

По закінченню навчального року всі випускники Школи дистанційного навчання одержують запрошення до вступу в університет.

8.2.Малий каразінський університет

Протягом 2015/2016 навчального року в Малому каразінському університеті 1154 учні віком від 5 до 16 років здобували додаткову освіту за напрямками: комп'ютерні науки, математика, українська, англійська, російська мови, фізика (теоретична та експериментальна), хімія, біологія, психологія, підготовка до школи, працювали 111 груп, відбувалися зустрічі-засідання літературної студії «Проба пера». У поточному навчальному році близько 1100 учнів навчаються в 100 групах.

Для обдарованих дітей організовано спеціальні групи підготовки до олімпіад і конкурсів різного рівня.

У Малому каразінському університеті для учнів 7-10 класів працюють дистанційні школи: математична, фізична, хімічна та біологічна, в 2015/2016 навчальному році в цих школах навчалися близько 200 дітей зі всіх районів Харківської області. У поточному навчальному році навчаються 182 школяра.

Протягом навчального року учні Малого каразінського університету успішно брали участь в учнівських олімпіадах. Переможцями III (обласного) етапу стали 158 учнів, переможцями IV етапу Всеукраїнських олімпіад – 33 учні.

У Міжнародній олімпіаді з математики 3 учні здобули особисті перемоги, 1 учень переміг в Міжнародній олімпіаді з фізики.

Учні Малого каразінського університету також успішно виступили в інших змаганнях: XV Київському Міжнародному математичному фестивалі; X Всеукраїнському турнірі математичних боїв імені акад. Ляшка в м. Київ; V Європейській математичній олімпіаді для дівчат у м. Буштень (Румунія); університетському фізико-математичному святі «Наукові старті»; Хіміко-біологічному турнірі ім. І. І. Мечникова.

Учні Малого каразінського університету показали високі результати у Всеукраїнському конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт учнів – членів МАН України.

21 травня 2016 року було проведено XV підсумкову наукову конференцію Малого каразінського університету, присвячену Дням науки в Україні. До конференції 180 учнів представили 135 наукових доповідей та літературних творів. Крім роботи в 8 секціях, були також стендові доповіді учнів, що дало можливість юним вченим взяти участь у наукових обговореннях за різними напрямками. Науковими керівниками учнів були 29 викладачів, аспірантів та студентів університету. До конференції видано тези доповідей, учасників нагороджено грамотами та пам'ятними сувенірами, а їхні викладачі одержали подяки від ректора університету.

8.3. Робота з обдарованими дітьми

В університеті проводиться велика робота з пошуку обдарованих дітей та сприяння їх подальшому розвитку та навчанню.

Протягом січня в університеті було організовано тренувальні збори із підготовки учнів до III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з біології, математики, фізики, астрономії, історії, географії, хімії, французької мови.

З 17 січня по 5 лютого 2016 р. в університеті відбулися олімпіади з математики, фізики, астрономії, хімії, історії, географії, економіки, в яких взяли участь 1424 учні. Всі учасники олімпіад – учні 11-х класів одержали листівки-запрошення до вступу в університет. В організації та проведенні цих олімпіад взяли участь факультети: математики і інформатики, фізико-технічний, фізичний, хімічний, геології, географії, рекреації і туризму, історичний, економічний та Центр довузівської освіти. В журі олімпіад працювали 76 викладачів університету. Керівництво та провідні викладачі факультетів провели методичні семінари, лекції для вчителів, обговорили подальше співробітництво університету з освітянами. У цих заходах взяли участь біля 300 вчителів навчальних закладів усіх 42 районів та міст Харківської області.

Для формування команд Харківської області для участі в IV етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад в січні – лютому 2016 року в університеті було проведено відбірково-тренувальні збори.

14 лютого 2016 року Центр довузівської освіти провів Зимове математичне свято для учнів 4-х класів Харківських шкіл, у ньому взяли участь 170 дітей.

19 березня 2016 р. філологічним факультетом та Центром довузівської освіти спільно з видавництвом «Ранок» проведено VI конкурс «Знатоков русской словесности», в якому взяли участь 255 учнів 8-11 класів із шкіл Харкова та Харківської області. 15-17 квітня 2016 р. біологічним факультетом спільно з Центром довузівської освіти вперше було проведено Командний біологічний турнір імені Л. О. Красільникової «КРОКУС» для школярів та студентів біологічних спеціальностей. У змаганні Шкільної та Студентської ліг взяли участь 10 команд з Харкова, Києва та Одеси.

23 квітня 2016 р. філологічним факультетом та Центром довузівської освіти спільно з видавництвом «Ранок» проведено конкурс знавців української мови «Грамотій». У конкурсі взяли участь 220 учнів 8-11 класів шкіл Харкова та Харківської області. 22 травня 2016 спільно з Фізико-математичним ліцеєм № 27 було проведено математичне свято для 4-класників, в якому взяли участь 118 учнів, 40 із них стали переможцями.

У вересні 2016 р. спільно з фізико-математичними факультетами університету та фізико-математичним ліцеєм № 27 для учнів 8-9 класів в університеті проведено фізико-математичне свято «Наукові старти», в якому взяли участь 753 школярі.

Біологічним та хімічним факультетами 19 листопада проведено XVIII Хіміко-біологічний турнір імені І. І. Мечникова, в якому взяли участь 210 учнів 7-11 класів. У жовтні-грудні 2016 р. в університеті відбувся II (міський в м. Харкові) етап

Всеукраїнських олімпіад з математики (547 учасників) та фізики (близько 300 учасників), підготовку проведення яких забезпечили факультети математики і інформатики та фізико-технічний.

8.4. Співпраця з Малою академією наук України

Харківське територіальне відділення МАН України забезпечує підтримку обдарованої учнівської молоді, залучення її до наукових досліджень, експериментальної та винахідницької роботи в різних галузях науки та техніки.

Протягом січня-лютого 2016 р. відбувся II етап Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів – членів Харківського територіального відділення МАН. До журі конкурсу-захисту 67 секцій 12 наукових відділень було подано 1054 науково-дослідницькі роботи від учнів-переможців районних (міських) етапів із 42 районів та міст області. Загальна кількість переможців становить 545 учнів.

У III етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України взяв участь 61 учень-переможець II етапу конкурсу-захисту. За підсумками III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України в 2016 р. 42 члени Харківського територіального відділення стали переможцями і команда Харківської області за кількість призових місць посіла I місце.

Значний вклад в ці успіхи вносить активна участь викладачів та співробітників університету в роботі Харківського територіального відділення МАН.

3 нагоди Всесвітнього дня науки 6 викладачів університету, директор «ЛандауЦентру» та один студент одержали медалі та подяки від президента НАН України і президента МАН України, ще 6 студентів одержали подяки від президента МАН України.

У листопаді 2016 р. в університеті за участю біологічного, філологічного та фізичного факультетів відбулася I обласна учнівська науково-практична конференція Харківського територіального відділення МАН України, в роботі 5 секцій взяли участь 102 учні з Харкова та Харківської області.

8.5. Профорієнтаційна робота

Робота із залучення до вступу в університет в 2017 році кращих випускників загальноосвітніх навчальних закладів розпочалася восени 2016 р. В університеті працює комісія, яка розробила комплексну програму заходів із забезпечення набору на перший курс «Абітурієнт-2017». Було оновлено склад факультетських комісій сприяння новому набору, комісії розробили плани своєї роботи на навчальний рік. На сайтах факультетів ведуться сторінки для абітурієнтів. Всі загальноосвітні навчальні заклади Харкова були закріплені за факультетськими комісіями сприяння новому набору. Представники факультетів зустрічалися із керівниками, вчителями, учнями цих навчальних закладів, передавали рекламні та інформаційні матеріали про університет, листівки-запрошення до вступу на факультети університету тощо.

Видавництвом університету спільно з Центром довузівської освіти розроблено та виготовлено об'яви-запрошення до вступу в університет, оголошення про Дні відкритих дверей. Друковану інформацію розповсюджено по школах Харкова, Харківської та інших областей України представниками факультетів університету, Центром довузівської освіти через слухачів підрозділів та під час Днів відкритих дверей.

Редакцією газети «Харківський університет» видано спеціальні випуски газети для абітурієнтів, з інформацією про факультети та Правила прийому в університет. Цю газету одержує кожен відвідувач Днів відкритих дверей, відвідувачі ЦДО, навчальні заклади Харкова та інших міст України.

На сайті університету було своєчасно розміщено Правила прийому в університет в 2016 році зі всіма змінами та додатками, перелік спеціальностей, умови контрактного навчання. Оновлено сайт «Абітурієнт каразінського університету» – у зручній для сприйняття формі розміщено повну інформацію про факультети та спеціальності.

10 червня 2016 р. Університет брав участь в проєкті «SCINTIFIC FUN – НАУКОВІ ПІКНІКИ В УКРАЇНІ». У пікніках взяли участь Малий каразінський університет, «ЛандауЦентр», факультети фізичний, фізико-технічний, біологічний, комп'ютерних наук, хімічний, юридичний.

24 вересня 2016 університет взяв участь у міському заході «Ніч науки в Харкові», всі університетські музеї та ЛандауЦентр провели безкоштовні екскурсії для відвідувачів. Факультети фізичний, фізико-технічний, біологічний, комп'ютерних наук, хімічний, екологічний, психології, радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем провели презентації факультетів та демонстрували цікаві досліди.

Протягом 2016 року відбулися 3 загальноуніверситетських Дні відкритих дверей (7 січня – 800 відвідувачів, 27 березня – понад 500 відвідувачів, 6 листопада – понад 1100 відвідувачів) та Дні відкритих дверей окремих факультетів. Під час Дня відкритих дверей 27 березня та в інші дні протягом березня-квітня для майбутніх абітурієнтів відбулося 9 університетських профорієнтаційних олімпіад із профільних дисциплін.

Плідна профорієнтаційна робота проводилася факультетами під час студентської педагогічної практики протягом навчального року та в шкільних літніх таборах в 74-х школах Харкова та в 51-й школі інших міст України. В цій роботі взяли участь керівники практики дев'яти факультетів та 985 студентів університету.

Профорієнтаційна робота також проводилася факультетами під час проведення в університеті III етапу Всеукраїнських олімпіад та II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів – членів МАН України, учнівських конкурсів, турнірів тощо. Викладачі Центру довузівської освіти та його співробітники протягом навчального року проводили систематичну профорієнтаційну роботу із слухачами підготовчих курсів вечірньої та заочної форм

навчання (понад 500 слухачів). Профорієнтаційна робота проводилася також у межах договорів про співробітництво з середніми навчальними закладами та районними управліннями освіти низки областей України.

Університет має довгострокові договори про співробітництво з 61 середніми навчальними закладами Харкова, 9 – із навчальними закладами Харківської області та 6 – з навчальними закладами інших областей України.

Відповідно до Угоди між Харківським регіональним Центром оцінювання якості освіти та університетом при Центрі довузівської освіти з 5 січня по 4 березня 2016 р. працював Пункт реєстрації на Зовнішнє незалежне оцінювання, де реєстрацію пройшли понад 200 осіб. Кожен відвідувач одержав листівку-запрошення до вступу в університет та випуск газети «Харківський університет» для абітурієнтів.

Центром зв'язків з громадськістю започатковано проект для школярів «Відкрий для себе Каразінський» – екскурсії до університету, для участі в яких достатньо пройти онлайн-реєстрацію на університетському сайті. У 2016 році в рамках цієї програми було проведено 310 екскурсій до університету та 55 по Харкову, під час яких понад 4000 школярів з Харкова, Куп'янська, Чугуєва, Харківської області, Запоріжжя, Краматорська, Мелітополя, Полтави, Одеси, Чернігова мали можливість відвідати факультети, університетські музеї, ЄрміловЦентр, Центральну наукову бібліотеку, сфотографуватися на фоні бренд-волу «Хочу в Каразинский», пройти майстер-клас з подання документів на вступ до університету.

В університеті започатковано новий проект – «Переїзна виставка цікавої науки Каразінського університету». Щотижня здійснювалися 2 виїзди до районних центрів Харківської області, в кожному брали участь представники «ЛандауЦентру» та двох-трьох факультетів. Протягом жовтня – листопада 2016 р. здійснено 17 таких виїздів, виставки відвідали близько 15 000 школярів та 500 вчителів з 250 шкіл 17 районів та 3-х міст Харківської області. Найактивнішим учасником цього проекту є біологічний факультет, що взяв участь у 15 виїздах.

Центр довузівської освіти постійно виконував функції інформаційного центру Приймальної комісії, щоденно надаючи повну інформацію щодо вступу в університет відвідувачам, а також відповідав на запитання, що надходили за телефоном та електронною поштою на адресу ЦДО.

Студентська Рада університету реалізує проект «ISKu» (залучення абітурієнтів до університету Каразіна), що має на меті популяризацію нашого університету серед школярів взагалі, а не лише серед випускників. Протягом навчального року відбулося 25 зустрічей у школах Харкова. Студенти співпрацюють з куратором проекту «Лідер ХХІ» для залучення представників шкільного самоуправління до спільних заходів.

Всі факультети та підрозділи університету систематично беруть участь у різноманітній профорієнтаційній роботі зі школярами Харкова, Харківської та інших областей України. На факультетах розроблено конкретні плани роботи. Передбачено відвідування батьківських зборів у випускних класах, активна робота із школярами під час педагогічної практики студентів, своєчасне запрошення школярів на Дні

відкритих дверей, до участі в факультетських профорієнтаційних олімпіадах, турнірах, конкурсах. Активна профорієнтація проводиться під час міського та обласного етапів учнівських олімпіад, конкурсів-захистів МАН, Каразінського колоквиуму. Всі факультети взяли участь у заході для школярів «Професії майбутнього»; підтримують на власних сайтах сторінки для абітурієнтів та активно спілкуються із школярами в соціальних мережах. Факультетськими планами роботи передбачені різні форми профорієнтації, які враховують власну специфіку. .

На біологічному факультеті проводиться позашкільна робота з учнями ліцею-інтернату «Обдарованість», гімназії №47 та школярами Дергачівського району. Факультет геології, географії, рекреації та туризму бере активну участь в роботі Школи юних географів та геологічного гуртка для школярів, забезпечує роботу геологічного гуртка в Харківському Будинку дитячої та юнацької творчості. Факультет іноземних мов провів on-line конкурс з англійської, німецької та французької мов для учнів старшої школи Харкова та інших міст України та конкурс на кращий художній переклад серед школярів 4 областей України.

Історичний факультет бере активну участь в роботі Школи молодих істориків, провів Конференцію учнівських дослідницьких робіт наукового товариства «Нартекс». Факультет комп'ютерних наук сприяє проведенню II (міського) етапу конкурсу-захисту на кращу модель інформатизації навчального закладу «Шкільний світ». Факультет математики і інформатики під час весняних канікул на базі інтернату «Обдарованість» провів математичну школу для учнів Харківської області. На факультеті психології працює профорієнтаційний клуб «Психолог».

Викладачі фізико-технічного факультету брали участь в роботі журі районного Турніру юних фізиків та міського Турніру раціоналізаторів та винахідників. Наприкінці 2015/2016 навчального року декан факультету особисто вручив дипломи та особисті запрошення переможцям районних, міської та обласної олімпіад з фізики безпосередньо в 74 школах Харкова. Фізико-енергетичний факультет продовжив викладання курсів фізики і математики в ліцеї «Обдарованість». Розроблена авторська програма квест-турніру з фізики для школярів «Енергетичний штурм». Фізичним факультетом протягом навчального року проведено лекції з демонстраціями фізичних дослідів в школах міст Лозова, Мерефа, Люботин, селищах Солоницівка, Старий Мерчик. Систематично проводились профорієнтаційні заняття в навчально-експериментальної лабораторії з демонстрацією фізичних дослідів для школярів Харкова і області – протягом навчального року ці заняття відвідали учні з 25 шкіл. Факультетом проведено щорічні «Барабашовські читання» з астрономії.

Фахівці філологічного факультету проводили заняття гуртків із журналістики в 6 школах Харкова. На філософському факультеті відбулося ювілейна X Всеукраїнська конференція учнівської молоді «Пізнай себе, свій рід, свій народ». Для майбутніх студентів працює Малий філософський факультет та гурток історичного краєзнавства. На хімічному факультеті організовано лабораторний практикум для учнів інтернату «Обдарованість», проведено науковий семінар «Хімія

XXI століття» для вчителів та старшокласників. Екологічний факультет бере участь у роботі Школи юного еколога для учнів Харківських шкіл. На юридичному факультеті відбувся круглий стіл «Роль ООН у сучасному світі», в якому взяли участь учні 3-х шкіл Харкова; протягом року в засіданнях Клубу дебатів брали участь школярі. Консультаційним центром факультету проведено Правовий лекторій для учнів шкіл Харкова, а в межах проекту юридичного факультету «Школа юного юриста» – цикл лекцій.

8.6. Шефська допомога

Роботу в підшефних школах м. Первомайського, Богодухівського району та інших навчальних закладах Харківської області здійснюють факультетські комісії сприяння новому набору та Центр довузівської освіти.

На виконання Розпорядження голови Харківської облдержадміністрації «Про організацію шефської допомоги вищих навчальних закладів Харківського вузівського центру районам області та містам обласного значення» у січні-лютому 2016 р. в усі школи Богодухівського району та м. Первомайський було передано для вчителів та випускників матеріали для підготовки до Зовнішнього незалежного оцінювання та інформаційні матеріали щодо вступу в університет в 2016р.

У межах акції «Вища школа Харківщини – сільському абітурієнту» в лютому 2016 р. відбувся виїзд представників університету в м. Первомайськ, в листопаді – в м. Валки, під час цих виїздів відбулася презентація університету, зустрічі зі школярами, викладачам та учням випускних класів, було передано тестові матеріали для підготовки до ЗНО.

Університет продовжував підтримку Обласного ліцею-інтернату «Обдарованість» для сільських школярів. Учні інтернату успішно взяли участь в університетському святі для школярів «Наукові старти», Хіміко-біологічному турнірі імені І. І. Мечникова, профорієнтаційних університетських олімпіадах. Хімічний факультет університету забезпечив проведення протягом навчального року практичних та лабораторних занять профільних класів у своїх навчальних та наукових лабораторіях.

Соціологічний факультет під час Дня факультету провів благодійний аукціон і на отримані кошти придбав для Обласного дитячого психоневрологічного санаторію № 1 мультимедійне та комп'ютерне приладдя, спортивне обладнання та солодкі дарунки.

Університет постійно надає шефську допомогу загальноосвітній санаторній школі-інтернату для дітей із захворюваннями серцево-судинної системи.

За доброю традицією університет надав можливість дітям-інвалідам, учням обласної спеціальної гімназії-інтернату для сліпих дітей ім. Г. В. Короленка та учням комунального закладу «Харківська загальноосвітня санаторна школа-інтернат №9» безплатно готуватися до ЗНО та вступних іспитів для вступу в університет та інші навчальні заклади, створюючи для них зручний розклад занять. У 2016/2017

навчальному році на підготовчих курсах Центру довузівської освіти безоплатно навчаються 22 учні.

ІХ. ВИХОВНА, КУЛЬТУРНА І СПОРТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Підготовка здобувачів вищої освіти не обмежується навчанням. Формування компетентностей, необхідних сучасному фахівцю, утвердження в учасників освітнього процесу патріотичного світогляду, моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, прихильності до здорового способу життя потребує створення належних умов для позанавчальної діяльності. Особливої значущості цьому на пряму роботи є надає багатонаціональний і багаторасовий склад студентів, значна кількість студентів-іноземців.

На жаль, сьогодні при виникненні складних життєвих проблем студенти, переважно, звертаються до батьків, до однокурсників, а роль кураторів є незначною. Традиційні форми позанавчальної, виховної роботи втрачають ефективність, діяльність із психологічної підтримки студентів є далекою від їхніх реальних потреб і вимагає суттєвого оновлення.

Для забезпечення здобувачам вищої освіти належної підтримки, сприятливих умов побуту і навчання, належного координування роботи кураторів, цільової підтримки студентів-іноземців в університеті 1 грудня 2016 року створено спеціальний підрозділ – Навчальний центр з соціально-виховної та позаосвітньої діяльності. Серед поставлених перед центром завдань – формування основних напрямків роботи виховної та позаосвітньої діяльності з урахуванням національних і расових відмінностей студентів, традицій та корпоративної культури університету; надання дієвої підтримки студентам, включаючи осіб з особливими потребами і студентів-іноземців; забезпечення співробітництва адміністрації з органами студентського самоврядування та профспілковими організаціями; координація виховної та позаосвітньої роботи з формування у студентів громадської відповідальності, патріотизму, академічної доброчесності, корпоративної культури, здорового способу життя; координація роботи із забезпечення сприятливих умов навчання, позанавчальної активності, соціальної та психологічної підтримки здобувачів вищої освіти, в тому числі з числа іноземців та осіб з особливими освітніми потребами; систематичне інформування студентів із різних аспектів діяльності університету.

За умов зовнішньої агресії, збройного протистояння на Сході України особливої значущості набуває виховання справжніх патріотів на прикладі українських воїнів, які проявили мужність та героїзм у боях за незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України. Серед загиблих героїв АТО є випускники і колишні студенти університету – Святослав Горбенко, Владислав Ковальов, Мирослав Мисла, Едуард Ушаков. В музеї історії університету стенд, присвячений загиблим героям. В 2017 році вихованцям університету буде встановлено меморіальну дошку.

Протягом 2016 року в університеті та на факультетах відбувалися численні виховні та культурно-просвітницькі заходи. Серед загальноуніверситетських заходів можна відзначити, зокрема, такі:

урочиста Асамблея вчених рад університету з нагоди 211-ї річниці відкриття університету (29 січня 2016 р.);

- традиційний конкурс «Красуня університету–2016» (31 березня 2016 р.);
- міжвузівський фестиваль гумору команд КВК «Квітневі усмішки» (20 квітня 2016 р.);
- традиційні Дні факультетів (квітень–травень 2016 р.);
- покладання квітів до пам'ятника студбатівцям і поетичні читання про подвиги захисників Батьківщини під час Другої світової війни (5 травня 2016 р.);
- перший міжвузівський фестиваль «Каразінські хорові зустрічі» за участі хорових колективів ВНЗ Харкова (19 травня 2016 р.);
- урочистий випуск студентів-іноземців медичного факультету (30 червня 2016 р.);
- урочистий випуск студентів медичного факультету (4 липня 2016 р.);
- святкування 31 серпня 2016 р. «Дня знань» і посвячення першокурсників у студенти;
- щорічний конкурс творчості першокурсників «Альма матер–2016» (24-28 жовтня 2016 р.) і гала-концерт та церемонія нагородження переможців конкурсу творчості першокурсників «Альма матер–2016» (17 листопада 2016 р.);
- університетський фестиваль КВК «Universe» (15 грудня 2016 р.).

Реалізація різноманітних форм та методів культурно-просвітницької роботи здійснюється безпосередньо через творчі об'єднання та колективи Культурного центру університету, що охоплюють понад 480 студентів:

- ансамбль народного танцю «Сонцеворот»;
- академічний студентський хор;
- факультетські команди КВК;
- ансамбль бального танцю «Фаворит»;
- вокальний гурт «Універ»;
- шоу-балет «Універ»;
- клуб шанувальників поезії;
- театральна студія;
- клуб інтелектуальних ігор «Фенікс».

У зв'язку зі значним збільшенням кількості іноземних студентів особливе значення має робота з формування чуйного і толерантного ставлення до представників інших країн, залучення студентів-іноземців до громадського та культурного життя університету, сприяння адаптації іноземців. Для іноземних студентів Центр міжнародної освіти проводив численні тематичні уроки-концерти, творчі вечори і виставки, сприяв участі студентів-іноземців у загальноуніверситетських заходах, спортивному та культурному житті університету.

9.1. Фізичне виховання і спорт

У 2016 році кафедра фізичного виховання та спорту проводила спортивно-орієнтоване фізичне виховання шляхом організації груп з видів спорту з урахуванням інтересів студентів та можливостей спортивних споруд університету. Заняття з фізичного виховання відвідували понад 5000 студентів. Особливою популярністю серед студентів користуються аеробіка та атлетична підготовка в тренажерних залах. Популярні також волейбол, баскетбол, міні-футбол, теніс, настільний теніс, бадмінтон та бокс. Значно зросла кількість студентів, які займаються стрільбою з лука. Система організації навчального процесу з фізичного виховання дає змогу кожному студенту університету реалізувати свої потреби у сфері фізичної культури та спорту впродовж усього терміну навчання.

У 2015/2016 навчальному році відновлено роботу спортивних кімнат у гуртожитках № 9 та № 10, де студенти мали змогу займатися фізичною культурою за місцем проживання.

Основою спортивно-масової роботи в університеті стала якісно спланована робота спортивних секцій і фізкультурно-оздоровчих груп, а також система спортивних змагань серед факультетів. У 66-й Спартакіаді університету взяли участь 1097 студентів. У першій групі факультетів у комплексному заліку Спартакіади перемогла команда економічного факультету, друге місце посіла команда медичного факультету, третє – факультету математики і інформатики. У другій групі перемогли студенти біологічного факультету, друге місце посіли студенти екологічного факультету, третє – факультету комп'ютерних наук.

Крім традиційної студентської Спартакіади, проводилися спортивне свято першокурсників; кубки студентського профкому з настільного тенісу, волейболу, баскетболу, бадмінтону та черліденгу; спортивні турніри на факультетах; 17-й кубок ректора з міні-футболу, в якому разом зі студентами змагалися випускники університету. Значно розширилася програма Спартакіади студентських гуртожитків.

Провідні спортсмени університету у 2016 році досягли значних успіхів у спортивних змаганнях найвищого рівня. Студентка соціологічного факультету Марина Литовченко стала бронзовим призером Паролімпіади-2016 у змаганнях з настільного тенісу. Олена Борисенко (соціологічний факультет) перемогла в юніорському кубку Європи зі стрільби з лука, стала бронзовим призером Чемпіонату Європи, призером етапу юніорського Гран-Прі Європи, триразовою чемпіонкою України. У 2016 році Олена також перемогла у кількох Всеукраїнських турнірах, а на початку грудня виборола золоту та срібну медалі у змаганнях на Кубок України. Чемпіонкою України зі стрільби з лука стала Вікторія Петросян (соціологічний факультет). Переможцем етапу Кубку світу з таеквон-до ІТФ став Олег Першин (юридичний факультет). Він разом з Максимом Зінов'євим (факультет ГГРТ) на чемпіонаті Європи з таеквон-до ІТФ стали дворазовими срібними призерами. 19 золотих медалей на Кубку України з черлідінгу вибороли студенти університету, які

перемогли у командних змаганнях у номінаціях «Стріт-Чер», «Чер-Данс» та у змаганнях дуетів у номінаціях та «Пом-Данс» та «Стріт-Чер».

Понад 400 студентів університету займаються у групах спортивного виховання. У 2015/2016 навчальному році поновлено повноцінне проведення обласної студентської Спартакіади, переможцями якої стали команди університету з тенісу, футзалу, черлідінгу та пляжного волейболу (чоловіки). Серед призерів цих змагань – команди з баскетболу (чоловіки), пауерліфтингу, бадмінтону, настільного тенісу, шахів та фехтування. У загальнокомандному заліку університет посів п'яте місце серед ВНЗ Харківщини.

Команди з ігрових видів спорту успішно виступали в обласних студентських лігах. Волейболісти стали переможцями таких змагань, а баскетболісти виборили друге місце.

На Всеукраїнських студентських спортивних змаганнях команда університету з футзалу посіла друге місце у студентському чемпіонаті України, а баскетболісти стали третіми у дивізіоні «Схід» студентської баскетбольної ліги України.

Х. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

У 2016 році університет приділяв велику увагу розвитку міжнародного співробітництва, що є однією з важливих умов позиціонування в міжнародному науково-освітньому просторі. Діяльність університету в галузі міжнародних зв'язків розвивалася за кількома напрямками:

- розвиток інфраструктури всередині університету, що сприяє поглибленню міжнародної співпраці університету;
- співробітництво з вищими навчальними закладами та установами зарубіжних країн;
- відрядження викладачів, співробітників, докторантів, аспірантів і студентів за кордон для стажування, мовних курсів, навчання, проведення наукових досліджень, участі в наукових конференціях, школах та тренінгах тощо;
- прийом іноземних фахівців і дипломатичних делегацій в університеті;
- участь структурних підрозділів університету та окремих викладачів, співробітників, докторантів, аспірантів і студентів у конкурсах для отримання стипендій та грантів міжнародних організацій і фондів.

Всі підрозділи університету беруть участь у міжнародній діяльності на рівні адміністрації, факультету, кафедри.

Університет має 239 двосторонніх договорів та угод про співробітництво, меморандумів, протоколів і листів про наміри, включаючи й міжкафедральну співпрацю з 218 університетами та іншими організаціями 54 країн світу, в тому числі 18 країн Європейського Союзу. У 2016 році найбільш успішне співробітництво здійснювалося з Білоруським державним університетом, Білоруським державним університетом транспорту, Міжнародним державним екологічним інститутом імені А.Д. Сахарова Білоруського державного університету (Білорусь); Болгарською

академією наук, Великотирновським університетом імені Святих Кирила та Мефодія, Софійським університетом імені Святого Климента Охридського (Болгарія); Національним і каподістрійським університетом м. Афіни (Греція); Університетом Барселони (Іспанія); Казахським національним університетом імені аль-Фарабі (Казахстан); Університетом Альберти (Канада), Аньхойським університетом, Міжнародним Центром освітянського обміну провінції Хебей, Сіньцзяньським університетом фінансів та економіки, Університетом м. Цзяоцзо, Хебейським університетом іноземних мов, Цзиліньським університетом (КНР); Університетом Тромсьо, Арктичним університетом Норвегії (Норвегія), Академічною бібліотекою Латвійського університету (Латвія); Варшавським університетом, Гданським університетом, Дослідницьким Центром польської Бібліографії Естрейхерів Ягеллонського університету, Жешувським університетом, Національним центром ядерних досліджень, Політехнічним університетом Лодзі, Познанським економічним університетом, Університетом м. Лодзь, Університетом ім. Адама Міцкевича в м. Познань, Університетом імені Марії Кюрі-Склодовської (Польща); Белградським університетом (Сербія), Університетом імені Павла-Йозефа Шафарика в м. Кошице (Словаччина); Американськими Радами з міжнародної освіти, відділом преси, освіти та культури Посольства США в Україні, представництвом “Інтего Груп, ЛЛС” в Україні (США); відділом космічних технологій Дослідницького центру Мармара ТУБІТАК (Туреччина); Політехнічною школою, Університетом Лілль-1, наук і технологій, Університетом Ніцци-Софії Антиполіс, Університетом Париж-Південь, Університет Ренн-2 (Франція); Європейським університетом Віадрина у Франкфурті-на-Одері, Інститутом фізики плазми імені Макса Планка, Університетом імені Фрідріха-Олександра в Ерлангені-Нюрнберзі (ФРН); Університетом імені Томаша Баті в Зліні (Чехія).

У міжвузівському співробітництві активно брали участь факультети: економічний, екологічний, геології, географії, рекреації і туризму, іноземних мов, історичний, математики і інформатики, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, радіофізики, біомедичної електроніки та комп’ютерних систем, соціологічний, фізико-технічний, фізичний, хімічний, юридичний, а також Інститут Конфуція, Центр міжнародної освіти, Центр міжнародного співробітництва, Центральна наукова бібліотека та інші структурні підрозділи університету.

Університет підписав договори про співробітництво з ТОВ «Міжнародний маркетинг Даравше» (Ізраїль); Фундацією імені Сімоне Цесаретті, Університетом імені Г. д’Аннунціо м. К’еті та Пескара (Італія); Бранденбурзьким університетом прикладних наук (ФРН).

Також підписано Меморандум про порозуміння з Глобальним університетом О.П. Джиндела (Індія), Меморандум про взаєморозуміння з Нанкінським технологічним університетом (КНР), Угоду про навчальне співробітництво щодо отримання подвійного диплому магістра-2 з хімії й Угоду про навчальне співробітництво щодо отримання подвійного диплому магістра-2 з комп’ютерних

наук на 2016/2017 та 2017/2018 навчальні роки з Університетом Ніцци-Софії Антиполіс (Франція).

Усього за 2016 рік кількість відряджених за кордон викладачів, співробітників, докторантів, аспірантів і студентів університету за всіма напрямками склала 511 осіб (з них викладачів, співробітників та докторантів – 254 особи, аспірантів та студентів – 257 осіб), які виїздили до 38 країн. Найбільше закордонних відряджень було на факультетах геології, географії, рекреації і туризму, економічному, іноземних мов, історичному, математики і інформатики, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, соціологічному, фізико-технічному, фізичному, хімічному, юридичному, а також у Центрі міжнародного співробітництва.

У фінансуванні закордонних відряджень взяли участь 43 міжнародні й національні організації та фонди, серед них проекти програми Темпус Європейського Союзу, Проект «EUBORBERSCAPES» Європейського Союзу та програми «Еразмус Мундус» та «Еразмус+» Європейської комісії, Головне відділення Інститутів Конфуція (КНР), Німецька служба академічних обмінів (ФРН), Фонд імені Олександра фон Гумбольдта (ФРН), Фонд імені Івана Виговського (Україна). За фінансової підтримки міжнародних та національних організацій і фондів за кордон у 2016 році виїхали 182 особи.

Університет прийняв із-за кордону, в тому числі в межах міжвузівського співробітництва, 501 особу (з них викладачів, співробітників та докторантів – 434 особи, аспірантів, стажистів і студентів – 67 осіб) з 51 країни. Майже всі факультети приймали іноземців, але найбільше їх було на факультетах: геології, географії, рекреації і туризму, економічному, математики і інформатики, радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем, соціологічному, фізико-технічному, юридичному, а також в Інноваційному центрі, Інституті Конфуція, Центральній науковій бібліотеці та Центрі міжнародного співробітництва.

В університеті було проведено 3 літні міжнародні школи:

- Восьма міжнародна соціологічна літня школа «Війна та насильницькі конфлікти у соціалістичних та постсоціалістичних суспільствах» (липень, соціологічний факультет);

- Літня школа «Мова та культура» (липень, Центр міжнародної освіти);

- Міжнародна літня школа «Сталий розвиток: конфлікти та їх вирішення на пострадянському просторі» (серпень, соціологічний факультет).

Університет став базою проведення у Харкові низки заходів Британської Ради в Україні та Інформаційного центру Німецької служби академічних обмінів (ДААД) у Києві.

Університет плідно співпрацював з офісом Програми імені Фулбрайта в Україні і прийняв протягом року університет 5 стипендіатів цієї програми.

Продовжує зростати авторитет університету на міжнародному рівні. За ініціативою іноземних державних та громадських установ у 2016 році відбулася низка заходів міжнародного значення. Університет відвідали дипломати Болгарії,

Вірменії, Єгипту, Ізраїлю, Йорданії, КНР, Латвії, Литви, Лівану, Нідерландів, Норвегії, Пакистану, ПАР, Польщі, Республіки Корея, Словаччини, США, Туркменістану, Угорщини, Фінляндії, Франції, ФРН, Чехії та Швеції, які виступали з лекціями для студентів і викладачів університету, брали участь у конференціях і круглих столах та інших заходах.

Серед міжнародних заходів, що відбулися в університеті, можна, зокрема, відзначити:

- візит 10 лютого 2016 р. представників Міністерств закордонних справ держав-членів Європейського Союзу, відповідальних за програму «Східне партнерство» з Україною, для зустрічі-дискусії зі студентами університету;

- візит 24 лютого 2016 р. Генерального консула Республіки Польща у Харкові пана Януша Яблонського для ознайомлення з діяльністю університету та обговорення подальшої співпраці університету з польськими партнерами;

- 29-31 березня 2016 р. відбулися VIII Дринівські читання, на яких були присутні Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Болгарія в Україні пан Красімір Мінчев та Перший секретар Республіки Болгарія в Україні пан Калін Калчев;

- візит 5 квітня 2016 р. Другого секретаря Посольства Туркменістану в Україні пана Гараєва Г.А. для зустрічі з керівництвом університету та туркменськими студентами, які навчаються в університетах м. Харкова;

- 12-13 квітня 2016 р. відбулася Регіональна зустріч лекторів Німецької служби академічних обмінів, в якій взяли участь Генеральний Консул ФРН у Донецьку пан Вольфганг Мьоссінгер та представники вищеназваної служби із ФРН;

- візит 14 квітня 2016 р. делегації Міністерства закордонних справ Швеції на чолі з Послом, Директором Програми стажування Міністерства закордонних справ Швеції пані Хеленою Пілсас Алін та Першим Секретарем Посольства Швеції паном Давідом Емтестамом з метою зустрічі молодих дипломатів-стажистів зі студентами університету для вільного обміну ідеями у неформальній обстановці;

- візит 14 квітня 2016 р. радника з культурних зв'язків відділення в Україні Посольства Хашимітського Королівства Йорданії в Російській Федерації пана Валіда Аль-Навасреха для зустрічі з керівництвом університету, обговорення питань розширення баз практик для підготовки студентів медичного факультету та подальшої співпраці між Харківським національним університетом імені В. Н. Каразіна й вищими навчальними закладами Йорданії;

- 15-16 квітня 2016 р. відбувся семінар для колишніх стипендіатів Німецької служби академічних обмінів, на якому були присутні Генеральний Консул ФРН у Донецьку пан Вольфганг Мьоссінгер та представники вищеназваної служби із ФРН;

- візит 19 квітня 2016 р. Надзвичайного і Повноважного Посла Латвійської Республіки в Україні пана Юріса Пойканса та Першого секретаря Посольства пані Лігіти Давидової для зустрічі з керівництвом університету, читання лекції на тему євроінтеграції та дискусії зі студентами історичного, економічного, соціологічного

- факультетів і факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу;
- візит 11 травня 2016 р. Надзвичайного і Повноважного Посла Республіки Ліван в Україні пані Клод Халіль Аль Хажал для зустрічі зі студентами медичного факультету, громадянами Лівану та представниками ліванської діаспори;
 - 20 травня 2016 р. відбулося урочисте відкриття аудиторії імені Фрітьофа Нансена, на якому були присутні представники Посольства Королівства Норвегія в Україні, Центру Нансена з миру та діалогів, польського офісу у Харкові Управління Верховного комісара ООН у справах біженців;
 - візит 27 травня 2016 р. корейської делегації на чолі з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Корея в Україні паном Янг-Гу Лі з метою обговорення перспектив подальшої співпраці;
 - візит 4 липня 2016 р. аташе з питань університетського і наукового співробітництва Посольства Франції в Україні, директора французько-українського центру університетського і наукового співробітництва пана Сільвена Ріголле для участі у відкритті Восьмої міжнародної соціологічної літньої школи «Війна та насильницькі конфлікти у соціалістичних та постсоціалістичних суспільствах»;
 - 9 липня 2016 р. відбулося 16-те засідання Консорціуму українських університетів і Варшавського університету, на якому були присутні: радник-посланник Посольства Республіки Польща в Україні пан Рафал Вольскі, Генеральний консул Республіки Польща у Харкові пан Януш Яблонський, віце-консул Генеральний консул Республіки Польща у Харкові пан Ян Здановський;
 - візит 16 серпня 2016 р. Надзвичайного і Повноважного Посла Ісламської Республіки Пакистан в Україні пана Аббаса Атара для участі у відкритті міжнародної літньої школи «Сталий розвиток: конфлікти та їх вирішення на пострадянському просторі»;
 - відвідання 22 серпня 2016 р. Музею археології університету членами делегацій з Грузії, Ізраїлю, КНР, Латвії, Литви, Польщі, США, Туреччини та Чехії, які прибули на Міжнародну асамблею міст-побратимів та партнерів Харкова в межах урочистих заходів з нагоди святкування 25-річчя Незалежності України та Дня міста;
 - візит 20 вересня 2016 р. Надзвичайного і Повноважного Посла Ісламської Республіки Пакистан в Україні пана Аббаса Атара з метою проведення відкритої лекції «Роль засобів масової інформації у вирішенні конфліктів»;
 - візит 22 вересня 2016 р. Посла США в Україні пані Марі Л. Йованович для відвідання інформаційного центру «Вікно в Америку» Центральної наукової бібліотеки та зустрічі з керівництвом університету;
 - візит 25 жовтня 2016 р. радника, заступника Посла Словацької Республіки в Україні пана Генріха Сасай та третього секретаря Посольства пана Генріха Прівіцера для зустрічі з керівництвом університету та обговорення питань співробітництва;

– візит 18 листопада 2016 р. Надзвичайного і Повноважного Посла Південно-Африканської Республіки в Україні пана Христіана Альбертуса Бассона та Першого секретаря Посольства пана Віша Бадала для обговорення питань співробітництва в галузі міжнародної освіти;

– візит 30 листопада 2016 р. консула Посольства Арабської Республіки Єгипет в Україні пані Марви Махмуд, яка прибувала для зустрічі з керівництвом університету з метою обговорення питань навчання єгипетських студентів у Харкові й подальшої співпраці між Єгиптом та Україною.

Свій вклад у розвиток міжнародного співробітництва вносять академічні центри університету, які організують різноманітні заходи, пов'язані з їх діяльністю, та беруть участь у прийомі іноземних фахівців і студентів.

XI. ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Інформаційна активність університету у 2016 році характеризувалася концентрацією уваги на досягненнях університету, його співробітників, студентів і випускників, інформуванні громадськості про сьогодення і перспективи розвитку університету. З метою посилення роботи з популяризації університету Вченою радою університету було затверджено бренд-стратегію та програму заходів з її реалізації. Виконанням бренд-стратегії займається створений у лютому 2016 року Центр зв'язків з громадськістю як єдиний координаційний центр, що поєднав прес-службу університету, центр веб-комунікацій та новостворений відділ реклами та брендингу.

За підсумками 2016 року, кількість медіа-повідомлень про університет, зафіксована у результаті моніторингу медіа-джерел, склала понад 600 позицій. У пресі, зокрема в газетах «Вечерний Харьков», «Слобідський край», «Вести», «Время», «Укринформ» та інших, виходили друком матеріали, присвячені сьогоденню університету й фактам з його історії. Серед повідомлень домінували репортажі з історичної, наукової, науково-популярної тематик, матеріали щодо відкриттів пам'ятників, рейтингових позицій університету. Найбільш активними були телевізійні канали «ОТБ», «АТН», «Симон», «Р-1», новинарні веб-сайти «Статус кво», «Медіапорт», «Освіта.ua», «Інформбюро Харьков», веб-сайти інформаційно-розважального спрямування «Вгороде», «Весь Харьков» тощо.

Прес-служба активно співпрацювала з представниками журналістського пулу, своєчасно інформувала про заплановані в університеті заходи та події, оперативно готувала і розповсюджувала через мас-медіа офіційні заяви та повідомлення ректорату, здійснювала організацію медійної присутності представників університету, координувала інформаційне супроводження наукових, освітніх, культурно-просвітницьких заходів, спрямованих на підтримку стійкої позитивної репутації професорсько-викладацького складу і студентів Каразінського університету.

Зокрема, прес-служба відповідала за медійний супровід вступної кампанії.

Приймальну комісію за весь час прийому документів відвідали як регіональні, так і національні телевізійні знімальні групи, кореспонденти друкованих та електронних мас-медіа. Громадськість була повністю поінформована про перебіг вступної кампанії. Також прес-служба відслідковувала негативні інформаційні повідомлення про університет, спростовувала у мас-медіа неправдиву та неперевірену інформацію.

Роботу новоствореного відділу реклами та брендингу центру зв'язків з громадськістю у звітній період було сконцентровано на аналітичній та рекламно-організаційній роботі, згідно з бренд-стратегією університету та пріоритетними завданнями центру, перш за все, такими як вдосконалення і посилення роботи університету з пріоритетними цільовими групами, підтримка та посилення внутрішньокорпоративних комунікацій. Одним з ключових напрямків роботи цього року було проведення рекламно-інформаційної кампанії щодо вступу-2016.

З цією метою було реалізовано низку заходів, зокрема:

1) проведено аналіз щодо ефективності рекламно-інформаційного забезпечення попередніх вступних кампаній;

2) розроблено та розповсюджено інформаційно-довідкові постери для абітурієнтів у вигляді інфографіки «Як вступити до вищого навчального закладу у 2016 році» з подальшим їх розповсюдженням;

3) у травні-червні 2016 р. в пілотному форматі проведено серію екскурсій для абітурієнтів «Відкрий для себе Каразінський», участь в яких взяли 700 учнів із Запоріжжя, Краматорська, Маріуполя, Мелітополя, Одеси, Харкова та Чернігова;

4) розроблено макети для зовнішньої реклами – фасадний банер та білборди, з використанням англomовної версії слогану університету (Karazin University: Classics Ahead of Time);

5) виготовлено низку відеоматеріалів: анімаційний відеоролик «Студентське життя з Каразінським», «Просто про вступ до університету», відеоролик «Karazin University open for you».

6) створено місце для фотографування в Каразінському університеті (стаціонарний іміджевий бренд-вол, розташований в холі головного корпусу), що викликало зацікавлення у абітурієнтів.

Відеоролик «Студентське життя з Каразінським» був розповсюджений перед початком прийому документів від абітурієнтів, починаючи з 1 липня 2016 року, за допомогою соціальних мереж (Вконтакте, Facebook, Instagram, Youtube, Twitter), розміщення на LCD-екранах в харківському метро та торговельних центрах, у залах очікування міжнародних рейсів Харківського аеропорту, в місцях рекреації міст Дніпро, Запоріжжя, Кривий Ріг, Полтава, Чернігів.

Кампанія із зовнішньої реклами в липні 2016 р. охопила такі міста, як Харків, Дніпро, Запоріжжя, Суми, Полтава, Павлоград, Лисичанськ, Кременчук, Слов'янськ, Краматорськ, Маріуполь, Артемівськ. На будівлі навчального корпусу університету за адресою майдан Свободи, 6 було розміщено великогабаритний іміджевий фасадний банер.

За підсумками вступної кампанії–2016 відділом проведено порівняльний аналіз контингенту вступників і першокурсників 2013-2016 рр. та аналіз ефективності інформаційного та рекламного супроводу вступної кампанії-2016. Спільно з Центром соціально-гуманітарних досліджень проведено соціологічне опитування студентів перших курсів та фокусовані групові інтерв'ю зі студентами п'ятого курсу.

Крім того, відділ реклами та брендингу активно популяризував ідею академічної доброчесності серед школярів і студентів. Зокрема, спільно з Проектом сприяння академічній доброчесності в Україні – SAIUP, було розроблено інфографіку про плагиат для школярів та студентів, розміщену на національних освітніх порталах, сайті Міністерства освіти і науки України та інших ВНЗ. Розроблено та виготовлено Довідник з академічної доброчесності для школярів спільно з ТОВ «Антиплагиат». 19 грудня 2016 р. в університеті було проведено методичний семінар з презентацією довідника та інфографіки для начальників районних відділів освіти Харкова та області.

Продовжувалася робота в рамках проекту «Відкрий для себе Каразінський». 3 травня 2016 р. університет відвідали майже 4000 школярів з Харкова, Ізюму, Краматорська, Куп'янська, Миколаєва, Одеси, Полтави, Чернігова. Для школярів проведено 310 екскурсій університетом та 55 екскурсій університетськими місцями в центрі міста. Дизайнерами відділу розроблено серію сувенірних виробів для майбутніх абітурієнтів. Виготовлено анімаційне відео «Відкрий для себе Каразінський». Найбільшу кількість майбутніх абітурієнтів прийняли біологічний, історичний, медичний, соціологічний факультети, факультети комп'ютерних наук, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, математики і інформатики та іноземних мов.

Відділ реклами та брендингу також започаткував серію іміджевих проектів. Зокрема, для студентів та викладачів університету організовано роботу Майстерні візуальних комунікацій, проведено майстер-класи «Особливості репортажної зйомки» (10 жовтня 2016 р.), «Бути дизайнером» (1 листопада 2016 р.), «Емоції в рекламі» (9 листопада 2016 р.), «Створення індивідуального іміджу та іміджу компанії за допомогою фотографії» (14 листопада 2016 р.), «Прокачай свою сторінку в соціальних медіа» (24 листопада 2016 р.). Крім того, спільно з Центром українських студій імені Д. І. Багалія для студентів університету започатковано Клуб української мови та культури. 16 листопада 2016 р. відбулася перша зустріч на тему «Невідомий Франко», а 15 грудня 2016 р. – зустріч за темою «Українське Різдво».

Завдяки ініціативі відділу реклами та брендингу та підтримки центру веб-комунікацій в університеті в пілотному форматі розпочало роботу студентське інтернет-радіо ЗІР («Зовсім інше радіо»), що є альтернативним студентським медіа, яке пропонує аудиторії контент, авторами якого виступають студенти. Вони створюють матеріали, формують тематичне спрямування та тематику подкастів радіо. Унікальність контенту полягає в тому, що їх матеріали стосуються проблем студентства. Проведено роботу з навчання студентів за участю стипендіата Програми

імені Фулбрайта, редактора і ведучої передачі на Радіо Свобода Ірени Халуپی. Для студентів-учасників проекту відділ реклами та брендингу організовує практичні майстер-класи із залучення фахівців-практиків. В ефір вийшли 4 випуски радіо та серія музичних плей-листів української музики різноманітного формату. Створено сторінки в соціальних медіа, а також офіційний акаунт на ресурсі Radio ZIR on SoundCloud.

Відділ реклами та брендингу працював над залученням студентів всіх факультетів до популяризації університету, зокрема, в форматі проекту «Стажер відділу». Учасники проекту отримали практичні знання та досвід у галузі реклами і брендингу, а також змогу спробувати себе у проектах відділу, майстер-класах і семінарах. В проекті взяли участь 86 студентів з 18 факультетів.

Університет приділяє значну увагу розвитку сучасних інформаційних технологій, зокрема, веб-комунікацій як найбільш дієвого каналу комунікації університету з різними групами громадськості. Станом на 1 грудня 2016 року університет має понад 100 сайтів, що репрезентують його діяльність та забезпечують інформаційну підтримку формування контингенту студентів, навчального, виховного та наукового процесів. Серед них – веб-сайти університету, Вченої ради, вступної кампанії, наукової періодики, Центральної наукової бібліотеки, факультетів, кафедр, науково-дослідних інститутів, інших підрозділів, різноманітних проектів.

В 2016 році почали працювати веб-сайти Вченої ради університету (rada.karazin.ua); навчально-наукового інституту «Каразінська школа бізнесу» (kbs.karazin.ua); онлайн-колекцій Каразінського університету (colection.karazin.ua), в рамках якого представлено нумізматичні та філателійні колекції, що збиралися університетом протягом ХХ століття. Також запрацював оновлений сайт факультету геології, географії, рекреації та туризму (geo.karazin.ua).

Центр веб-комунікацій забезпечує змістовний супровід веб-сайтів університету, Вченої ради та «Абітурієнт Каразінського», що полягає у створенні, підготовці до публікації та оприлюдненні контенту.

Інформаційне наповнення веб-ресурсів університету здійснюється відповідно до положень нового Закону України „Про вищу освіту”. Представлено матеріали з освітньої, наукової, фінансової (кошторис, звіт про використання та надходження коштів, інформація щодо проведення тендерних процедур) діяльності, адміністративно-господарчу діяльність та кадрові питання (штатний розпис, вакантні посади) тощо. Окрім цього, систематично проводився моніторинг виконання встановлених вимог у контексті відкритості діяльності університету. В 2016 році університет надав звіт Міністерству освіти і науки України стосовно наявності необхідної інформації на офіційному веб-сайті університету.

Дотримується регламент роботи подієвої стрічки веб-сайту університету: події анонсуються не пізніше, ніж за три доби, а новини публікуються в день проведення заходу. Зокрема, за січень-листопад 2016 року на веб-сайті оприлюднено понад 766

анонсів і новин українською, російською та англійською мовами, підготовлено та розміщено 235 фото- та 51 відеорепортаж щодо ключових подій у житті університету.

Розроблено та впроваджено іміджевий контент, що висвітлює досягнення, історію та життя університету, з метою підвищення лояльності до бренду університету серед абітурієнтів та їхніх батьків та формування в суспільній свідомості образу університету як університету світового класу. Зокрема підготовлено промотексти для щотижневих та щомісячних рубрик (всього 67 текстів): репортажі про інноваційні наукові проекти, студентські досягнення, події в житті студентства, цікаві об'єкти університету, «Каразінський університет у спогадах», а також матеріали про особливості вступної кампанії-2016 та про освітні можливості університету. Розроблено графічні банери та тематичні репортажі щодо 62 заходів (державні, професійні та університетські свята, пам'ятні дати). Забезпечено висвітлення у веб-просторі проекту для школярів «Відкрий для себе Каразінський».

Здійснювалася підготовка та висвітлення на веб-майданчиках відео-, фото- та текстових матеріалів щодо участі університету у міжнародному проекті сприяння академічній доброчесності для донесення до університетської спільноти значення академічної доброчесності та наслідків недотримання її принципів.

За даними веб-аналітичних систем, у січні-листопаді 2016 року веб-сайт університету відвідали понад 400 тис. користувачів, здійснивши майже 2,46 млн. переглядів. Аналіз свідчить про чисельність аудиторії веб-сайту університету, який виконує функцію одного з найдійовіших інструментів комунікацій.

Для інформаційного супроводу вступної кампанії в інтернет-середовищі функціонує спеціалізований веб-сайт «Абітурієнт Каразінського» (start.karazin.ua), який відвідали за 2016 рік понад 125 тис. користувачів, здійснивши майже 1,5 млн. переглядів. Запущено версію сайту 2016 року відповідно до вимог Правил прийому до університету.

Було посилено взаємодію університету з абітурієнтами, а саме: створено online-форму «Зареєструйся та отримуй корисну інформацію», запроваджено електронну розсилку щодо специфіки перебігу вступної кампанії-2016, цікавинок університету, з інфографікою та тематичними відео.

З метою забезпечення прозорості та чесності при проведенні вступних випробувань вступників працівниками центру веб-комунікацій здійснювався відеозапис вступних випробувань та шифрування письмових робіт.

Для оперативного інформування громадськості щодо діяльності університету, зокрема наукових, освітніх та культурних заходів, програм підготовки, перебігу вступної кампанії тощо університет представлено офіційними сторінками в таких соціальних мережах, як ВКонтакте, Facebook, Google+, Twitter, Instagram. Зокрема, у ВКонтакте постійна аудиторія офіційної сторінки університету складає 12925 користувачів (+2 301 порівняно з минулим роком), у Facebook – 7523 користувачів (+2853 порівняно з минулим роком), в Instagram – 973. Крім того, в мережі

представлено офіційні сторінки профспілкової організації студентів, аспірантів та докторантів, «UNK – Блог студентів Каразіна», Студентської ради, Студентського інтернет-радіо, а також сторінки підрозділів, магістерських програм підготовки тощо.

Активно розвивається канал університету на YouTube. На каналі розміщуються відеоматеріали, які висвітлюють університетські події, а також тематичні відео у рубриках «Університет у ТВ-архівах», «Кафедри та факультети» тощо. Наразі у рамках каналу розміщено 83 авторських матеріали.

У контексті вступної кампанії побачила світ спеціальна рубрика «Абітурієнт Каразінського–2016» із корисною інформацією для вступників, що представлена серією відеороликів – рекламні повідомлення та репортажі щодо університетських заходів (дні відкритих дверей, дні факультетів, красуня університету, наукові пікніки, конференція Малуго каразінського університету, археологічний гурток тощо), корисні поради для успішного складання зовнішнього незалежного оцінювання та проморолік про студентське життя Каразінського, «Запрошення від першокурсників», «Совина пошта», «Просто про вступ до університету» тощо.

З метою належного представлення в інтернет-просторі результатів наукової роботи університету функціонує веб-сайт «Наукова періодика Каразінського університету» (periodicals.karazin.ua) на платформі Open Journal System, що дозволяє проводити комплексну роботу з підготовки та оприлюднення періодичних видань, надає технічну інфраструктуру не лише для презентації у веб-середовищі журнальних статей, але й забезпечення всеосяжного процесу редакційного керування, в тому числі подання статей, рецензування й індексації науково-метричними базами. Робота в рамках платформи спирається на осіб, які, незалежно від місця знаходження, виступають як редактори, менеджери, рецензенти, автори, читачі тощо. Наразі на веб-сайті представлено 40 періодичних видань, що містять 335 випусків та майже 6300 статей.

Запроваджено Програму розвитку веб-забезпечення навчальної та наукової роботи університету. Згідно з документом, розроблено критерії та інструментарій вдосконалення веб-комунікативного забезпечення зазначених напрямків роботи університету. Також проводиться моніторинг представлення на веб-сайтах підрозділів масиву інформації про організацію навчання та його зміст, можливості академічної мобільності, проходження практик та працевлаштування, а також наукову діяльність університету.

Університет співпрацює з Google Inc (пакет Google Apps for Education). Аналітичні дані свідчать, що університетська спільнота активно використовує, зокрема, календар, онлайн-сервіси для роботи з документами і зберігання файлів Google Документи та Google Диск, які дозволяють підтримувати та розвивати веб-комунікативну складову освітньо-наукового процесу. Студентами та викладачами широко використовується Google Клас. Наразі сервісом користуються понад 2 тис. студентів денної та заочної форм навчання. Стабільно розвивається корпоративна поштова служба (@karazin.ua), що налічує понад 2,3 тис. облікових записів.

Науковці та наукові колективи університету з метою веб-репрезентації власної діяльності, оцінки стану і динаміки показників затребуваності, активності та індексу впливу, беруть участь у таких проєктах – Google Академія, ResearchGate, ResearcherID та Academia.edu. Станом на 15.12.2016 р. зареєстровано понад 1300 профілів.

За результатами рейтингу визначення прозорості національних університетів-2016, проведеного аналітичним центром CEDOS, університет посів 11-ту позицію серед ВНЗ України. Методика рейтингу передбачає оцінку рівня академічної та фінансової прозорості університету відповідно до інформації, розміщеної на веб-сайті закладу.

В рейтингу присутності в інтернет-мережі Webometrics за липень 2016 р. веб-сайт університету посідає сьоме місце в Україні, веб-сайт репозитарія посідає 579 місце у світі та сьоме в Україні.

Діяльність газети «Харківський університет» у 2016 році позначено двома знаковими подіями: 200-річчям виходу друком першого номера газети («Харьковские известия», 1817) та визнанням Національною спілкою журналістів України газети кращим регіональним виданням.

Газета виходила регулярно, порушувала найважливіші питання щодо діяльності університетського колективу. Вийшли друком 17 номерів газети, кожен накладом у 2000 екз. Регулярно з'являлися нові рубрики, присвячені 212-річчю університету, 200-річчю газети, висвітлювалися найболючіші теми успішності («Відлуння студентських жнив», «Коріння двійки», «Відмінник – наша гордість» та інші) наукової діяльності, відпочинку («Профком діє», «У профкомі викладачів» та інші) освоєння Північного корпусу тощо. Найпопулярнішими є такі рубрики: «Люди. Події. Століття.», «Університетська наука», «Інтерв'ю в номер». «Група моя студентська», «Молодіжний лідер», «Рейтинг кафедр» та багато ін.. Подією став вихід у світ ювілейного номера «Харківського університету» до 200-річчя газети

ХІІ. ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Запланований обсяг загального бюджету університету складає у 2016 році 502 млн. 707 тис. грн. Надходження і видатки загального та спеціального фондів університету у 2014 - 2016 роках відображені на рис. 12.1, 12.2, в табл. 12.1, 12.2.

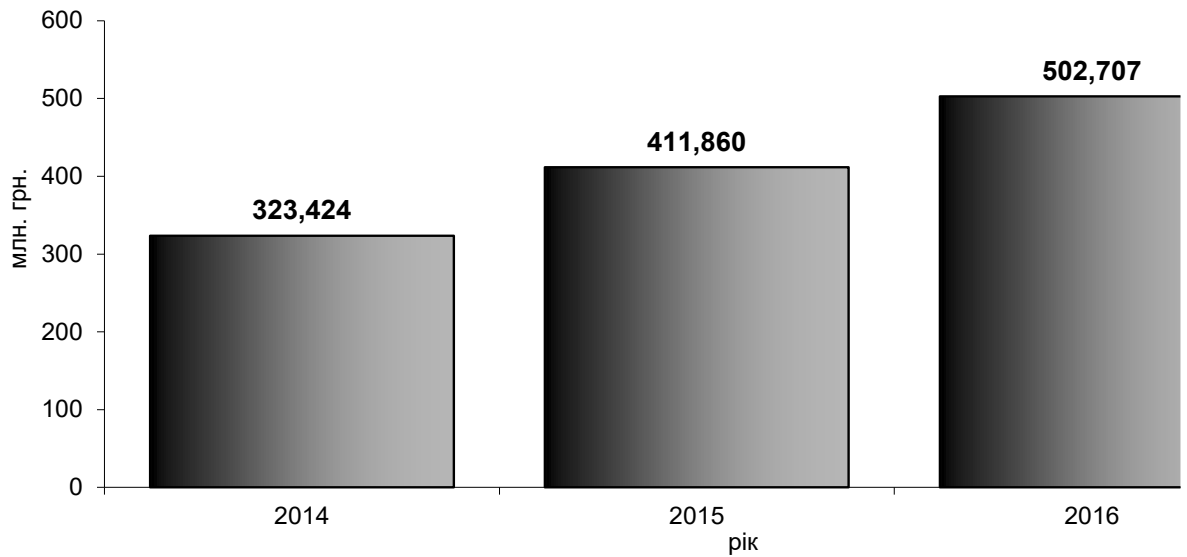

Рис. 12.1. Загальні надходження до бюджету університету в 2014-2016 роках.

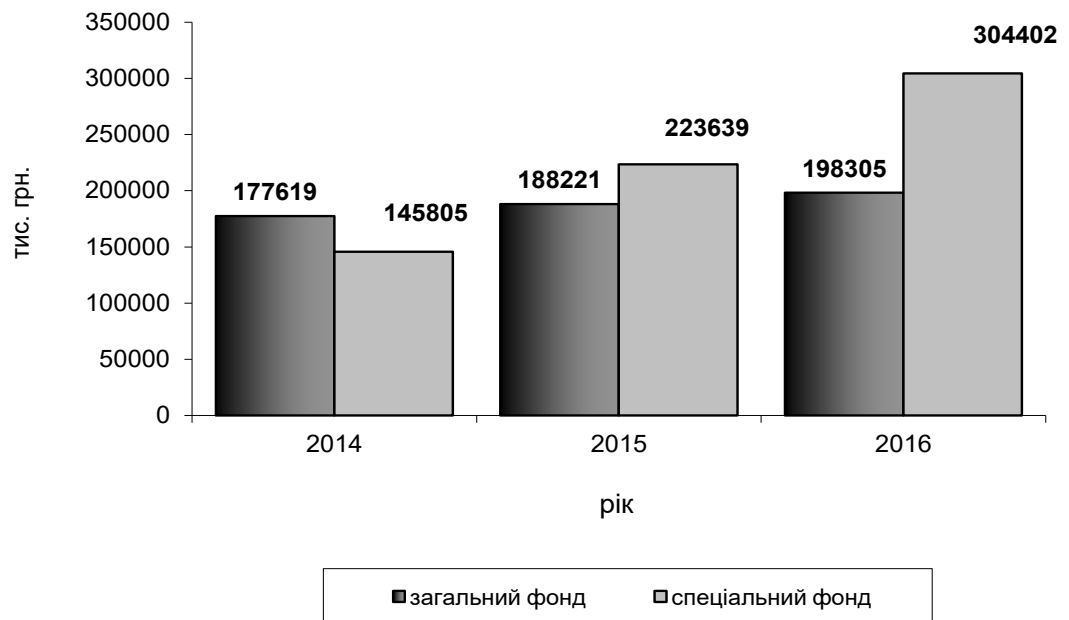

Рис. 12.2. Надходження до загального та спеціального фондів університету в 2014-2016 роках.

**Надходження та фактичні видатки загального фонду університету в
2015-2016 роках, тис. грн.**

Показник	2015 рік		Станом на 29.11.2016	
	Надходження	Фактичні видатки	Надходження	Фактичні видатки
Заробітна плата та нарахування	115940,0	115940,0	113772,0	113772,0
Стипендії	65122,0	65122,0	50202,0	50202,0
Комунальні послуги	5367,0	5367,0	14820,0	14820,0
Видатки на харчування, грошова компенсація на придбання одягу та навчальної літератури студентам із числа дітей-сиріт	1792,0	1792,0	1851,0	1851,0
Оплата послуг	-	-	-	-
РАЗОМ	188 221,0	188 221,0	180645,0	180645,0

Фактичні видатки спеціального фонду університету в 2015-2016 роках, тис. грн.

Показник	2015 рік	Станом на 29.11.2016	
		Річний план	Фактичні видатки
Заробітна плата та нарахування	118483,0	137555,0	116256,0
Комунальні послуги	33468,0	36217,0	24817,0
Утримання ВНЗ (предмети, матеріали, відрядження, видавнича діяльність, оплата послуг та інші видатки)	45232,0	62521,0	34393,0
Капітальний ремонт, обладнання	26456,0	68109,0	21125,0
РАЗОМ	223639,0	304402,0	196591,0

Заробітна плата працівників університету в 2016 році (у порівнянні з 2015) збільшена у зв'язку зі:

1) збільшенням з 01.05.2016 посадових окладів працівників відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 06.04.2016 № 288 «Про підвищення оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України»,

2) збільшенням з 01.12.2016 посадових окладів працівників відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2016 № 840 «Деякі питання оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери»,

3) змінами в якісному складі науково-педагогічного персоналу за рахунок одержання наукового ступеня та вченого звання значною кількістю науково-педагогічних працівників;

Таким чином, середньомісячна заробітна плата науково-педагогічного та навчально-допоміжного персоналу збільшилась у порівнянні з 2015 роком на 30,5 % (рис. 21.3).

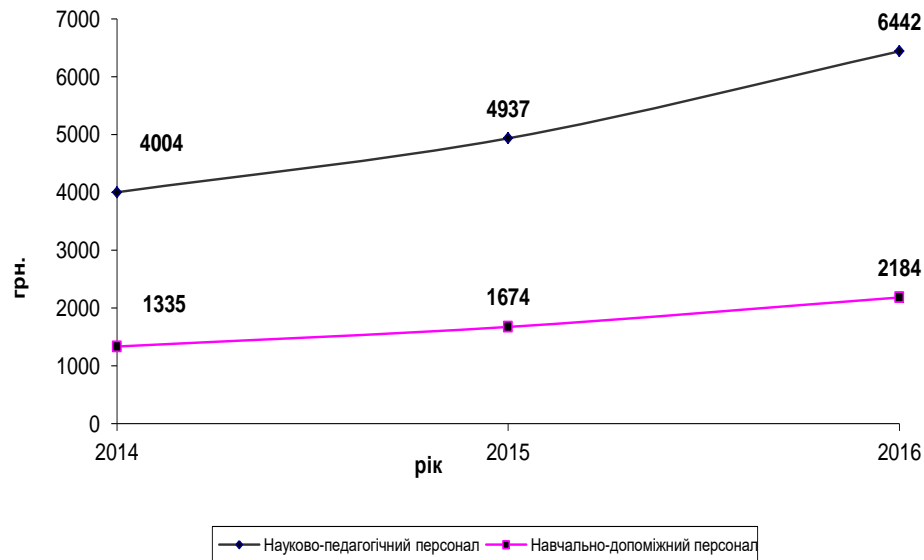

Рис. 12.3. Середньомісячна заробітна плата у 2014-2016 роках.

У 2016 році загальна кількість студентів-контрактників збільшилося порівняно з 2015 роком, на 68 млн. 197 тис. 477 грн. збільшилося надходження до бюджету університету коштів за навчання. Грошові надходження від оплати за навчання студентів контрактної форми навчання за 2016 рік складають 313 млн. 977 тис. 620 грн.: від громадян України – 51 млн. 851 тис. 692 грн. – 19,8 %, від іноземних громадян – 262 млн. 125 тис. 928 грн. – 80,2 %

Відомості про надходження коштів за навчання наведено на рис. 12.4

Рис. 12.4 Динаміка надходження коштів за навчання (грн.)

ХІІІ. ВИКОНАННЯ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ, ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНОК УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Протягом 2016 року адміністрація університету разом із профспілками дбала про посилення соціального захисту працівників університету. Прийнято зміни та доповнення до Колективного договору на 2015-2019 роки, узгоджено «Комплексні заходи з охорони праці та техніки безпеки у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна на 2016 рік» в обсязі 621 тис. грн. Щорічно проводиться атестація робочих місць із важкими та шкідливими умовами праці, за результатами якої працівники отримують надбавки до заробітної плати, додаткові відпустки, спецхарчування та інше. На атестацію робочих місць витрачено майже 22 тис. грн.

Співробітники, які працюють у шкідливих умовах, щорічно проходять медогляд: у 2016 році на це було заплановано 55 тис. грн.

Здійснюється підвищена оплата за роботи у важких та шкідливих умовах. У разі визнання умов праці шкідливими, працівники мають право на скорочену тривалість робочого тижня. За результатами проведеної атестації робочих місць умови праці можуть бути визнані особливо важкими й особливо шкідливими. Таким співробітникам встановлено доплату до посадового окладу до 24%, додаткову

відпустку, скорочено тривалість робочого тижня. За звітний період такі доплати склали 688 тис. грн.

Велика увага приділяється економічному стимулюванню якісної та напруженої праці: за 2016 рік надбавок та премій працівникам виплачено 22 млн. 435 тис. грн.

Виплати за почесні звання «Заслужений професор», «Заслужений викладач» та «Заслужений науковий співробітник» склали 93 тис. грн.

Великою повагою користуються наші ветерани: – премій ветеранам Другої світової війни виплачено 52 тис. грн., з профбюджету – 2,4 тис. грн.; заохочення до ювілеїв склали 188 тис. грн.

На матеріальну допомогу співробітникам виділено більше 833 тис. грн., з профбюджету – 235 тис. грн.

Для певних категорій працівників з ненормованим робочим днем надається додаткова відпустка тривалістю до 7 календарних днів.

Під контролем адміністрації та профспілок постійно перебуває й організація громадського харчування в університеті.

Не залишається поза увагою організація лікування та відпочинку співробітників університету. Надано дотації з профспілкового бюджету до 18 санаторних путівок.

До дитячих оздоровчих таборів видано 37 путівок.

Працівники університету та члени їхніх сімей отримали 59 путівок до спортивно-оздоровчого табору «Фігурівка».

Крім того, співробітники університету мали змогу влітку відпочити із сім'ями на базах відпочинку Одеської області (Затока, Лузанівка). З цією метою видано 28 путівок.

Реалізацію програм соціально-економічного захисту та підтримки осіб, які навчаються в університеті, здійснює первинна профспілкова організація студентів, аспірантів і докторантів спільно з адміністрацією університету. Нормативні засади такої співпраці покладено в основу Угоди між адміністрацією університету та Первинною профспілковою організацією студентів, аспірантів і докторантів, яку було затверджено на конференції трудового колективу 29 грудня 2014 р.

Станом на 01.12.2016 року здійснено такі виплати за рахунок 10% стипендіального фонду:

- заохочення студентів за успіхи у навчанні, участь у громадській спортивній і науковій діяльності університету та надання матеріальної допомоги – 26,9 тис. грн.;
- преміювання за успіхи у навчанні, перемогу у Всеукраїнських та міжнародних конкурсах та олімпіадах – 5 тис. грн.;
- надання матеріальної допомоги особам з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування та студентам, які в період навчання у віці від 18 до 23 років залишилися без батьків на придбання навчальної літератури – 188,1 тис. грн.

У період з 1 січня по 30 листопада преміювали старост академічних груп, у розмірі 15% від мінімального розміру стипендії за рахунок стипендіального фонду на загальну суму 763 тис. грн.

В університеті створено всі умови для діяльності художніх колективів «Сонцеворот», «Фаворит», хору університету. Всі колективи забезпечено приміщеннями для проведення репетицій.

Спільно з профспілками університету створено комфортні умови для перебування студентів у навчальному закладі. Так, наприклад, в корпусах встановлено лави для відпочинку студентів, працюють водонагрівачі для безкоштовного приготування гарячих напоїв у громадських точках харчування, постійно розвивається мережа wi-fi – у 2016 році необхідне обладнання встановлено в навчальному корпусі на Міроносицькій, 1 та на фізико-технічному факультеті.

XIV. ГОСПОДАРЧІ РОБОТИ

Службою головного інженера та господарчою службою значна увага приділялася підтриманню у належному технічному стані енергетичних об'єктів, інженерних мереж, навчальних корпусів гуртожитків, науково-дослідних та навчальних лабораторій, спортивних споруд, баз навчальної практики та інших об'єктів. Особлива увага приділялася своєчасній та якісній підготовці університету до роботи в осінньо-зимовий період 2016-2017 рр.

Зокрема, в університеті виконано робіт із капітального ремонту навчальних корпусів та гуртожитків на суму 11 млн. 274 тис. грн. у тому числі:

- головний навчальний корпус (м-н Свободи, 4) – 967,5 тис. грн.;
- Північний навчальний корпус (м-н Свободи, 6) – 1 058,3 тис. грн.;
- гуртожитки – 4 720,3 тис. грн.. в тому числі:
- гуртожиток № 2 – 286,8 тис. грн.;
- гуртожиток № 4 – 1 027,8 тис. грн.;
- гуртожиток № 6 – 580,9 тис. грн.;
- гуртожиток № 7 – 1 398,5 тис. грн.;
- гуртожиток № 9 – 886,7 тис. грн.;
- гуртожиток № 10 – 539,6 тис. грн.
- інші об'єкти – 4 527,2 тис. грн.

З поточного ремонту навчальних корпусів та гуртожитків по університету виконано робіт на суму 3 млн. 735,2 тис. грн., в тому числі:

- головний навчальний корпус (м-н Свободи, 4) – 991,8 тис. грн.;
- Північний навчальний корпус (м-н Свободи, 6) – 392,2 тис. грн.;
- гуртожиток № 6 – 78,3 тис. грн.;
- гуртожиток № 9 – 71,7 тис. грн.;
- гуртожиток № 10 – 180,3 тис. грн.

– інші об'єкти – 2 021,5 тис. грн.

Крім того, протягом року виконано будівництво навчально-лабораторного корпусу НДІ Астрономії на суму 1 млн. 747 тис. грн.

Вжито заходів спрямованих на розроблення проектно-технічної документації щодо водопостачання та водовідведення, виконано заміну приладів обліку теплової енергії, газових лічильників. Загальна сума витрат на виконання робіт склала 256,2 тис. грн.

Службою головного енергетика в цілому по університету виконано робіт із заміни приладів теплопостачання, трубопроводів, системи водопостачання та водовідведення на 400 тис. грн.

Службою головного механіка виконано робіт на загальну суму 409 тис. грн., також придбано пасажирський ліфт на суму 1 млн. 460 тис. грн.

Ремонтно-будівельною службою виконано робіт на суму 2 млн. 700 тис. грн., відремонтовано 122 приміщення по університету.

В межах екологічної програми протягом звітнього періоду виконано робіт на суму 199 тис. грн.

На виконання програми енергозбереження університету на 2012-2017 роки виконано роботи, спрямовані на зменшення споживання паливно-енергетичних ресурсів на об'єктах університету. Здійснювалася профілактична робота щодо своєчасної ліквідації аварійних ситуацій на інженерних мережах, щотижнево проводився аналіз споживання енергоносіїв. Завдяки проведеним роботам станом на 01.12.2016 року зменшено споживання енергоресурсів порівняно з 2015 роком:

- електричної енергії на 141 313 кВт/год., або на 3,5%;
- природного газу на 83 189 м³, або на 6,7%;
- холодної води на 6 859,1 м³, або на 3,2%.

XV. Університет у світових та національних рейтингах

У 2016 році за дослідженням QS World University Rankings університет втретє увійшов до 500 найкращих університетів світу, посівши 382 позицію – найвищу у рейтингу порівняно з іншими українськими університетами. Каразінський університет також брав участь у рейтингу кращих університетів світу Times Higher Education. У дослідженні за 2016 рік наш університет увійшов до групи 800+. Університет було оцінено Академічним рейтингом університетів світу, також відомим як «Шанхайський рейтинг» (ARWU), в якому університет увійшов до групи 601-800.

У 2016 році університет взяв участь у рейтингу U-Multirank, запровадженому Європейською Комісією. На відміну від багатьох інших рейтингів, у цьому дослідженні місця ВНЗ не визначаються, а дається порівняння з показниками діяльності інших університетів. У дослідженні U-Multirank проаналізовано діяльність 850 університетів із 70 країн, порівнювали 1 000 факультетів та 5 000 освітніх

програм. У галузі освітньої діяльності показники університету оцінено як «дуже хороші» та «хороші», в галузі наукових досліджень та інноваційної діяльності – як нижчі за середні значення, в галузі інтернаціоналізації – як середні. У цілому, показники університету є порівнянними з показниками провідних університетів Східної Європи.

У рейтингу «ТОП-200 Україна» за 2016 рік, складеному Центром міжнародних проектів «Євроосвіта» у партнерстві з міжнародною групою експертів, університет посів, як і у попередніх роках, третє місце.

Інформаційним освітнім ресурсом «Освіта.ua» складено консолідований рейтинг вищих навчальних закладів України 2016 року. У якості вихідних даних для складання консолідованого рейтингу [вищих навчальних закладів України](#) використані найбільш авторитетні серед експертів та засобів масової інформації національні та міжнародні рейтинги вузів України: "[Топ-200 Україна](#)", "[Scopus](#)" та "[Вебметрикс](#)", кожен з яких використовує різні критерії оцінювання вищих навчальних закладів. У консолідованому рейтингу 269 вищих навчальних закладів України, університет посів друге місце.

У рейтингу «Наука України в дзеркалі наукометричної бази даних SciVerse Scopus» університет посів друге місце серед ВНЗ України. Університет також займає другу позицію серед університетів України за даними наукометричної бази даних Scopus: індекс Гірша – 57, кількість публікацій – 8077, кількість цитувань – 35148.

Аналіз результатів участі університету у різних рейтингових дослідженнях свідчить, що сильними сторонами університету є високе співвідношення кількості викладачів до кількості здобувачів вищої освіти, порівняно високий відсоток публікацій за участю міжнародних партнерів та велика частка серед студентів іноземців. Найслабкішими у порівнянні з іншими університетами світового класу є такі сторони, як ознайомлення роботодавців та академічних експертів із роботою університету; низька результативність наукових досліджень та інноваційної діяльності; мала кількість захистів дисертацій.

ПІДСУМКИ, ВИКЛИКИ, РИЗИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ

У 2016 році університет продовжував розвиватися як провідний класичний університет України відповідно до Програми розвитку на 2010-2020 роки. Став більш потужним кадровий потенціал. Розвивалася система забезпечення якості вищої освіти. Зміцнювалося міжнародне співробітництво. Ефективно працювала система довузівської підготовки. Успішно пройшла вступна кампанія. Виконано програму соціального захисту і підтримки співробітників та студентів. Здійснено значний обсяг ремонтних робіт у навчальних корпусах і гуртожитках.

У 2017 році перед університетом можуть постати виклики і з'явитися ризики, пов'язані з набором студентів та аспірантів для навчання за природничо-математичними спеціальностями, зменшенням обсягів державного фінансування

підготовки здобувачів вищої освіти та наукових досліджень, падінням попиту на національному ринку праці на фахівців, яких готує університет, зниженням результативності наукових досліджень у зв'язку із застарілістю матеріальної бази.

У зв'язку з цим пріоритетами діяльності колективу й адміністрації університету в 2017 році є

- проведення національному, регіональному та міжнародному рівнях активної агітаційної компанії щодо вступу до університету та забезпечення прийому на навчання мотивованих і підготовлених студентів і аспірантів;
- забезпечення високої якості університетської освіти відповідно до правил і стандартів, прийнятих в Європейському просторі вищої освіти;
- підвищення конкурентоспроможності випускників на ринку праці;
- розвиток інфраструктури університету й оновлення матеріально-технічної бази освітнього процесу і наукових досліджень;
- суттєве підвищення рівня залучення університету у виконання міжнародних наукових проектів, у першу чергу, Горизонт-2020, збільшення обсягів позабюджетних коштів, спрямованих на виконання наукових досліджень і надання наукових послуг;
- енерго- та ресурсозбереження.

XVI. Науково-організаційна та науково-просвітницька діяльність ректора

Протягом звітнього періоду працював у складі: Колегії Міністерства освіти України; Атестаційної колегії МОН України; Акредитаційної комісії України; Комітету з державних премій в галузі науки і техніки України; Колегії Харківської обласної державної адміністрації; Колегії департаменту освіти і науки Харківської облдержадміністрації; Правління Спілки ректорів України, Правління Харківського регіонального відділення Національного олімпійського комітету України.

Очолював: Соціально-економічну секцію Комітету з державних премій в галузі науки і техніки України Комітету з державних премій в галузі науки і техніки України; Раду ректорів ВНЗ Харківської області ; Харківське регіональне відділення Малої Академії наук; Соціологічну Асоціацію України; спеціалізовану раду по захисту дисертацій із соціологічних наук.

Працював як головний редактор і член редколегій багатьох наукових видань, в тому числі: журнал «Universitates. Наука і просвіта»; «Український соціологічний журнал»; збірник наукових праць «Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства»; Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна: «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи»; «Вища освіта України»; «Український соціум»; «Соціологія: теорія,

методи, маркетинг»; «Studies of Changing Societies: Comparative and Interdisciplinary Focus».

Брав участь у складі делегації українських діячів науки і освіти у ФРН, Чехії та КНР для обговорення проблем забезпечення якості освіти і міжнародної співпраці. Зробив доповідь на зустрічі Прем'єр-Міністра України з керівниками наукових і освітніх установ.